

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

15/-

ਅੱਕ 11 ਨਵੰਬਰ 2010 ਸਾਲ ਪਾਹਿਲਾ

(ਮਾਮੂਲਕ ਪੰਜਾਬੀ)

ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

(1621-1675)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ

(1469-1539)

(1619)

ਬੰਦੀ-ਛੋੜ ਦਿਵਸ

19ਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਤਮਗਾ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੀ ਭਾਰਤੀ ਹਾਕੀ ਟੀਮ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮਹਾਨ ਸਿੰਘ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਤਨੀ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗੁਰਸਰਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਮਨੋਹਰ ਸਿੰਘ ਗਿੱਲ।

੧ਓਂ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ)

ਸਾਲ: 1

ਨਵੰਬਰ: 2010

ਅੰਕ: 11

ਸੰਪਾਦਕ: ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ

9465216530

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ: 1. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ
9316133498 ਆਨਰੋਰੀ)

2. ਇੰਜ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜਸਲ
9815549523 (ਆਨਰੋਰੀ)

ਪਰੂਪ ਰੋਡਰ:- ਬਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਫਿਡਿਆਂਵਾਲਾ

ਨਿਊਜ ਐਡੀਟਰ:- ਹਰਕਿਰਨ ਸਿੰਘ ਨਿੱਪੋ

ਟੋਟੋਗੁਫਲ:- ਨੈਂਬ ਸਿੰਘ

ਕੰਪਨੀਟਰ ਕੰਪੋਜ਼ਰ ਮਿਸ. ਅਧਿਕਾਰੀਤ ਕੌਰ

ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਨਿੱਧ

1. ਸ. ਜਸਮੀਤ ਸਿੰਘ (ਦੱਖਣੀ ਭਾਰਤ) 9993376566

2. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੋਂਜ਼ (ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9463490964

3. ਦੇਸਰਾਜ ਸਿੰਘ ਪਟਿਆਲਾ (ਉਤਰੀ ਭਾਰਤ) 9815731013

4. ਤਰਲੇਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਪਾਲਪੁਰੀ USA 00140189039952

ਸਲਾਹਕਾਰ ਬੋਰਡ

1. ਸ. ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਿਹਰਵਾਲਾ (ਮੁੰਖ ਸਲਾਹਕਾਰ)

2. ਸ. ਸੁਖਦੇਰ ਸਿੰਘ ਲਜ 3. ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਕਜ਼ਹੋਤੀ

4. ਸ. ਪ੍ਰੀਤਮ ਸਿੰਘ ਤੁਪਾਲ 5. ਸ. ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਮੈਨੇਜਰ

6. ਸ. ਫਤਿਹ ਜੀਗ ਸਿੰਘ 7. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬੇਚੀ

8. ਡਾ. ਕਰਨੈਲ ਸਿੰਘ ਸੋਮਲ 9. ਸ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ

ਤਤਕਾਰਾ

+ ਕਦੇ ਤੱਕ ਪਿੱਛ-ਲਗ ਬਣੇ ਰਹਾਂਗੇ ਆਸੀ...?	ਸੰਪਾਦਕੀ	2
+ ਸਾਡੇ ਘੱਟਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ?	ਗੁਰਪੁਰ ਨਿਵਾਸੀ ਭਾਈ ਸਿੰਘ ਸਿੰਘ 4	
+ ਪੰਨਾ 5-12 ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ੧੧੧ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ	ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ 7 ਜੁਲਾਈ 1899 5	
+ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼	ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ 7 ਜੁਲਾਈ 1899 6	
+ ਪੰਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੇ ਪੰਤ੍ਰ	ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ 7 ਜੁਲਾਈ 1899 10	
+ ਨੀਤੀ ਬਚਨ	ਸ. ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ	11
+ ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ	ਸ. ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਾਂਠੋਂਡਾ	15
+ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਚੌਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ	ਸ. ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ	19
ਮੁਢਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵੇਟਾਂ ਸਹੀ ਬਣਨ।	ਸ. ਟਿੱਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੰਟੀ	22
+ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਉਦੰਤ ਤੇ ਅੰਜ	ਸ. ਰਘੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਲੇ	25
+ ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ	ਸ. ਰਣਜੀਤ ਅਜਾਦ ਕਾਂਕਲਾ ਤੇ ਹੋਰ 27	
ਕੱਮ ਆਪ ਹੀ ਵੰਡੀ ਗਈ ਕਵੀ ਟੁਕਤਿਆਂ 'ਚ	ਧੇ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲੀ	28
+ ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਵਾਲੇ	ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	29
+ ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ	ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ	31
+ ਵਿਅੰਗ ਟੋਟਕੇ	ਸ. ਮੇਦਾ ਸਿੰਘ	33
+ ਹਿੰਦੀ ਦੀ ਰਾਦਰ-ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ	ਦੂਰੋਂ ਨੇਤੀਓਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਾਰ	35
+ ਸਰਬਪੇਖੀ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ	ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	
+ ਚਾਰ ਮੂਦੇ ਤੇ ਕਿਆ ਭਾਇਆ	ਸ. ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ	
+ ਦੂਰੋਂ ਨੇਤੀਓਂ ਦੀ ਬਖਸ਼ਾਰ	ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ	
+ ਸਹਿਯੋਗੀਆਂ ਦੇ ਪੱਤਰ	ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਸੰਪਾਦਕ ਦਾ ਸਮਿਤ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ	
	ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਹਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਸਿਰਫ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।	
	ਸੰਪਾਦਕ	

ਚੰਦਿਆਂ ਦਾ ਵੇਰਵਾ

ਸਮਾਂ	ਏਸ਼ ਵਿਚ	ਵਿਦੇਸ਼ ਵਿਚ
ਸਾਲਾਨਾ	150/-	\$ 30
ਪੰਜ ਸਾਲ	900/-	\$150
ਲਾਈਫ ਮੈਬਰ	5000/-	\$1000

website:- www.bhaiditsinghpatrika.com

ਇੱਕ
ਕਾਪੀ
15/-

ਚੰਦਾ ਬੇਜਣ ਦਾ ਪਤਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

712, ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ, ਕਜ਼ਹੋਤੀ,
ਯੂ.ਟੀ. ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ | 160036
ਫੋਨ:- 0172-2623163, 9465216530

E-Mail:- bhaiditsinghpatrika@yahoo.com

ਛਾਪਕ, ਸ. ਸਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਾਸਕ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਨੇ ਮਾਲਕ ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ੈਸਟਿਕ ਪ੍ਰੈਸ. ਬੇ.ਸ਼ਾਪ 7, ਫੇਜ 7 ਮੁਹਾਲੀ,
ਫੋਨ:- 0172-2674340 ਤੋਂ ਛਾਪਵਾ ਕੇ #712. ਅਨੰਦਪੁਰ ਕੰਪਲੈਕਸ ਕਜ਼ਹੋਤੀ | ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ | ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ। ਸੰਪਾਦਕ ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਨਵੰਬਰ 2010

ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਪਿੱਛ-ਲਗ ਬਣੇ ਰਹਾਂਗੇ ਅਸੀਂ?

ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ

ਤਿੱਬ-ਤਿਉਹਾਰ, ਇਤਿਹਾਸਕ ਦਿਹਾੜੇ, ਗੁਰਪੁਰਬ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਜੋਤ ਮੇਲੇ ਆਦਿ ਹਰ ਸਾਲ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰ ਸਾਲ ਹੀ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਹਾਥੀ ਦੀ ਮਸਤ ਚਾਲ ਚੱਲਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਘੱਸੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਮਨਾਉਂਦੇ ਵੀ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕੇ, ਪਿੱਛਲੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਦਿਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਬਦੀਆਂ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਸਿਲਸਿਲਾ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਤੇ ਚੇਤਨਤਾ ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਧੂਮ-ਪੱਤੇ ਤੇ ਜੋਸੇ-ਖਰੋਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਾਬਦੀਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਮਿਕ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਰੋੜਾਂ ਰੁਪਿਆ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਬੋਲਬਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਰਿਵਾਜ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਹੀ ਦੇਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅੱਜ ਤੱਕ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜੇਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸੰਗਤਾਂ ਨੇ ਇਹ ਕਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਇੰਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਸੰਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਅਜੇਹੇ ਵੱਡੇ ਸਮਾਗਮ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸਤ ਦੀ ਛੱਡਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪ੍ਰਵਾਨ ਚੜ੍ਹਦੇ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਲੋਕ ਆਪਣੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਖਾਤਰ, ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਨੇਟਾਂ ਖਾਤਰ, ਮੀਡੀਆ ਮੌਟੀਆਂ ਸੁਰਖੀਆਂ ਖਾਤਰ ਤੇ 99% ਸੰਗਤਾਂ ਭੇਡ ਚਾਲ ਤਹਿਤ, ਅਜੇਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ 2 ਕਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਜੇਹੇ ਦਿਹਾਤਿਆਂ ਲਈ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹਰ ਇੱਕ, ਛੁੱਟੀਆਂ ਦਾ ਅਨੰਦ ਲੈਂਦਾ ਹੈ। ਕਦੀ ਵੀ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਸੇਚਣ ਦੀ ਤਕਲੀਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਛੁੱਟੀਆਂ ਅਤੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਤੋਂ ਜਿੰਦਗੀ ਲਈ ਕੀ ਸੇਧ ਮਿਲਦੀ ਹੈ? ਦਰਾਸਲ ਅਜੇਹੇ ਸਮਾਗਮਾਂ/ ਦਿਹਾਤਿਆਂ ਦਾ ਅਸਲ ਮਕਸਦ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਹਾੜੇ ਮਨਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕੀਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਜਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾਵਾਂ ਤੋਂ ਸਹੀ ਸੇਧ ਲੈ ਕੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਲੋਕ ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਸਿੱਖਦੇ। ਨਵੰਬਰ 2010 ਮਹੀਨੇ ਦੌਰਾਨ ਤਿੰਨ ਧਾਰਮਿਕ ਦਿਹਾੜੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਦੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਵਿੱਚ ਖਾਸ ਮਹੱਤਤਾ ਹੈ। 21 ਨਵੰਬਰ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਹੈ। ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਯੁੱਗ-ਪਲਟਾਊ ਇਤਿਹਾਸਕ ਅਵਸਰ ਦੇ ਮੌਕੇ ਸਬੰਧੀ “ਕੁੱਜੇ ਵਿੱਚ ਸਮੁੰਦਰ” ਬੰਦ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ, “ਸਤਿਗੁਰ ਨਾਨਕ ਪ੍ਰਗਟਿਆ, ਮਿੱਟ ਗਈ ਧੂੰਦ ਜਗੁ ਚਾਨਣ ਹੋਇਆ।” ਧੂੰਦ ਸ਼ਬਦ ਭਾਈ ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਹਨੇਰੇ ਨਾਲੋਂ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਗਹਿਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕਹਿਣ ਤੋਂ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਾਜ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਗਿਆਨ ਪੱਖਾਂ ਉਣਾ ਸੀ, ਹਨੇਰੇ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਬੇਤੁੱਕੇ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜਾਂ, ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਆਦਿ ਵਿੱਚ ਉਲਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਚਾਰੇ ਪਾਸੇ ਕੂੜ ਦਾ ਪਸਾਰਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਸਲ ਮਾਅਨਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰੱਬੀ ਅਵਤਾਰ ਬਣਕੇ ਆਏ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਨਵਾਂ-ਨਰੋਆ ਖਾਲਸ ਸਮਾਜ-ਸਿਰਜ ਕੇ, ਯੁੱਗ ਪਲਟਾਊ ਵਡੇਰੇ ਕਾਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੁਰੂ ਹੋਣ ਦਾ ਮਾਣ ਹਾਸਿਲ ਹੋਇਆ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਉਤਸਵ ਸਾਨੂੰ ਪਿੱਛਲੇ 531 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਇਹੋ ਯਾਦ ਕਰਵਾਉਂਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਕਿਹੋ ਜਿਹੇ ਜੀਵਨ ਜੀਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਪਹਿਲੂਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਡੀ ਕੀ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਬਣਦੀ ਹੈ ਆਦਿ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾ ਕੁ ਮਾਣ ਸਤਿਕਾਰ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। 24 ਨਵੰਬਰ ਮਹਾਨ ਬਲੀਦਾਨ ਦਾ ਦਿਹਾੜਾ ਹੈ। ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪੰਡਤਾਂ ਨੇ 1675 ਵਿੱਚ ਜਦੋਂ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਪਾਸ ਆ ਕੇ ਫਰਿਆਦ ਕੀਤੀ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਹਾਪੁਰਖ ਦੀ ਬਲੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤਾਂ ਸੇਚਣ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੁਰਾਣੇ ਹਿੰਦੂ ਧਰਮ ਪਾਸ ਕੋਈ ਮਹਾਪੁਰਖ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ? ਇਹ ਇੱਕ ਵਖਰਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਕਮਾਲ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਹੈ ਕਿ 9 ਸਾਲ ਦੇ ਬਾਲਕ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਏ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਪ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡਾ ਮਹਾਂ ਪੁਰਖ ਕੌਂਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ? ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਕੁਰਬਾਨੀ ਦੇਣ

ਲਈ ਤਿਆਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਵਡੇਰੇ ਕੱਦ ਦੀ ਮਹਾਨ ਸ਼ਹੀਦੀ ਨੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨਿਆਂ ਦਾ ਰੰਗ ਸੁਰਖ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਰੰਗ ਦੀ ਚਮਕ ਸਦੀਆਂ ਤੀਕ ਫਿੱਕੀ ਨਹੀਂ ਪੈ ਸਕਦੀ, ਰੀਤ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਇਹਤਾਵਾ ਵੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਵਾਰ-ਵਾਰ ਸਵਾਲ ਇਹੀ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਅਜੇਹੀਆਂ ਦਿਲ ਕੰਬਾਉ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਸਿਖਿਆ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਜਵਾਬ ਫੇਰ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਹੀ ਮਿਲੇਗਾ। 5 ਨਵੰਬਰ ਦੀਵਾਲੀ ਦਾ ਤਿਉਹਰਾ ਹੈ ਜੋ ਹਿੰਦੂ ਤੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਤਿਉਹਾਰ ਹੈ। ਪਰ ਸਹੀ ਅੰਕੜਿਆਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਇਹ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਹੀ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਪੰਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਛੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਗਵਾਲੀਅਰ ਦੇ ਕਿਲੇ ਵਿੱਚੋਂ ਰਿਹਾ ਹੋ ਕੇ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਪ੍ਰੁਜੇ ਸਨ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਛੱਤਰ ਛਾਇਆ ਹੇਠ ਪੜ ਰਾਜੇ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਪਾਠ ਕਰਾਉਣੇ, ਕਬਾਲਾ, ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਢਾਡੀ ਦਰਬਾਰ ਆਦਿ ਸਜਾਉਣੇ ਠੀਕ ਹਨ। ਸਿੱਖੀ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਦੀਪ-ਮਾਲਾ ਕਰਨੀ ਵੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਲੋਕ ਸਿਰਫ ਤੇ ਸਿਰਫ ਹਿੰਦੂ ਰਸਮਾਂ ਮੁਤਾਬਿਕ ਲਛਮੀ ਦੀ ਪੂਜਾ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਤੋਂ ਮੁਨਕਰ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਕਿ ਬਹੁਤੇ ਲੋਕ ਇਸ ਦਿਨ ਜੂਆ ਖੇਡਦੇ ਹਨ, ਸੂਰ ਤੇ ਬੱਕਰੇ ਵੱਡੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਸਰਾਬ ਦੇ ਦੌਰ ਚਲਦੇ ਹਨ। ਇਥੇ ਹੀ ਬੱਸ ਨਹੀਂ ਕਰੋਤਾਂ ਮਣ ਮਿਠਿਆਈ ਵਿਕਦੀ ਹੈ। ਕਰੋਤਾਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਆਤਸ਼ਬਾਜੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ, ਕੀ ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸਾਡੇ ਗੁਰੂਆਂ ਵਲੋਂ ਦਰਸਾਏ ਰਸਮੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਜੇ ਕੋਈ ਸਿਆਣਾ ਬੰਦਾ ਭੁੱਲ ਭੁਲੇਖੇ ਪੁੱਛ ਲਵੇ ਤਾਂ ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕੋ ਹੀ ਜਵਾਬ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਦੇਖੋ ਜੀ ਇਹ ਤਾਂ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀ ਰੀਤ ਹੈ। ਹੈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਹਾਂ, ਪਰ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਚਲਾਈਆਂ ਰਸਮਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਤੋੜ ਸਕਦੇ। ਇਸ ਨਾਲ ਫਰਕ ਵੀ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਸਾਡਾ ਇਹ ਸੁਭਾਅ ਹੀ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਗੱਲ ਵਿੱਚ, ਸਿਆਣਿਆਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ, ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਰਸਮਾਂ ਹਨ ਆਦਿ ਤੁਕਾਂ ਵਰਤਣ ਲੰਗ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਤੇ ਉਹੀ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਘਸੀਆਂ-ਪਿਟੀਆਂ ਰਹੁ-ਰੀਤਾਂ ਦੇ ਚੰਕਰਵਿਉ

ਵਿੱਚ ਗੇਤੇ ਕਢਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲੇ ਸਿਆਣੇ ਹੀ ਸਿਆਣੇ ਹਨ? ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੋਈ ਹੋਰ ਸਿਆਣਾ ਪੈਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ? ਅਸਲ ਸਿਆਣਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਮਨ ਹੀ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੇ ਬਾਕੀ ਗੁਰੂਆਂ, ਜਾਗਦੀ ਜੇਤ ਜੁਗ-ਜੁਗ ਅਟੱਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਵੱਧ ਸਿਆਣਾ ਹੈ? ਜੇ ਕੋਈ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਪਤਾਏ ਪਿੱਛੇ ਕਿਉਂ ਹੈ? ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਦੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਦੇ ਯੁੱਗ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅਸੀਂ ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਦਾ ਪੱਲੂ ਫੜੀ ਬੈਠੇ ਹਾਂ ਤੇ ਅੱਜ ਤੱਕ ਦੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਵਡੇਰੇ ਕੱਦ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਮਾਜਿਕ, ਆਰਥਿਕ, ਰਾਜਨੀਤਕ, ਫਿਲਾਸਫਰ, ਮਹਾਨ ਦਾਰਸ਼ਨਿਕ, ਸਾਇੰਸਦਾਨ, ਕਰਾਂਤੀਕਾਰੀ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਆਗੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਦਸੀਆਂ ਜਰਨੈਲੀ ਸੜਕਾਂ 'ਤੇ ਤੁਰਨ ਤੋਂ ਗੁਰੇਜ ਕਰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਬਿਪਰਵਾਦ ਦੀਆਂ ਦਿਸ਼ਾਹੀਣ ਨਿਕੀਆਂ-ਮੱਟੀਆਂ ਪੰਗਡੰਡੀਆਂ ਤੇ ਤੁਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਾਂ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਰਾਹੀਂ ਇਹ ਪੁਛਣਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਅਖਰ ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਪਿਛਲੱਗ ਬਣੇ ਰਹਾਂਗੇ? ਕਦੋਂ ਤੱਕ ਅਸੀਂ ਬਿਪਰਵਾਦੀ ਘਸੀਆਂ-ਪਿਟੀਆਂ ਪਟੜੀਆਂ ਤੇ ਤੁਰਦੇ ਰਹਾਂਗੇ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਵੱਖਰੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹੰਡਲੇ ਮਾਰਦੇ? ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਤਖਤੇ ਤੇ ਵਿਲਖਣ ਤੇ ਜੁਝਾਰੂ ਕੌਮ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਦੂਜੀਆਂ ਡੰਗੇਰੀਆਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਕਿਉਂ ਲੈ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਅਜੇਹਾ ਹੋਕਾ ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਬੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ 125 ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ ਦਿਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਗੱਲ ਗੋਲੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹੋ ਜਿਹੇ ਗਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਵਿਚਰ ਰਹੇ ਹਾਂ? ਬੈਰ! ਉਸੀ ਹੋਕੇ ਦਾ ਤੰਡਾ ਬਰਦਾਰ ਬਣਕੇ ਭਾਬੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਤੁਗੀ ਹੈ। ਸੋ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਕਿ ਆਇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਯੁੱਗ ਦੀ ਸੁਰੂਆਤ ਕਰੀਏ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਤੌਰ ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਮਾਰਗ ਤੇ ਚੱਲਣ ਦਾ ਪ੍ਰਣ ਕਰੀਏ ਅਤੇ ਸਦੀਆਂ ਪੁਰਾਣੀਆਂ ਰੀਤਾਂ ਦਾ ਤਿਆਗ ਕਰੀਏ। ਹਰ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਾਣੀ ਦਾ ਇਹ ਲਿੱਜੀ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ 2 ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ।

9465216530

ਖਾਲਸਾ ਅਖਿਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

7 ਜੁਲਾਈ 1899

ਸਾਡੇ ਘਟਨੇ ਦੇ ਕਾਰਨ

ਜਦ ਅਸੀਂ ਅਪਨੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਹੋਰਨਾਂ ਕੌਮਾਂ ਨਾਲ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਈਸਾਈ ਕੌਮ ਅਠਾਰਾਂ ਸੌ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੈਲ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਾਣੀ ਪਰ ਤੇਲ ਦੀ ਬੂੰਦ ਛਾਇ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਈਸਾਈ ਧਰਮ ਦਾ ਝੰਡਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕੌਮ ਨੇ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸੁਧਾਰ ਐਥੋਂ ਤਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਸੀਗੇ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਣੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁੱਖ ਪਹੁੰਚਾਇਆ, ਵਿੱਦਯਾ, ਬਿਧਾਪਾਰ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਤਾਕਤ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਨੀਆਂਦਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਮਜ਼ਹਬ ਯਾ ਕੌਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕੌਮ ਅੱਗੇ ਦਮ ਮਾਰ ਸਕੇ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਨੀ ਤਾਲੀਮ ਦੇ ਫੈਲਾਉਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਇਸ ਕੌਮ ਨੇ ਉਨੱਤੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਦੂਸਰਿਆਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਭੀ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਆਈ, ਜਿਸਤੇ ਲੱਖਾਂ ਰੁਪੱਜੇ ਖਰਚਕੇ ਵੱਡੇ 2 ਲਾਰਡ ਪਾਦਰੀ ਦੇਸਾਂ ਵਿਵੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹ ਦਾ ਜੀਵਨ ਸੁਨਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਅਰ ਹਰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ ਜਾਕੇ ਬੂੰਦੇ ਬਾਸ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕੌਮ ਦੀਆਂ ਨੌਜਾਨ ਧਰਮਾਤਮਾਂ ਇਸਤੀਆਂ ਅਪਨੇ ਜਤ, ਸਤ, ਹਠ, ਤਪ, ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰਹਕੇ ਨਗ੍ਨ 2 ਗਲੀ ਕੁਚੇ ਵਿੱਚ ਮਸੀਹੀ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਕਾਰਾਂ ਦਾ ਫਲ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸੈਂਕਡੇ ਇਸਤੀਆਂ ਦੀਨ ਈਸਵੀ ਦਾ ਸਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਜਾਕੇ ਅਰ ਉਸੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਡੇਰਾ ਲਗਾਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਪਨਾ ਮਨੋਰਥ ਸਿੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਦੂਜੀ ਮੁਸਲਮਾਨ ਕੌਮ ਨੇ ਭਾਵੇਂ ਈਸਾਈਆਂ ਜਿਤਨੀ ਵਿੱਦਯਾ ਅਤੇ ਹਕੂਮਤਾਂ ਹਾਸਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤੇਗ ਦੇ ਹੇਠ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਇਤਨਾ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜੋ ਈਸਾਈਆਂ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭੀ ਐਸਾ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਕੁੱਝ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਰ ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਭੀ ਸਰਹੱਦ ਇੱਕ ਖੁਦਸੀ ਜਿਸ ਤੇ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਬਤਯਾਰ ਬਾਦਸ਼ਾਹਤ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀ ਹੈ ਅਰ ਜਿਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਦੁਨੀਆਵੀ ਸਮਰੱਥਾ ਕਿਸੇ ਦੇ ਤੱਟ ਪੱਟ ਨਿਗਲ ਜਾਨ ਦੇ ਜੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਕਿੰਤੁ ਵੱਡੀ ਜ਼ਬਰਦਸਤ ਅਤੇ ਬਲਵਾਨ ਹੈ। ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਕੌਮ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੇ ਭੀ ਹਰ ਇੱਕ ਮੁਲਕ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਪਨਾ ਛਾਂਦਾ ਅਲੱਗ ਕਰ ਲੀਤਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਈਸਾਈਆਂ ਦੇ ਪਾਦਰੀਆਂ ਵਾਲਾ ਤਰੀਕਾ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਫਿਰ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਖੂਬੀ ਹੈ ਜੋ ਹਰ ਇੱਕ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਰਹਿਕੇ ਅਪਨੇ ਦੀਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣਾ ਅਪਨਾ ਧਰਮ ਜਾਨਦੇ ਹਨ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਭੀ ਹੈ ਉਥੇ ਭੀ ਮਸੀਤੋਂ ਖਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਖਿਆਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੌਮ ਨੇ ਭੀ ਦੁਨੀਆਂ ਪਰ ਆਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਵਿੱਚ ਅਪਨਾ ਹਿੱਸਾ ਲੈ ਲੀਤਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦ ਅਸੀਂ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਵੱਲ ਧਯਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਤਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਤਾਂ ਵਾਲੀ ਕੇਵਲ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਹੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਰ ਇਸ ਕੌਮ ਨੂੰ ਦੀਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਉਨੱਤੀ ਵੱਲੋਂ ਅਜੇਹੀ ਸੁੱਤੀ ਪਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਮੁਰਦਿਆਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੀ ਹਕੂਮਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਸਾਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਪਿੰਡੇ ਦੇ ਰੋਮ ਬਰਾਬਰ ਭੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਦੇ ਲਿਹਾਜ਼ ਨਾਲ ਕੇਵਲ ਬਿੱਲੀ ਦੇ ਪੰਜੇ ਜਿਤਨਾ ਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਟੁਕੜਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਆਇਆ ਹੋਇਆ ਹੋਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਾ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਨਾਚ ਤਮਾਸੇ ਆਦਿਕਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਪਨੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਤਬਾਹ ਕਰ ਲੀਤੀ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀਨੀ ਉਨੱਤੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸੁਪਨੇ ਵਿੱਚ ਭੀ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀ ਜਿਸਤੇ ਕੋਈ ਧਾਰਮਕ ਕੰਮ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੁੰਦਾ ਨਹੀਂ ਸੁਨੀਦਾ, ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਆਮ ਖਾਲਸਾ ਭਾਈ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਗਿਰੇ ਹੋਏ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸ ਕੌਮੀ ਉਨੱਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਭੀ ਸਾਧਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਪਹਿਲੇ ਤਾਂ ਇਸ ਕੌਮ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਭੀ ਇਹ ਖਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਸੇ

ਟਾਪੂ ਯਾ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਅਪਨੀ ਰਹਾਇਸ਼ ਕਾਇਮ ਕਰੀਏ
ਜਿਸਤੇ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਪਰ ਭੀ ਸਾਡਾ ਨਾਮ ਨਸ਼ਾਨ ਰਹੇ ਕਿੰਤੂ ਜੋ
ਲੋਗ ਬਾਹਰ ਟਾਪੂਆਂ ਵਿੱਚ ਨੌਕਰ ਭੀ ਹਨ ਸੋ ਭੀ ਸਾਰੀ
ਉਮਰਾ ਗੁਵਾਕੇ ਪੈਸਾ ਕੁਮਾਕੇ ਫੇਰ ਅਪਨੇ ਪੁਰਾਣੇ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਹੀ
ਨੌਸੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਰ ਏਥੇ ਆ ਕੇ ਕੋਈ ਤਾਂ ਚੇਰਾਂ ਕੋਲਾਂ
ਮਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਅਪਨੇ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਹੀ
ਜ਼ਮੀਨ ਮੁਲ ਲੈਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥ ਠੂਠਾ ਫੜਾ ਦੇਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ
ਇਹ ਫਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨੱਗਰਾਂ ਦੇ ਨੱਗਰ ਭੁੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਸਾਰੇ ਨੱਗਰ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਚਾਰ ਹੀ ਅਮੀਰ ਰਹਿ ਜਾਂਦੇ ਹਨ
ਜਿਸਦਾ ਫਲ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਬਰਬਾਦੀ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਪ੍ਰੰਤੂ ਜੇ
ਇਹ ਭਾਈ ਦੂਸਰੇ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਅਪਨੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਕਰ

ਲੈਨ ਤਾਂ ਕੌਮ ਉਨਤੀ ਅਰ ਦੌਲਤ ਵੰਦੀ ਹੋਰਨਾਂ ਵਾਂਗ ਸਦਾ ਹੀ
ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਸ ਭੀ ਰਹੇ ॥ ਇਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਜੋ ਅੱਜ ਕੱਲ
ਹਰ ਇੱਕ ਟਾਪੂ ਵਿੱਚ ਕਈ 2 ਹਜ਼ਾਰ ਰੁੱਪਯਾ ਖਰਚ ਕਰਕੇ
ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਣ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫਲ ਭੀ ਏਹੋ ਨਜ਼ਰ
ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦ ਇਹ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਕੇ ਘਰ ਆ
ਜਾਨਗੇ ਤਦ ਉਹ ਮੰਦਰ ਸੁੰਨੇ ਉਸ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਦਮੀਆਂ ਦੀ ਹੀ
ਮਾਲਕੀਯਤ ਹੋ ਜਾਨਗੇ ਜਿਸਤੇ ਸਾਨੂੰ ਕੁਝ ਭੀ ਲਾਭ ਨਹੀਂ
ਹੋਵੇਗਾ ॥ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਸਾਡੇ ਪਾਸ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਿਤਨਾ ਸਾਮਾਨ
ਹੈ ਸੋ ਘਟਨੇ ਦਾ ਹੀ ਹੈ, ਪਰੰਤੂ ਜੇ ਖਾਲਸਾ ਉਨਤੀ ਕਰਨਾ
ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਪਨੀ ਦੁਨਯਾਵੀ ਅਤੇ ਦੀਨੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ
ਦੂਸਰੀਆਂ ਕੌਮਾਂ ਵਾਂਗ ਠੀਕ ਕਰੇ ॥ * * * *

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼

ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਾਣੀ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕਈ
ਪ੍ਰਕਾਰ ਕਲਪਨਾਂ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਉਸ
ਪਰਮਾਤਮਾਂ ਨੂੰ ਸਰਬਦਾ ਸੱਤ ਕਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਯਥਾ:-

“ਰੂਪ ਸਤਿ ਜਾ ਕਾ ਸਤਿ ਅਸਥਾਨੁ ॥
ਪੁਰਖੁ ਸਤਿ ਕੇਵਲ ਪਰਧਾਨੁ ॥
ਕਰਤੁਤਿ ਸਤਿ ਸਤਿ ਜਾ ਕੀ ਬਾਣੀ ॥
ਸਤਿ ਪੁਰਖੁ ਸਭ ਮਾਹਿ ਸਮਾਣੀ ॥
ਸਤਿ ਕਰਮੁ ਜਾ ਕੀ ਰਚਨਾ ਸਤਿ ॥
ਮੂਲੁ ਸਤਿ ਸਤਿ ਉਤਪਤਿ ॥
ਸਤਿ ਕਰਣੀ ਨਿਰਮਲ ਨਿਰਮਲੀ ॥
ਜਿਸਹਿ ਬੁਝਾਏ ਤਿਸਹਿ ਸਭ ਭਲੀ ॥
ਸਤਿ ਨਾਮੁ ਪ੍ਰਭ ਕਾ ਸੁਖਦਾਈ ॥
ਬਿਸ੍ਤ੍ਰਸੁ ਸਤਿ ਨਾਨਕ ਗੁਰ ਤੇ ਪਾਈ ॥

ਇਸ ਪੱਵਿੜ੍ਹ ਪਉੜੀ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸ
ਪਰਮੇਸ਼ਰ ਦਾ ਕੋਈ ਚਤੁਰ ਭੁਜੀ ਯਾ ਬਾਵਨ ਆਦਿਕ ਰੂਪ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਭੇਗ ਹੋ ਜਾਨੇ ਵਾਲਾ ਹੈ ਕਿੰਤੂ ਉਸਦਾ ਰੂਪ ਕੇਵਲ
ਸੱਤ ਸਰੂਪ ਹੈ, ਇਸੀ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਦੇ ਰਹਿਨੇ ਦਾ ਸਥਾਨ ਕੋਈ
ਖਾਸ ਮੰਦਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੈਸਾ ਕਿ ਕਈ ਲੋਗ ਚਾਰਪਾਂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ
ਅਰ ਕੋਈ ਮੱਕੇ ਨੂੰ ਉਸਦਾ ਘਰ ਦਸਦੇ ਹਨ, ਕਿੰਤੂ ਉਸਦਾ

ਸਥਾਨ ਕੇਵਲ ਸੱਤ ਹੀ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਉਹ ਆਪ ਹੀ ਸਤਿਪੁਰਖ
ਕੇਵਲ ਇਕ ਸਭ ਤੇ ਪਰਧਾਨ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ
ਉਸਤੇ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੇ ਜੇਡਾ ਯਾ ਉਸਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋਰ ਕੋਈ ਭੀ
ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਵੱਡਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਏ।

ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਉਸ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕਹਾਣੀ ਅਰਥਾਤ
ਹੁਕਮ ਅਟਲ ਹੈ ਜਿਸਤੇ ਉਹ ਸਤਿਪੁਰਖ ਸਭ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਇ
ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂਤੇ ਉਸਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਭੀ ਸਤਿ ਹੈ ਅਰ ਉਸਦੀ ਰਚਨਾ
ਭੀ ਸਤਿ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸਭ ਦਾ ਮੂਲ ਸਤਿ ਹੋਨੇ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜੋ
ਉਸ ਦਾ ਕਾਰਜ ਹੈ, ਸੋ ਭੀ ਸਤਿ ਹੈ, ਜਿਸਤੇ ਉਸਦੀ ਕਰਨੀ ਭੀ
ਨਿਰਮਲ ਅਰਥਾਤ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਤੇ ਪਵਿੱਤ੍ਰ ਰੂਪ ਹੋ ਕੇ ਸਤਿ ਹੈ, ਪ੍ਰੰਤੂ
ਜਿਸ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਇਹ ਇਹ ਗਿਆਨ ਪੈਦਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸੇ ਨੂੰ
ਇਹ ਸਤਿ ਰੂਪ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੋ ਕੇ ਸੁਖਦਾਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਸਦੇ
ਪ੍ਰਤਾਪ ਕਰਕੇ ਪੁਰਖ ਉਸ ਪਰ ਦਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਕੇ
ਮਹਾਤਮਾ ਪੁਰਖਾਂ ਤੇ ਇਸ ਗਿਆਨ ਨੂੰ ਪਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ
ਹੈ॥

ਕਿਆ ਇਸ ਪਾਉੜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਨ ਵਾਲੇ ਪੁਰਖ ਭੀ
ਕਦੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਵਾਲਾ ਅੰਨ ਜੀਵਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ
ਜਾਨਨਗੇ?

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

7 ਜੁਲਾਈ 1899

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕਾਂ ਦੇ ਪੱਤ੍ਰ

ਪੱਤ੍ਰ ਪ੍ਰੇਰਕ ਅਪਨੀ ਰਾਇ ਦੇ ਆਪ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹਨ।

ਕੋਇਟਾ ਛਾਉਨੀ ਵਿੱਚ ਖੇਲਾਂ ਦਾ ਜਲਸਾ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਇਸ ਛਾਉਨੀ ਵਿੱਚ 20 ਜੂਨ ਤੋਂ 25 ਜੂਨ ਤਕ ਇਹ ਜਲਸਾ ਵੱਡੀ ਧੁਮਪਾਮ ਨਾਲ ਹੋਇਆ, ਇਸ ਸਮਾਂ ਪਰ ਸਾਰੇ ਬੇਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਿਖਾਂ ਆਏ ਸਨ, ਕੇਵਲ ਰਸਾਲਾ ਨੰ: ੬ ਵਿੱਚੋਂ ਦੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਹ ਖੇਲ ਦੋ ਵੇਲੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਇੱਕ ਵੇਲੇ ਵੱਡੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਵੇਲੇ ਛੋਟੀ ਪਾਰਟੀ ਦੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਮੁਸਲਮਾਨ ਬਲੋਚ ਅਤੇ ਪਠਾਨ ਸਿਖਾਂ ਹੁੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਵੱਲ ਸਿੰਘ ਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਪਰਿੰਤੂ ਜਦੋਂ ਮੁਸਲਮਾਨ ਪਠਾਨ ਅਤੇ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ ਪਰ ਖੜ੍ਹੇ ਦੇਖੀਦਾ ਸੀ ਤਦੋਂ ਪਠਾਨ ਅਤੇ ਬਲੋਚ ਸਿੰਘਾਂ ਨਾਲੋਂ ਅਵਾਏ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੇ ਸੇ ਅਤੇ ਸਿੰਘ ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੱਗੇ ਹਲਕੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਜਦੋਂ ਖੇਲ ਪਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਲਦੇ ਸੇ ਤਦੋਂ ਸਿੰਘ ਪਠਾਨਾਂ ਅਤੇ ਬਲੋਚਾਂ ਨਾਲੋਂ ਦੁਗਨੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇਂਦੇ ਸਨ, ਜਿਸ ਪਰ ਤਿੰਨ ਦਿਨ ਦੀ ਖੇਲ ਵਿੱਚ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਹੀ ਫੱਤੇ ਪਾਈ ਅਤ ਉਹ ਸਭ ਹਾਰ ਗਏ, ਜਿਸ ਵੇਲੇ ਸਿੰਘ ਅਪਨੀ ਬਹਾਦਰੀ ਦਖਾਉਂਦੇ ਸਨ ਤਦੋਂ ਚਾਰੇ ਪਾਸਿਓਂ ਏਹੋ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹਿ ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਵਾਹਿ ਇਸ ਜਿੱਤ ਪਰ ਪੱਤ੍ਰੋਂ ੨ ਰੁਪਏ ਅਨਾਮ ਮਿਲੇ ਜਿਸ ਪਰ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਇਸ ਖੁਸ਼ੀ ਵਿੱਚ ਪ੧ ਦਾ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਰਸਾਲੇ ਦੇ ਗੁਰ ਦੁਆਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਪ੧ ਦਾ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਕੋਇਟਾ ਦੀ ਧਰਮਸ਼ਾਲਾ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ੨੧ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ।

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਧਨ ਸਿੰਘ
ਪੈ ਰਵੇਦਾਰ ਰਸਾਲਾ ਨੰ: ੬
ਕੋਇਟਾ ਬਲੋਚਸਤਾਨ

ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੀਤੀ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫੱਤੇ ਹੈ।

ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਭਾਈ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਰਾਗੀ ਦੇ ਘਰ ਭੁਜੰਗੀ ਸਿੰਘ ਜਨਮਯਾਂ ਜਿਸ ਦਾ ਸਾਰਾ ਜਨਮ ਸੰਸਕਾਰ ਗੁਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਗੀਤੀ ਨਾਲ ਕੀਤਾ, ਜਨਮ ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਉਸਦੇ ਕਰਣ ਗੋਚਰ ਕਰਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਹਟ ਸਾਹਿਬ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰਾਕੇ ਛਕਾਇਆ ਗਿਆ।

ਫਿਰ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਰਖਾਇਆ ਗਿਆ ਭੋਗ ਪੈਨ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸੰਗਤ ਮਾਈਆਂ ਬੀਬੀਆਂ ਸਾਮੇਂਤ ਇਕੱਤ ਸੀ, ਮਹੰਤ ਹਟ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਭਾਈ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਸਭ ਮ੍ਯਾਦਾ ਪੂਰੀ ੨ ਗੁਰ ਗੀਤੀ ਦੀ ਕਰਾਈ, ਜਦੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਮੱਥਾ ਟੇਕਨ ਗਏ ਤਦੋਂ ਲੜਕੇ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਮਾਈ ਨੂੰ ਕਛਹਿਰਾ ਸਜਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਾਇਆ ਅਤੇ ਭੁਜੰਗੀ ਨੂੰ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਵੱਲੋਂ ਸਿਰੋਪਾਉ ਮਿਲਿਆ, ਇਸ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਅੰਨਮਤੀ ਲੋਗ ਬਹੁਤ ਬਖੇਡਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸ ਪਰ ਗੁਰੂ ਦੀ ਕਿਖਾ ਹੈ ਜੋ ਆਪੇ ਹਟ ਜਾਨਗੇ।

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਧਨ ਸਿੰਘ
ਸੁਲਤਾਨਪੁਰ,

ਖਾਲਸਾ ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਤੇ ਕਿੱਕਰ ਛੁੱਟੇ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫੱਤੇ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਪੜ੍ਹੀਦਾ ਹੈ ਤਦੋਂ ਜ਼ਰੂਰ ਖਿਆਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਪਰ ਅਮਲ ਭੀ ਹੋਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਿੰਤੂ ਅਜੇ ਤਕ ਕਈ ਗੱਲਾਂ ਹਨ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਹਿਲੀ ਤਾਂ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਬੇੜੀ ਹੈ ਜੋ ਦੁੱਖ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੂਸਰੀ ਕੁਤੁਬਾਈ ਅਤੇ ਸ਼ਾਦੀ ਪਰ ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਦਾ ਘੇਰਾ ਹੈ, ਤੀਜਾ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਗਤ ਪੱਤ੍ਰ ਲਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵੇਲਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਤਦੋਂ ਉਹ ਖਾਲਸਾ ਅਮਕ ਵਲਦ ਫਿਮਕ ਲਿਖਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਚੌਥਾ ਜਦੋਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਤਦੋਂ ਫੌਜਾਂ ਵਿੱਚ ਅਕਸਰ ਇਹ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਤਿੰਨ ਛੁੱਟੀਆਂ ਦੁਸਹਰੇ, ਹੇਲੀ ਆਦਿਕ ਦੀਆਂ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਸੋਚਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਹ ਅਪਨੀਆਂ ਗੁਰਪੁਰਬ

ਦੀਆਂ ਛੁਟੀਆਂ ਮਨਾਇਆ ਕਰੇ ਅਰ ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਮਗਰ ਕਿਉਂ ਲੇਗਾ ਹੈ ॥ ਮੈਂ ਆਸਾ ਰੱਖਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਖਾਲਸਾ ਜ਼ਰੂਰ ਐਸੀਆਂ ਬਾਤਾਂ ਵੱਲ ਪਿਆਨ ਰੱਖੇਗਾ ॥

ਲੇਖਕ ਖਾਲਸੇ ਦਾ ਦਾਸ
ਅੰਨ ਸਿੰਘ ਅਸਦਾਰ
ਰਸਾਲਾ ਨੰ: ੩
ਛਾਉਣੀ ਅੰਨਮਤਾਦ

ਕਹਣਾ ਅਤੇ ਕਮਾਉਣਾ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਹੈ ॥

ਮੈਂ ਇਸ ਬਾਤ ਨੂੰ ਅੱਛੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਜੋ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਗ ਦੂਸਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤਾਂ ਗੁਰ ਮ੍ਰਿਗਾਦਾ ੨ ਆਖਦੇ ਹਨ ਅਰ ਜੇ ਨਾ ਕਰਨ ਤਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਜਦ ਅਪਨੇ ਘਰ ਇਹ ਸਮਾਂ ਆਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਦ ਬਰਾਦਰੀ ਯਾ ਲੋਕ ਲਾਜ ਦੇ ਕਾਬੂ ਆਕੇ ਓਹੋ ਅੰਨਮਤੀ ਰੀਤੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਸਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਹਿਣੀ ਅਰ ਕਰਨੀ ਇੱਕ ਜੈਸੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ॥ ਪ੍ਰੰਤੂ ਮੈਂ ਇਹ ਦੇਨੋਂ ਬਾਤਾਂ ਸਰਦਾਰ ਬਚਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਫਤਹਗੜ੍ਹ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀਆਂ ਦੇਖੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਸ ਵਾਸਤੇ ਇਹ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਜੋਗ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਨਕਲੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਣੀ ਹੋਰ ਤੇ ਕਮਾਉਣੀ ਹੋਰ ਤੇ ਨਫਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ॥

ਪਹਲੇ ਤਾਂ ਜਦ ਅਰਸਾ ਹੋਇਆ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਘਰੋਂ ਸਰਦਾਰਨੀ ਸਾਹਿਬ ਤੀਹ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰਾ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਸਾਰ ਸੰਸਾਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਦੁੱਧ ਪੀਂਦੀ ਕੰਨਯਾਂ ਨੂੰ ਛੁੱਡਕੇ ਤੁਰ ਗਏ ਸਨ, ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਯਾਨਕ ਸਮਾਂ ਸਾ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਯੁਤ ਸਰਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਐਸੀ ਬਹਾਦਰੀ ਧਰਮ ਦੇ ਬਾਰੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਜੋ ਸਭ ਮਰਯਾਦਾ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਨਾਲ ਹੋਈ, ਉਸ ਸਮਯ ਛੋਟੇ ੨ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਅੱਖੀਆਂ ਥੋੰ ਜਲ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਾ ਅਰ ਹੋਨ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਅਵਾਜ਼ ਆਉਂਦੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਪਰ ਕੋਈ ਕਿਆ ਕਰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਾਈ ਅਰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਭੋਗ ਪਵਾਕੇ ਖਾਲਸਾ ਨੂੰ ਹੀ ਅਰਦਾਸੇ ਕਰਾਏ ॥

ਇਸਤੇ ਅੱਗੇ ਜਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੂਸਰੇ ਕਾਕੇ ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਮੰਗਨੀ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਇਆ ਤਦ ਭੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਾਗੀ ਗੀਤੀ ਦੇਹਾਂ ਪਾਸਯਾਂ ਤੇ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤੀ, ਅਰ ਇਹ ਮੰਗਨੀ ਸਰਦਾਰ ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਓਵਰਸੀਅਰ ਨਹਰ ਜਮਨਾਂ (ਜੋ ਨੰਦਪੁਰ ਕਲੋੜ ਦੇ ਰਹਨੇ ਵਾਲੇ ਹਨ) ਦੀ ਕੰਨਯਾਂ ਨਾਲ ਹੋਈ ਜਿਸ ਪਰ ਦੇਨੋਂ ਤਰਫੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਪਾਠ ਰਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸਾ, ਅਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸ਼ਗਨ ਵੇਲੇ ਸਰਦਾਰ ਨਿੱਕਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਰ ਹੋਰ ਸਭ ਸਿੰਘ ਜਦ ਸਗਨ ਲੈਕੇ ਤੁਰੇ ਤਦ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਅਰਦਾਸਾ ਸੋਧਕੇ ਤੁਰੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜ ਮੁਹਰਾਂ ਇਕਵੰਜਾ ਰੁਪੱਜੇ ਅਤੇ ਇੱਕੀ ਕੂਜੇ ਮਿਸ਼ਨੀ ਦੇ ਸਗਨ ਦਿੱਤਾ ਅਰ ਕਛ ਕੜਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਅਤੇ ਕੰਘੇ ਸਮੇਤ ਕਾਕੇ ਦੀ ਤੌਲੀ ਪਾਏ, ਇਸੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਰ ਲਾਗੀਆਂ ਦੇ ਲਾਗ ਭੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ, ਇਸ ਉਤਸਾਹ ਪਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਆਤਮਾਂ ਖਾਲਸਾ ਧਰਮ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰੇ ਗਏ ਹਨ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਨੈਨਾ ਸਿੰਘ
ਸਕੈਟਰੀ ਸਿੰਘ ਸਭ ਫਤਹ ਮੜ੍ਹ

ਸੁਲਤਾਨੀ ਕੜਾ

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਜੋ ਸਰਦਾਰ ਬਚਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਫਤਹਗੜ੍ਹ ਰਯਾਸਤ ਪਟਯਾਲਾ ਅਪਨੀ ਤਹਿਸੀਲ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਦੇ ੨ ਸੰਘੇਲ ਨਾਮੋਂ ਨੱਗਰ ਵਿੱਚ ਗਏ ਜਿਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਜੇਤਾ ਸਰਦਾਰ ਨਾਰਾਇਣ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਜਗੀਰਦਾਰ ਵੱਡੀ ਖਮਾਨੋਂ ਦਾ ਮਿਲਣ ਆਇਆ, ਜਦ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਉਸ ਨਾਲ ਬਾਤਾਂ ਕਰਦਿਆਂ ਉਸਦੇ ਪੈਰ ਵੱਲ ਨਜ਼ਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਕਧਾ ਦੇਖਿਆ ਜੋ ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੜਾ ਹੈ ਜਿਸ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਪੁਛਿਆ ਕਿ ਇਹ ਕਧਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਉਤਰ ਉਨੇ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਹ ਸੁਲਤਾਨ ਕਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜਿਸਦੇ ਅਧਾਰ ਮੇਰੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੁਤੀ ਹੈ ਇਸ ਨੂੰ ਸੁਨਕੇ ਬਚਿੰਦ੍ਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹਸਕੇ ਆਖਯਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੰਘ ਹੋ ਫਿਰ ਸੁਲਤਾਨ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿੱਚ ਕਿਥੋਂ ਆਵਤਿਆ, ਇਹ ਆਖਕੇ ਕਤਾ ਉਤਾਰ ਲੀਤਾ ਪਰੰਤੂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਰ ਜਾਕੇ ਹੋਰ ਪਾ ਲੀਤਾ ॥

ਐਡੀਟਰ ਸਾਹਿਬ ਇਹ ਉਹ ਸ੍ਰਦਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਪ ਦਾਦਿਆਂ ਨੇ ਤਲਵਾਰ ਦੇ ਜ਼ੋਰ ਨਾਲ ਮੁਲਕ ਪਰ ਕਬਜ਼ੇ ਕੀਤੇ ਸਨ ਜਿਸਦੇ ਪ੍ਰਤਾਪ ਅੱਜ ਕੱਲ ਜਾਗੀਰਾਂ ਖਾਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਸ਼ੋਕ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਐਥੋਂ ਤਕ ਗਿਰ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਹੁਨ ਇਹ ਸੁਲਤਾਨ ਦੀ ਬੇੜੀ ਬਿਨਾਂ ਬਚ ਭੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦੇ, ਸ਼ੋਕ ! ਮਹਾਂ ਸ਼ੋਕ !!

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਇੱਕ ਸਿੰਘ
ਫਤਹਮੜ੍ਹ ਰਯਾਸਤ ਪਟਯਾਲਾ

ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦਾ ਸੀ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅਕਾਲ ਮਿਤੁ ਪਰ ਸ਼ੇਕ

ਸ੍ਰੀ ਪ੍ਰਤ ਸਰਬ ਉਪਮਾਂ ਜੋਗ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਯਾਨੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਮੌਂ ਫਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ॥

ਆਪ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਨੂੰ ਅਪਨੀ ਮਨੋਹਰ ਅਖਬਾਰ ਵਿੱਚ ਥਾਂ ਦੇਨੀਂ। ੨੬ ਜੂਨ ਨੂੰ ਸੌਮਵਾਰ ਦੇ ਬਜੇ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਸਿੰਘਾਂ ਦਾ ਖਾਸ ਇਕੱਠਨ ਹੋਇਆ ਜਿਸਦਾ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਕੇ.ਸੀ.ਬੀ ਦੇ ਕਾਲਵੱਸ ਹੋਨ ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸੀ। ਸਰਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਡਵੀਜ਼ਨਲ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰ ਸਭ ਦੀ ਆਗਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਤਜਵੀਜ਼ਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਹੋਈਆਂ ॥

ਪਹਿਲੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸ੍ਰਦਾਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਇਹ ਸਭਾ ਅਪਨਾ ਅਤਖੰਤ ਰੰਜ ਅਰ ਅਫਸੋਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮ ਸਿੰਘ --- ਅਤੇ ਅਚਾਨਕ ਮੌਤ ਪਰ ਸ਼ੇਕ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰ ਅਪਨੀ ਬੜੀ ਹਮਦਰਦੀ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਅਰ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਰਾਜਾ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਦੂਸਰੇ ਸ਼ਾਹੀ ਖਾਨਦਾਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਤਿ ਬਖਸ਼ਨ ॥

ਦੂਜੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸ੍ਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਇੱਕ ਚਿੱਠੀ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੂਰ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ, ਵਾਈਸ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਟ, ਸਕੱਤ੍ਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ ਦਸਖਤ ਕਰਾਕੇ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ॥

ਤੁਸੀਗੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਸ੍ਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਤਾਈਦ ਕੀਤੀ, ਕਿ ਇਸ ਖਾਸ ਸਭਾ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ, ਦੀਖਾਲਸਾ, ਖਾਲਸਾ ਗੈਜ਼ਟ, ਤੇ ਟਰੀਬ੍ਯੂਨ ਵਿੱਚ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਦ ਸਭਾ ਬਰਖਾਸਤ ਹੋ ਗਈ ॥

੨੮ ਜੂਨ ਨੂੰ ਇੱਕ ਡੇਪੂਟੇਸ਼ਨ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਮਹਾਰਾਜਾ ਸਾਹਿਬ ਬਹਾਦੂਰ ਦੀ ਖਿਦਮਤ ਵਿੱਚ ਅਫਸੋਸ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਇਆ ਉਥੇ ਚਿੱਠੀ ਦੱਸੀ ਗਈ, ਅਰ ਸਰਦਾਰ ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਡੇਪੂਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਏਹ ਮੈਂਬਰ ਸਨ:-

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਸਰਦਾਰ ਗੰਡਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਈਸ਼ਰ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਨੱਥਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸਰਦਾਰ ਤੀਰਥ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਸੂਬੇਦਾਰ ਦੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਕਾਨੁ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਿਸ਼੍ਨੀ ਸੰਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਮਿਸ਼੍ਨੀ ਚੰਦਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਲਾਲਾ ਆਸਾਨੰਦ ਜੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੀ.ਏ. ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ

ਸ੍ਰੀਨਗਰ ਕਸ਼ਮੀਰ

ਖਾਲਸਾ ਯੰਗਮੈਨਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਲਾਹੌਰ
ਮੇਰੇ ਪਰਮ ਮਾਨੀਕ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ਹੈ, ਕਿਧਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕਰਕੇ ਕਿਤਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਕਰੋ ॥

ਛਨਿੱਚਰਵਾਰ ਖਾਲਸਾ ਯੰਗਮੈਨਸ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਦਾ ਸਪਤਾਹਕ ਜੋੜ ਮੇਲ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੋਰਡਿੰਗ ਹੋਸ਼ ਵਿੱਚ ਹੋਯਾ ਸ਼ਬਦ ਕੀਰਤਨ ਦੇ ਪਿਛੋਂ ਭਾਈ ਹਜ਼ੂਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਮਨੋਹਰ ਵਖਾਨ ਇਸ ਮਜ਼ਬੂਨ ਪਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਜੇ ਕੁਝ ਪੰਡਤ ਦਯਾਨੰਦ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸੱਤਯਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਨਾਮੋਂ ਪੋਥੀ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਂ ਬਾਬਤ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਸੋ ਸਾਰਾ ਹੀ ਗਲਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਹਲਾ ਹਮਲਾ ਜੋ ਪੰਡਤ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵਿੱਦਯਾ ਤੋਂ ਨਾਵਾਕਫੀਅਤ ਬਾਬਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਸੋ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿੱਚ ਕੇਵਲ ਸੱਚਾ ਅਨੁਭਵ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵਿੱਚ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਅਤੇ ਵਯਾਕਰਨ ਕਿਸੇ ਕੰਮਦੇ ਨਹੀਂ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਕੁਦਰਤੀ ਚਸਮਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਸੁਤੇ ਹੀ ਸਵਫ਼ ਜਲ ਜਾਰੀ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਕ ਬਨਾਵਟੀ ਤਾਲਾਬ ਕੋਲੋਂ, ਜਸੀਨ ਅਸਮਾਨ ਜਿਤਨਾ ਫਰਕ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵੇਦਾਂ ਦੇ ਲਿਖਾਰੀ ਚਾਰ ਰਿਖੀ ਭਲਾ ਕੇਹੜੇ ਸਨਿਆਸ ਯਾ ਦਯਾਨੰਦ ਕਾਲਜ ਦੇ ਤਾਲੀਮ ਯਾਫਤਾ ਸਨ?

ਦੂਜਾ ਹਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ “ਨਿਰਭਉ” ਸ਼ਬਦ ਪਰ ਹੈ ਕਿ “ਨਿਰਭਯ” ਹੋਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਪੰਡਤ ਜੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਯਾ ਵੇਦਾਂ ਦੀ ਤਾਲੀਮ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿੱਤੇ ਮੁਨਸਾਂ ਨੂੰ ਸਤ ਧਰਮ ਪਰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਆਏ ਸੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਸੀਂ ਸਭ ਸਮਝ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਸੱਚੀ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕੀਤਾ ॥

ਭਲਾ ਅਪਨੇ ਸਤਯਾਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਵਿੱਚ “ਸਰਬ” ਨੂੰ

ਕਿਉਂ “ਸਭ” ਲਿਖਿਆ ਏਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਆਪ ਦੀ ਤਾਂ ਏਹ ਭੀ ਭੁਲ ਹੈ?

ਤੀਜਾ ਹਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰਮੁਖੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪਰ ਹੈ ਕਿ
 ਇਹ ਗੰਵਾਰੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਿ ਸਾਡੀ ਦੇਸੀ
 ਭਾਸ਼ਾ ਕਦੇ ਵੀ ਗੰਵਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅੰਗ੍ਰੇਜ਼ੀ
 ਜੋ ਵਲਾਇਤ ਵਿੱਚ, ਅਰਬੀ ਜੋ ਅਰਬ ਵਿੱਚ ਬੋਲੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
 ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਕਹਿਨੀਆਂ ਚਾਨੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਸੰਸਕ੍ਰਿਤ ਵੀ
 ਜੋ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਚਿਲਤ ਸੀ ਗੰਵਾਰੀ ਕਹੀ
 ਜਾ ਸੁਕਦੀ ਹੈ॥

ਚੌਥਾ ਹਮਲਾ ਪੰਡਤ ਦਾ ਏਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਦੀ ਲੋੜ ਸੀ ਸੋ ਤਾਂ ਰੋਡੇ ਮਹਾਤਮਾਂ ਪਰ ਖੁਦ ਘਟਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰਾਰਥ ਲਈ ਇਸ਼ਤਹਾਰ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਨਿੰਦਿਆ ਨਾਲ ਢਿੜ ਭਰਿਆ ਅਤੇ ਆਖਦੇ ਸੇ ਕਿ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਕੋਈ ਆਨਕੇ ਬਹਸ ਕਰੋ, ਸੋ ਇਹ ਮਾਨ ਪ੍ਰਤਿਸ਼ਟਾ ਦੀ ਇੱਛਿਆ ਦਾ ਨਮੂਨਾ ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਹਮਲਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਦੰਭੀ ਬਨਾਵਨਾ
 ਦਾ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਾਸੋਂ ਪੁਛਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਭ ਸਿੱਖਿਟੀ ਨੂੰ
 ਇੱਕ ਨਜ਼ਰ ਨਾਲ ਵੇਖਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਨਾ ਤੇ
 ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਸੀਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇ ਹਿੰਦੂਆਂ ਨੂੰ ਮੰਦਰਾਂ ਵਿੱਚ
 ਜਾਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਭਗਤੀ ਵੱਲ ਪ੍ਰੇਰਨਾ “ਦੰਤ” ਹੈ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ
 ਸੀ ਕਿ ਦੰਤ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਨੂੰ ਮਲੂਮ
 ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਤ ਸਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਵੀ ਪੰਡਤ ਦੇ ਆਸਤਯਾਰਥ
 ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਰੂਪੀ ਵੇਦ ਵਿੱਚ “ਦੰਤ” ਹੈ! ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਾਂ ਪੰਡਤ ਭੀ
 ਵੇਦ ੨ ਕੁਕਦਾ ਰਹਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਭੀ ਦੰਭੀ ਸੀ?

ਫਿਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਵਰਤਾਕੇ ਜੋਤਮੇਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ
ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਦਾ ਵਿੱਖਯਾਨ ਦੂਜੇ ਸਪਤਾਹ ਵਿਖੇ ਹੋਇਆ ॥

A horizontal decorative element consisting of four stylized, symmetrical floral or star-shaped motifs arranged in a row, centered on the page.

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਬੀ.ਏ
ਸਕੱਤਰ

ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਦਾ ਧੱਕਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰ ਜੀ ਕੀ ਛਤੇ ਹੈ ॥

ਸਾਹੀਵਾਲ ਜ਼ਿਲਾ ਸ਼ਾਹਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਅਮਨਮਤੀ ਗਿਨਤੀ ਵਿੱਚ ਭੀ ਬਹੁਤ ਹਨ, ਤੇ ਦੁਨੀਆਵੀ ਪਦਾਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਭੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਡੇ ਹਨ, ਇਸ ਕਰਕੇ ਹਰ ਇੱਕ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਕਦਮ ਪਸਾਰ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਅੰਨਮਤੀ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤਿਕਾ

ਹਨ, ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਸਿੰਖ ਭੀ ਅਜੇਹੇ ਹਨ ਜੋ ਅਪਨੇ ਪਵਿੰਦੀ ਅਤੇ ਅਮੋਲਕ ਪਰਮ ਤੋਂ ਗਿਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪ ਅੰਨਮਤੀ ਜਾਲ ਵਿੱਚ ਫਸਕੇ ਅਪਨੇ ਹੋਰ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭੀ ਫਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਤੱਤ ਖਾਲਸਾ ਨੇ ਜੇਹੜਾ ਗਿਨਤੀ ਵਿੱਚ ਅਜੇ ਬਹੁਤ ਬੋੜਾ ਹੈ ਪਰਨ ਕਰ ਲੀਤਾ ਹੈ ਜੋ ਅੱਗੇ ਨੂੰ ਸਾਰੀ ਮਰਯਾਦਾ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਾਂਗੇ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਭਾਈ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਅਪਨੀ ਕੰਨਯਾਂ ਦਾ ਵਿਆਹ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦਿਦ ਕੀਤਾ। ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਆਪ ਭੀ ਪੱਕੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੰਘ ਹਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਭੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਕਲਗੀਪਰ ਜੀ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਲੜਕੀ ਭੀ ਗੁਰੂ ਘਰ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਪੱਕੀ ਹੈ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਅਤੇ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਤੇ ਪੂਰਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਤੇ ਨਿਸਚਾ ਰੱਖਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਲੜਕੀ ਦੇ ਵਿਆਹ ਤੇ ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਨੇ ਅਤੇ ਧਰਮ ਤੋਂ ਗਿਰੇ ਹੋਏ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਬਹੁਤ ਰੌਲ ਪਾਇਆ ਜੋ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਹ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਨ ਹੋਵੇ, ਐਥੋਂ ਤਕ ਜੋ ਲੜਨ ਕਿਤਨ ਨੂੰ ਤਥਾਪ ਹੋਏ, ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿਦਕੀ ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਅਪਨਾ ਸੱਚਾ ਹੱਠ ਨਾ ਛੱਡਿਆ, ਅਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਨਮਤੀਆਂ ਦੀ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਗਈ। ਅੰਤ ਨੂੰ ਰੌਲਪਾਕੇ ਚੁਪ ਹੋ ਰਹੇ, ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਵੱਡੀ ਧੂਮ ਧਾਮ ਨਾਲ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਵਿਆਹ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਜਗ੍ਹਾ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵਿਆਹ ਹੈ ਜੋ ਗੁਰ ਰੀਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਇਸ ਸੁਭ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਭਾਈ ਸੋਭਾ ਸਿੰਘ ਜੀ, ਭਾਈ ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਤੇ ਹੁਡਾਲੀ ਦੀ ਸੰਗਤ ਨੇ ਬਹੁਤ ਸਹਾਇਤਾ ਕੀਤੀ ਇਸ ਵਾਸਤੇ ਏਹ ਸਾਰੇ ਬਹੁਤ ੨ ਧੰਨਵਾਦ ਦੇ ਯੋਗ ਹਨ॥

ਐ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ! ਤੂੰ ਅਪਨੀ ਦਿਸ਼ਾ ਵੱਲ ਦੇਖ ਜੋ ਅੰਨਮਤੀ ਤੇਰੇ ਨਾਲ ਕੀ ੨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਅਰ ਤੂੰ ਕਿਸ ਮਸਤੀ ਵਿੱਚ ਘਕ ਸੱਤਾ ਪਿਆ ਹੈ ॥

A horizontal decorative element consisting of four stylized, symmetrical floral or star-shaped motifs arranged in a row, centered at the top of the page.

ਖਾਲਸਾ ਜੀ ਦਾ ਦਾਸ
ਇੰਕ ਸਿੰਘ ਮਾਹੀਵਾਲ

ਕੌਨ ਕਹਤਾ ਹੈ ਖਾਲਸਾ ਖਾਲਸ ਨਾ ਬਨੇਗਾ?

ਪਿਆਰੇ ਐਡੀਟਰ ਜੀ ਸੀ ਵਾਹਿਗੁਰ ਜੀ ਕੀ ਛਤ੍ਰ ਹੈ ॥

ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮ ਖਾਲਸਾ ਦੇ ਚਾਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ
ਬਹੁਤ ਸੇ ਸੱਜਨ ਨਰਾਸ ਹੋਏ ਬੈਠੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਡੇ ਖਾਲਸਾ
ਭਾਈ ਪੋਪ ਜਾਲ ਤੇ ਗੁਲਾਮ ਖਾਲਸਾ ਦੀ ਸੰਧਿਆ ਵਿਚੋਂ ਕਦੇ
ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਕਾਵਰਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਗੁਲਾਮ ਖਾਲਸੇ ਦੀ

ਤਦਾਦ ਚੁਮਾਸੇ ਦੇ ਜੀਵਾਂ ਵਤ ਬੱਧ ਨਜ਼ਰ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਮਗਰ ਅਸੀਂ ਅਪਨੇ ਨਿਰਾਸ ਭਾਈਆਂ ਨੂੰ ਦੱਸਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬੇਸ਼ੱਕ ਆਪਦਾ ਖਿਆਲ ਇਸ ਵਕਤ ਠੀਕ ਹੈ ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਚੁਮਾਸੇ ਵਤ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕਿਪਾ ਸੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਨਮਤੀ ਸਮਾਂ ਬਤੀਤ ਜਾਉਂ ਤਦ ਅਪੇ ਏਹ ਪਟਵੀਜਨੇ ਵਤ ਰੋਸ਼ਨੀ ਨੂੰ ਬੰਦ ਕਰ ਲੈਂਗੇ ਫਿਰ ਚਾਰੋਂ ਪਾਸ਼ਾਂ ਤੇ ਅਨੰਦੇ ਅਨੰਦ ਦਿਖਾਈ ਦੇਉ ਅਤੇ ਹੁਣ ਭੀ ਜਿਕੂੰ ਬਰਸਾਤ ਦੀ ਮੌਸਮ ਵਿੱਚ ਸੁਖਰੇ ਸਥਾਨਾਂ ਪਰ ਦੋਨਾਂ ਬਿਆਪੀ ਜੀਵਾਂ ਦਾ ਪਹੁੰਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਓਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਦਿੜ੍ਹ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਵਾਲੇ ਖਾਲਸਾ ਭਾਈ ਗੁਰੂ ਦੇ ਬਚਨਾਂ ਨੂੰ ਮਾਸਾ ਭੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ॥

ਯਥਾ ਗੁਰਵਾਕ ਵਾਰ ਸਾਰੰਗ ਮ:੨

ਸਲੋਕ

ਜਿਨ ਵਡਿਆਈ ਤੇਰੇ ਨਾਮ ਕੀ ਤੇ ਰਤੇ ਮਨਮਾਹਿ ॥
ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਏਕ ਹੈ ਦੂਜਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਨਾਹਿ ॥
ਨਾਨਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਮਨੈ ਮਾਂਹਿ ਪਾਈਐ ਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥
ਦਿਨੀ ਪੀਤਾ ਰੰਗ ਸਿਉਂ ਜਿਨਕੇ ਲਿਖਿਆ ਆਇ ॥
ਪੁਨ: ਭ: ਗੁਰਦਾਸ ਜੀ
“ਜੋ ਗੁਰਵਾਕ ਦੇ ਦੂਜੇ ਥਾਉਂ ਪ੍ਰਵਾਨ ਹੈ”
“ਪੀਓ ਪਾਹੁਲ ਬੰਡ ਧਾਰ ਹੋਇ ਜਨਮ ਸੁਹੇਲਾ”
ਪੁਨ: “ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਲਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਠ”
ਪੁਨ: “ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਵਾਕ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਦੇ ਘਰ ਸਿੰਘਨੀ ਆਨੰਦੀ ਆਨੰਦ ਦੀ ਗੀਤੀ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਵੇਹ ਸਿੰਘ ਨਹੀਂ”

੩੩ ਸਾਲ ਪਹਿਲਾਂ, 7 ਜੁਲਾਈ, 1899 'ਚੋਂ

ਜਦ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਗੁੱਜਰਵਾਲ ਜ਼ਿਲਾ ਲੁਦਿਹਾਨਾ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਫੌਰਨ ਭਾਈ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮੈਂਬਰ ਉਕਤ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਅਪਨੀ ਸੁਪਤਨੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਿੰਘਨੀ ਸੁਧੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਵਿੱਚ ਬੰਡੇ ਦਾ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਪਾਨ ਕਰਾਯਾ ਅਤੇ ਪੋਪ ਲੀਲਾ ਦੇ ਵੇਰਿਆਂ ਘੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਤੇੜ ਕਰ ਗੁਰਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਆਨੰਦ ਪੜ੍ਹਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਕਾ ਲਾਲ ਬਣਦਾ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਸਿੰਘਾਂ ਨੇ ਭੀ ਪ੍ਰਤਗਯਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕੀ ਬਹੁੜ ਛੇੜੀ ਅਪਨੇ ੨ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਾਂਗੇ, ਜਿਸ ਬਾਰਤਾ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਖਾ: ਅ: ਨੰ: ੮ ਹੈ ॥

ਇਸ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾ ਭਾਈਆਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਅਪਨੇ ਨਿਰਸ਼ਾਪਣੇ ਨੂੰ ਛੱਡਕੇ ਗੁਰਮਤ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਕਮਰ ਕਸੇ ਸਜਾਈ ਰਖੇ ਸਾਨੂੰ ਉਮੈਦ ਹੈ ਕਿ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਬੇਅੰਤ ਸਰਧਾਲੂ ਖਲਾਸਾ ਜੀ ਹਨ ਜੇਹੜੇ ਗੁਰਮਤ ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮਨਮਤ ਦੇ ਪਰਛਾਵੇਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੇ ਅਰ ਉਹ ਦਿਨ ਬਹੁੜ ਨੇੜੇ ਆਵਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ “ਗੁਲਾਮ ਖਾਲਸਾ” ਭਾਈ ਭੀ ਇਸ ਗੁਲਾਮ ਪਣੇ ਤੇ ਮੁਕਤ ਹੋਕੇ ਖਾਲਸਾ ਪਨੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਕੇ ਭਾਈ ਇੰਦਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਇਸ ਸੰਸਕਾਰ ਸੇ ਸਿੱਖਯਾ ਲੈਂਗੇ ॥

ਲੇਖਕ ਦਾਸ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ
ਸਬ ਉਫ਼ਰਸ਼ੀਅਰ ਸਕੰਡ
ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਭਸੋੜ ਰਿਆਸਤ
ਪਟਿਆਲਾ

ਖਾਲਸਾ ਅਮਬਾਰ ਲਾਹੌਰ

ਨੀਤੀ ਬਚਨ

ਦੋਹਿਰਾ

ਮੀਤ ਸੁਵਾਨੀ ਜਗਤ ਮਹਿ ਪਈਯਤ ਕਈ ਹਜ਼ਾਰ ।
ਨਿੱਜ ਸਵਾਰਬ ਪਰ ਕਹਤ ਜੋ ਹੈਂ ਹਮ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰ ॥

ਇਸ ਨੀਤੀ ਬਚਨ ਦਾ ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਪਰ ਸਾਨੀ ਮਿੱਤ੍ਰ ਬਹੁੜ ਸਾਰੇ ਪਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁੱਤਾ ਜਦ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਰੋਟੀ ਖਾਂਦਾ ਦੇਖਦਾ ਹੈ ਤਦ ਅਪਨੇ ਸਵਾਰਬ ਲਈ ਉਸ ਦੇ ਅੱਗੇ ਪਿੱਛੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ ਅਰ ਏਹੋ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਨ ਬੰਚ ਕਾਇਆਂ ਕਰਕੇ ਆਖਦੇ ਹਾਂ ਪਰੰਤੂ ਜਦ ਸਵਾਰਬ ਨਿਕਲ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਯਾ ਉਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੇ ਨਾ ਉਮੈਦ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਤਦ ਉਸ ਨੂੰ ਤਿਆਗ ਕੇ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਰ ਕਦੇ ਭੀ ਮੁਖ ਨਹੀਂ ਦਖਾਉਂਦੇ ॥

ਭਾਈ ਇੰਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਗੁਰਮਤਿ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪਾਤ

ਸਰਦਾਰਾ ਸਿੰਘ (ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ, ਗੁਰਬਾਣੀ ਚਾਨੁਣ)

ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਹੜ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਚੰਬਤਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜਾਤ, ਵਰਣ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਪਾਤ ਗੋਤਰ ਆਦਿ ਨੂੰ। ਵਰਣ ਚਾਰ ਮੰਨੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜੋ ਸ਼ੈਤਾਨ, ਚਤੁਰ ਤੇ ਚਲਾਕ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਣਾਏ, ਬਾਹਮਣ, ਖੱਡੀ, ਵੈਸ਼ ਅਤੇ ਸੂਦਰ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਲਈ ਪੂਰੇ ਦੇ ਪੂਰੇ ਅਧਿਕਾਰ ਬਾਹਮਣ ਵਰਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ। ਬਾਹਮਣ ਨੂੰ ਸਭ ਦਾ ਸਰਦਾਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ, ਪੜ੍ਹਨਾ-ਪੜ੍ਹਾਉਣਾ ਕੇਵਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੀ ਹੱਕ ਨੀਯਤ ਕੀਤਾ, ਬਾਕੀ ਸਾਰੇ ਵਰਣ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸੇਵਾਵਾਂ ਵੰਡ ਦਿੱਤੀਆਂ। ਉਚ ਨੀਚ ਵੀ ਖੜ੍ਹੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਥੋਂ ਤਕ ਨੀਚ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਛਾਵਾਂ ਵੀ ਲੈਣਾ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਗਨ ਅਤੇ ਭੈੜਾ ਕਰਮ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪੈ ਗਈਆਂ। ਜਾਤ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਵਿਤਕਰਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਮਨੁੱਖ ਲਈ ਗਿਲਾਨੀ ਹੋ ਗਈ। ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਹੀ ਨਾ ਸਮਝਿਆ ਜਾਣ ਲੱਗਿਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਆਗਮਨ ਸਮੇਂ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਕਾਇਮ ਸੀ। ਇਹ ਸਿਲਸਿਲਾ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਚਲਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਥੋੜੇ ਸੁਧਾਰ ਦੇ ਨਾਲ ਅੱਜ ਵੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੈ। ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਦਾ ਇਤਹਾਸ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੀ ਜਾਤ-ਪਾਤੀ ਪਿੰਨੌਣੀ ਹਾਲਤ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਜੀਵਨ ਦਾ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਹਿੱਸਾ ਇਸ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਅਰਪਨ ਕੀਤਾ। ਮਨੁੱਖਤਾ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਤੇ ਇੱਕ ਵਰਣ ਬਨਾਉਣ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਦੀ ਬਰਾਬਰੀ ਲਈ ਯਤਨ ਹੋਏ। ਜੇਕਰ ਮੈਂ ਗਲਤ ਨਾ ਹੋਵਾਂ ਅਤੇ ਕਹਿ ਦੇਵਾਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੇ ਆਪਣੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਕਾਰਜਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਹ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਭਾਗ ਇਸ ਸਮਾਜਕ ਕੁਰੀਤੀ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਇਆ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਫੁਰਮਾਇਆ:-
 ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ ॥
 ਨਾਨਕੁ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕਿਆ ਰੀਸ ॥
 (ਸ੍ਰੀ ਰਾਗ ਮ:੧, ਅੰਗ-੧੫)

“ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚ” ਕਿਆ ਫੁਰਮਾਨ ਹੈ, ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦਾ! ਇੱਕ ਤਾਂ ਕੋਈ ਅੰਦੀ ਜਾਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨੀਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੋਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਨੀਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵੀ ਕੋਈ ਵਰਗ ਹੋਰ ਨੀਚ ਹੋਵੇਗਾ, ਐਥੇ ਵੀ ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੇ ਬਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ, ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਨੀਚ ਤੋਂ ਵੀ ਹੋਰ ਨੀਚ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਸਾਂਝ ਹੈ ਅਜੇਹੇ ਮਨੁੱਖ ਮੈਨੂੰ ਪਿਆਰੇ ਹਨ, ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਥੀ ਹਾਂ, ਵਡਿਆਂ ਨਾਲ ਮੇਰੀ ਕੋਈ ਦੋਸਤੀ ਨਹੀਂ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਸਮਝੋ ਜ਼ਰਾ! ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਅਤੇ ਅਪਣੀ ਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਪਰਖੋ। ਅਜੇਹੀ ਰੰਗਣ ਚਾਨੁਨ ਦੀ ਕਿਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੀਏ, ਗਰੀਬਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਕਰੀਏ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਅੰਦਰ ਵੀ ਵੱਸਦੇ ਰਾਮ ਨੂੰ ਵੇਖੀਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਦਾ ਵਿਵਹਾਰ ਕਰੀਏ।

ਐਮਨਾਬਾਦ ਦੀ ਫੇਰੀ ਸਮੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਇੱਕ ਤਰਖਾਨ (ਅਖੋਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤ) ਦੇ ਘਰ ਦਸਤਕ ਦਿੱਤੀ। ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਹੈਰਾਨ ਪ੍ਰੇਸ਼ਾਨ, ਬੈਠਣ ਬਿਠਾਉਣ ਲਈ ਵੀ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਲੱਭ ਰਹੀ, ਕਿੱਥੇ ਬਿਠਾਵਾਂ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਵਾਲੀ ਨੂੰ ਪਰ ਪਿਆਰ ਸਦਕਾ, ਸਤਿਗੁਰ ਜੀ ਨੂੰ ਬੈਠਣ ਲਈ ਇਸ਼ਾਗਾ ਕੀਤਾ, ਆਸਨ ਦਿੱਤਾ। ਰਾਤ ਆਈ ਸਤਿਸੰਗ ਹੁੰਦਾ ਰਿਹਾ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਬਚਨ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਰੁਖਾ-ਸੁੱਕਾ ਜੋ ਵੀ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਘਰ ਹਾਜ਼ਿਰ ਸੀ, ਪਿਆਰ ਨਾਲ ਖਾਪਾ। ਅਗਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨਵਾਬ ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਦੇ ਗ੍ਰਹਿ ਵਿਖੇ ਤੁਰ੍ਹਾਂ ੨ ਦੇ ਪਕਵਾਨ ਬਣੇ ਸਨ ਜਿਸ ਲਈ ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਨੇ ਸਭ ਸ਼ਹਿਰੀਆਂ ਨੂੰ ਸੌਦਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨਾ ਗਏ ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭਾਈ ਲਾਲੇ ਦੀ ਪਿਆਰ ਭਿੰਨੀ ਕੋਧਰੇ ਦੀ ਰੋਟੀ ਮਲਕ ਭਾਗੋਂ ਦੇ ਪਕਵਾਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸੁਆਦੀ ਲੱਗਦੀ ਸੀ। ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਦਾ ਇੱਕ ਅਖੋਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤ ਦੇ ਬੰਦੇ ਨਾਲ, ਇੱਕ ਨਵਾਬ ਦੀ ਥਾਂ ਪਿਆਰ ਤੇ ਸੰਗ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਫੁਰਮਾਨ ਹਨ, ਜੋ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਦੇ ਹਨ:-
 -ਗੁਰ ਪੂਛਿ ਤੁਮ ਕਰਹੁ ਬੀਚਾਰੁ ॥
 ਜਹ ਦੇਖਉ ਤਹ ਸਾਰਿਗਪਾਣਿ ॥੨॥ ਕਿਆ ਹਉ ਆਖਾ ਜਾਂ ਕਛੁ ਨਾਹਿ ॥
 ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਸਭ ਤੇਰੈ ਨਾਇ ॥੩॥

ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਪੁੱਛ ਕੇ ਦੇਖੋ ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ, ਸਮਝ ਅਵੇਗੀ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਦੇਖਦਾ ਹਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਹੀ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈ। ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੀ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਹੈ।

ਫਕੜ ਜਾਤੀ ਫਕੜੁ ਨਾਉ ॥ ਸਭਨਾ ਜੀਆ ਇਕਾ ਛਾਉ ॥
 (ਅੰਗ-੧੩)

ਆਪਹੁ ਜੇ ਕੋ ਭਲਾ ਕਹਾਏ ॥ ਨਾਨਕ ਤਾ ਪਰੁ ਜਾਪੈ ਜਾ ਪਤਿ ਲੇਖੈ
ਪਾਏ ॥੧॥ (ਅੰਗ- ੮੩)

ਜਾਤੀਵਾਦ ਇੱਕ ਕੋਹੜ ਹੈ। ਸਾਰੇ ਜੀਵ ਇਕੋ ਹੀ
ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੇ ਸਿਰਜੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਜੇ ਕੋਈ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਪਣੇ
ਆਪ ਹੀ ਭਲਾ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੁਜਿਆਂ ਨੂੰ ਨੀਚ ਦਰਸਾਉਂਦਾ
ਹੈ, ਉਹ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਭਲਾ ਨਹੀਂ ਅਖਵਾ ਸਕਦਾ:- ਜਾਣੁ
ਜੋਤਿ ਨ ਪੂਛਹੁ ਜਾਤੀ ਆਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਹੋ ॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥
(ਮ:੧, ਅੰਗ-੩੪੯)

ਇਹ ਰਹਾਉ ਦੀ ਤੁਕ ਹੈ, 'ਰਹਾਉ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਮੁੱਖ
ਮੰਤਵ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ
ਜਾਤ ਪਾਤ ਕਿਸੇ ਦੀ ਨਾ ਪੁੱਛੋ ਭਾਈ! ਕਿਉਂਕਿ ਅੱਗੇ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ
ਦੀ ਦਰਗਾਹ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਸਾ ਮਹਲਾ: ੧ ਅੰਗ ੩੫੨ ਉਤੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਰਨ
ਬਾਬਤ ਵੀ ਛੁਰਮਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਵਰਨ ਆਦਿ ਜੋ ਵੰਡ ਹੈ ਸਭ
ਛਾਰ ਹੈ, ਖੇਹ ਹੈ, ਇਸ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੱਲ ਨਹੀਂ:-
ਭੇਖ ਵਰਨ ਦੀਸਹਿ ਸਭਿ ਖੇਹ ॥ (ਅੰਗ- ੩੫੨)

ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਹੋਰ ਅੱਗੇ ਛੁਰਮਾਉਂਦੇ ਹਨ:-

ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥

ਜਿਨ ਕੀ ਲੇਖੈ ਪਤਿ ਪਵੈ ਚੰਗੇ ਸੇਈ ਕੇਇ ॥੩॥ (ਅੰਗ- ੪੬੯)
ਐਸੇ ਗੁਰੂ ਛੁਰਮਾਨ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ
ਕਰੀਏ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਿਥੇ ਖੜ੍ਹੇ ਹਾਂ। ਸਿੱਖ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵੱਲੋਂ
ਜੋ ਲੰਗਰ ਦੀ ਪ੍ਰਥਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ
ਸਭ ਲੰਗਰ ਛਕਣਗੇ, ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ, ਇਸਦਾ! ਸਪਸ਼ਟ ਹੈ ਮਨੁੱਖ
ਜਾਤੀ ਦੀ ਏਕਤਾ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲੁਕਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
ਮਾਨਵ ਦੀ ਬਰਾਬਰਤਾ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ। ਖੰਡਨ ਹੈ
ਜਾਤ ਪਾਤੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਦਾ। ਇੱਕ ਗਰੀਬ ਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਅਮੀਰ
ਵੀ, ਇੱਕ ਕੰਗਾਲ ਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੌਲਤਵੰਦ ਵੀ, ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਵੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇੱਕ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਵੀ
ਅਤੇ ਇੱਕ ਆਮ ਬੰਦਾ ਵੀ ਇਸ ਸਥਾਨ ਤੇ, ਇੱਕੋ ਜੇਹੇ ਆਸਨ
ਤੇ ਬਰਾਬਰ ਬੈਠ ਕੇ ਲੰਗਰ ਛੁਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤੀਜੇ
ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਗੁਰਗੋਂਦੀ
ਦੇ ਕਾਰਜਕਾਲ ਵਿੱਚ ਗੋਇੰਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਖੇ ਇੱਕ "ਬਾਉਲੀ"
(ਇੱਕ ਖੂਹ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਣੀ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਪਉਤੀਆਂ
ਲੋਗੀਆਂ ਹੋਣ) ਬਣਵਾਈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਜਾਤਾਂ ਵਰਨਾਂ ਦੇ
ਮਨੁੱਖ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਰੋਕ ਟੋਕ ਦੇ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗੇ। ਇੱਕੋ
ਬਾਉਲੀ (ਖੂਹ) ਵਿੱਚ ਹਰੇਕ ਪਰਮ, ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਲਿੰਗ ਦੇ ਬੰਦਿਆ

ਦਾ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਨਾ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਬੰਧਨ ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਹੀ ਪੁੱਟਣ
ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੁਰੂ ਰਾਮ ਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ
ਵਿਖੇ ਰਾਮਦਾਸ ਸਰੋਵਰ ਬਣਾਇਆ ਜੋ ਇਸ਼ਨਾਨ ਲਈ ਸਭ
ਲਈ ਸਾਂਝਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਦੀ, ਭਾਵ ਦਸਵੇਂ
ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੀ। ਇਸ ਜਾਮੇ ਵਿੱਚ ਤਾਂ
ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮੁਗਲ ਬਾਦਸ਼ਾਹਾਂ ਦੇ ਜੂਲਮ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ
ਜਿੰਨੀਆਂ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਉਤਨਾਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ
ਨੂੰ ਮੂਲੋਂ ਉਖੇੜਨ ਦੇ ਕਾਰਨਾਮੇ ਕੀਤੇ।

ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਕਰੀਏ:- ਜਾਪੁ
ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਮੁੱਢਲੇ ਛੰਦ ਵਿੱਚ ਹੀ ਸਾਨੂੰ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼
ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਜਿਸ ਦੇ ਆਸੀਂ ਬੰਚੇ ਹਾਂ ਉਸ ਦੀ ਕੋਈ
ਜਾਤ-ਪਾਤ ਵਰਨ-ਚਿਹਨ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਆਪ ਦਾ ਛੁਰਮਾਨ ਹੈ:-

ਚਕੁ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ।
ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੇਉ ਕਹਿ ਨਾ ਸਕਤ ਕਿਹ।

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ)

ਜਿਸ ਦਾ ਭਾਵ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ
ਪਾਤ ਅਤੇ ਵਰਨ ਚਿਹਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਮਨੁੱਖ ਦੀ ਵੀ ਕੋਈ ਜਾਤ
ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ ਵਿੱਚ ਆਪ ਜੀ ਇਹੋ
ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ:-

ਨ ਦੇਹ ਹੈ ਨ ਗੇਹ ਹੈ ਨ ਜਾਤਿ ਹੈ ਨ ਪਾਤਿ ਹੈ।

ਨ ਸੋਤੁ ਹੈ ਨ ਮਿੱਤੁ ਹੈ ਨ ਤਾਤ ਹੈ ਨ ਮਾਤ ਹੈ।

ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਦਿੜ੍ਹੁ ਕਰਦੇ ਹਨ:-

ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ।

ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਸੁ ਜਾਨਹੀ ਕਿਹ ਜੇਬ।

ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ।

ਚੱਕੁ ਬੱਕੁ ਫਿਰੈ ਚੜੁਰ ਚਕ ਮਾਨਹੀ ਪੁਰ ਤੀਨ॥੮੨॥

ਸੋ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਲਗੀਪਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ, ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਰੂਪ ਰੰਗ ਦੀ ਬਾਤ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਨਾਲ ਜਾਤ ਪਾਤ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਹੀ ਉਸ ਨਾਲ ਸ਼ਾਮਿਲ
ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਜਾਤ ਪਾਤ ਹੈ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਆਖਦੇ
ਹਨ ਕਿ ਮਨੁੱਖਾਂ ਦੇ ਸਰੀਰ ਸਾਰੇ ਇਕੋ ਹੀ ਮਿੱਟੀ, ਹਵਾ, ਅਗਨੀ
ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਤੋਂ ਬਣੇ ਹਨ। ਸਰੀਰ, ਨੱਕ, ਕੰਨ, ਨੈਣ ਆਦਿ ਸਭ
ਇਕੋ ਹਨ। ਫੇਰ ਵਿਤਕਰਾ ਕਾਹਦਾ?

ਏਕੈ ਨੈਨ ਏਕੈ ਕਾਨ ਏਕੈ ਦੇਹ ਏਕੈ ਬਾਨ।

ਖਾਕ ਬਾਦ ਆਤਿਸ਼ ਅੰ ਆਬ ਕੇ ਰਲਾਉ ਹੈਂ॥੮੯॥

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ)

ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ ਦੇ ਛੰਦ ੨੪ ਅਤੇ ੨੬ ਵਿੱਚ ਮਾਹਰਾਜ ਸਭ ਧਰਮਾਂ ਅਤੇ ਸਭ ਧਾਰਮਿਕ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਵਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸ਼ੂਰੂ ਮੰਨਦੇ ਹਨ:-

ਕੋਊ ਭਇਓ ਮੁੰਡੀਆ ਸੰਨਿਆਸੀ ਕੋਊ ਜੋਗੀ ਭਇਓ,
ਕੋਊ ਬੁਹਮਾਰਾਰੀ ਕੋਊ ਜੜੀ ਅਨੁਮਾਨਬੋ ।
ਹਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫਿਜੀ ਇਸਾਮ ਸ਼ਾਦੀ,
ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤਿ ਸਬੈ ਏਕੈ ਪਹਚਾਨਬੇ ॥੮॥

(ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ)

ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨੀਆਂ ਵੀ ਧਰਮ ਕਰਕੇ ਵੰਨਗੀਆਂ ਹਨ, ਇਹ ਸਾਰੇ ਫਿਰਕੇ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ ਸਭ ਦੀ ਜਾਤ ਇਕੋ ਹੀ 'ਓਈ' ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਹੀ 'ਓਈ' ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣੇ ਹਨ। ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਣ ਤੋਂ ਉਪ੍ਰੰਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਜੋ ਉਪਦੇਸ਼ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਤਾ, ਉਸ ਦੇ ਅਖਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਨ:- "ਸਾਰੇ ਇੱਕ ਮਤਿ ਪਾਰਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਪੁਰਾਣੇ ਧਰਮ ਦੇ ਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰੋ। ਹਿੰਦੂਆਂ ਦੀਆਂ ਚਾਰੇ ਜਾਤਾਂ ਆਪਣੇ ਵੱਖਰੇ ਨੇਮ ਛੱਡ ਦੇਂ। ਪੂਜਾ ਦਾ ਇੱਕ ਰੁੱਖ ਅਖਿਤਿਆਰ ਕਰੋ ਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਭਰਾ ਬਣੋ। ਕੋਈ ਵੀ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦੂਜਿਆਂ ਤੋਂ (ਰੁਤਬੇ ਵਿੱਚ) ਉੱਚਾ ਨਾ ਸਮਝੋ। ਚਾਰੇ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਇਨਸਾਨ ਮੇਰੇ ਕੋਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ। ਇੱਕ ਥਾਂ ਭੇਜਨ ਛੱਕਣ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਵਾਸਤੇ ਪਿਰਨਾ ਜਾਂ ਨਿਰਾਦਰੀ ਦੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾ ਰੱਖਣ।"

ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਖਿਆ, "ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੁਹਾਡਾ, ਪਹਿਲਾ ਧਰਮ ਨਾਸ਼, ਕਰਮ ਨਾਸ਼, ਕੁਲ ਨਾਸ਼, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨਾਸ਼ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਵਹਿਮ ਭਰਮ ਨਾਸ਼ ।"

ਭਾਵ ਅੱਜ ਤੋਂ ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਖਾਲਸਾ ਹੋ। ਖਾਲਸਾ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਧਾਰਮਿਕ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਤੋਂ ਉਪਰ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਕੇਵਲ ਸਿੰਘ ਹੋ ਹੋਰ ਤੁਹਾਡੀ ਕੋਈ ਜਾਤ, ਗੋਤ, ਵਰਨ ਆਦਿ ਅੱਜ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ। ਇਕੋ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖ ਵੱਖ ਅਖੌਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਇਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲਾਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਿਆ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਲਈ ਆਖਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਤੁਸੀਂ ਰਾਜੇ ਨਿਰਬਲ ਹੋ ਚੁਕੇ ਹੋ। ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਗੁਲਾਮੀ ਬਲੇ ਰਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਤੁਹਾਡਾ ਆਪਸ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕ ਨਹੀਂ, ਖਾਲਸਾ ਸਜੇ ਅਤੇ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਜੀਓ। ਪਹਾੜੀ ਰਾਜੇ ਕਹਿਣ ਲੇਗੇ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਤਾਂ ਨੀਚਾਂ ਨੂੰ, ਸੂਦਰਾਂ ਨੂੰ ਇਕੋ ਥਾਂ ਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾਉਂਦੇ ਹੋ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਹਾਰ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਅਪਣੇ ਹਿੰਦੂ ਮੰਤ ਦਾ ਤਿਆਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ

ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਉਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਹੀ ਤੁਹਾਡੇ ਉਤੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਕਰਨਗੇ:- "ਚਾਰ ਵਰਨ ਇੱਕ ਵਰਨ ਕਰਾਉਂ। ਇਨ ਹੀ ਕੋ ਸਰਦਾਰ ਬਨਾਉਂ। ਤੱਥੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂ।"

ਇਹ ਸਭ ਕੁਝ ਸੱਚੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਕਰਕੇ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ, ਅੱਵੇਂ ਸਾਹਿਤ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਹਰ ਬਚਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਅੱਜ ਸਾਡੀ ਹਾਲਤ ਕੀ ਹੈ? ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਨਾਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਆਪਣੀ ਜਾਤ ਜਾਂ ਪਾਤ ਲਿਖਣ ਦਾ ਫੁਖਰ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸੋਚੀ, ਬੋਚੀ, ਭੱਲੇ, ਅਰੋੜਾ, ਖੱਤਰੀ, ਰਾਮਗੜੀਆ, ਜੱਟ, ਕਰਬੋਜ, ਰਵਿਦਾਸੀਆ ਆਦਿ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੀਆਂ ਕੁ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਅਭਿਆਸੀ ਬਣਦੇ ਹਾਂ। ਜੋ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕੌਰ ਦੇ ਖਿਤਾਬ ਦਿੱਤੇ ਸਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਦਾ ਫੁਰਸਾਣ ਹੈ:- "ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰਿ ਮੂਰਖ ਗਵਾਰਾ ॥ ਇਸ ਗਰਬ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤੁ ਵਿਕਾਰਾ ॥੧॥" (ਅੰਗ-੧੧੨੨)

ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਅਸੀਂ ਧਰਮ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲੈ ਆਂਦਾ ਹੈ। ਧਰਮ ਕੀ ਹੈ, ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਇੱਕੋ ਪਰਮਾਤਮਾ ਦਾ ਮੰਨਣਾ:- ਸਰਬ ਧਰਮ ਮਹਿ ਸ੍ਰੇਸ਼ਟ ਧਰਮੁ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਨਾਮ ਜਪਿ ਨਿਰਮਲ ਕਰਮੁ ॥ (ਅੰਗ-੨੯੯)

ਖਾਲਸਾ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨਹੀਂ:- ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰ ਜਾਤ ਪਾਤ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨਾ ਸਕਤ ਕਿਹ। ਅੱਜ ਇਸ ਧਰਮ ਦੇ ਆਗੂ ਸੇਵਾਦਾਰ ਵੀ ਵੇਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਚੁਣੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਵੇਟਾਂ ਵੀ ਦੋ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਬਣਾਈਆਂ ਹਨ, ਇਕ ਅਖੌਤੀ ਉਚ ਜਾਤ ਦੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਦਲਿਤ (ਹਰੀਜਨ) ਭਰਾਵਾਂ ਦੀ। ਇਹ ਕਿਬੰਧ ਦੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਆਪਾਰ ਤੇ ਵੇਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਸ੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸੇਵਾਦਾਰ ਚੁਣੇ ਜਾਣ। ਇਹ ਐਸ.ਜੀ.ਪੀ.ਸੀ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਚੁਨਣ ਲਈ, ਸਿਆਸੀ ਵੇਟਾਂ ਪੈਣ ਵਾਂਗੂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕੀ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ, ਆਪ ਸਭ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੀ ਹੈ। ਲੜਾਈ-ਭਗਤੇ, ਧਰੇ-ਬਾਜੀ, ਸ਼ਾਗਰਾ ਆਦਿ ਦਾ ਸੇਵਨ ਵੇਟਾਂ ਨੂੰ ਕਰਾਉਣ, ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀਆਂ ਗੋਲਕਾਂ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ, ਤੂਠ ਫਰੇਬ, ਜਾਲੀ ਵੇਟਾਂ ਬਨਾਉਣਾ, ਲੱਖਾਂ ਰੂਪਏ ਆਪ ਖਰਚਣੇ, ਗੁਰੂ ਗੋਲਕ ਦੇ ਖਰਚਣੇ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਰਚ ਕਰਵਾਉਣੇ, ਕੋਈ ਸਿੱਖੀ ਨਹੀਂ, ਫੇਰ ਚੁਣੇ ਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਸੇਵਾਦਾਰ, ਪਰ ਫਿਰ ਗਲਿਆਂ 'ਚ ਹਾਰ ਪੁਆ ਕੇ ਜਲੂਸ ਕੰਢੇ ਕੀ ਇਹ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ? ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੱਲੇ ਮੱਲੀ ਘਸੋੜਨਾ।

ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕੌਮ 'ਖਾਲਸਾ' ਨਾਮ ਦੀ 'ਸਿੰਘ' ਪਦਵੀ ਵਾਲੀ ਬਣ ਗਈ ਤਾਂ ਹਰੇਕ ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਰੀ ਸਿੱਖ, ਸਿੰਘ ਬਣ ਗਿਆ, ਜਾਤ ਪਾਤ ਦਾ ਕੋਹੜ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕਿਉ ਚੰਬਤਿਆ ਰਹਿ ਗਿਆ। ਅਫਸੋਸ ਕੌਮ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਤੇ, ਪੈਰੋਕਾਰਾਂ ਅਤੇ ਪੁਚਾਰਕਾਂ ਤੇ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੇਟਾਂ ਬਾਬਤ ਕਹਿ ਦੇਣਾ ਕੁਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਸੋਚੋ ਕਿ ਕੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪੁਚਾਰ ਲਈ ਬਾਈ ਮੰਜੀਆਂ ਭਾਵ ਬਾਈ ਪੁਚਾਰਕ (ਸੇਵਾਦਾਰ) ਥਾਂ ਥਾਂ ਤੇ ਥਾਪੇ ਸਨ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਥਾਪਨਾ ਵੇਟਾਂ ਪੁਆ ਕੇ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਆਉ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਚੋਣ ਕਰਵਾਈਏ, ਐਸੇ ਸੇਵਾਦਾਰਾਂ ਦੀ। ਹੱਥਲੇ ਲੇਖ ਦਾ ਇਹ ਵਿਸ਼ਾ ਨਹੀਂ, ਥੋੜਾ ਜਿਹਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਤੌਰ ਤੇ ਦੇ ਅੱਖਰ ਲਿਖ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਹੋਰ ਦੁਖਦਾਈ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰੱਖੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿੰਡ 2. ਥਾਂ 2, ਸ਼ਹਿਰ 2 ਕਸਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਜਾਤ ਬਰਾਦਰੀ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਣਾ ਬੈਠਦੇ ਹਨ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਵੀ ਸੁਣ ਪੜ੍ਹੋ ਹੋ ਹਾਂ ਕਿ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਇਹ ਧਰਮ ਅਸਥਾਨ ਬਣ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਥੇ ਲੜਾਈ ਭਗਤੇ ਵੀ ਬੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਇਸ ਜਾਤ ਪਾਤੀ ਘਨੋਣੀ -ਵੰਡ ਤੇ ਚੋਟ ਮਾਰਦੇ ਹੋਏ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੂੰ ਮੁਖਾਤਿਬ ਕਰਕੇ ਆਖਿਆ ਹੈ:- “ਜੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਜਾਇਆ॥ ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਹੋ ਨਹੀਂ ਆਇਆ॥ ੨॥ ਤੁਮ ਕਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਹਮ ਕਤ ਸੂਦ॥ ਹਮ ਕਤ ਲੋਹੁ ਤੁਮ ਕਤ ਦੂਪ” (ਅੰਗ- ੩੨੪)

ਕਬੀਰ ਸਾਹਿਬ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸਾਰੇ ਬੰਦੇ ਇਸ ਸੰਸਾਰ ਵਿੱਚ ਇਕੇ ਰਸਤੇ ਰਾਹੀਂ ਹੀ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਬ੍ਰਾਹਮਣ! ਜੇ ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਉੱਚ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਹੈਂ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਰਸਤੇ ਜਨਮ ਲੈਣਾ ਸੀ। ਤੂੰ ਬ੍ਰਾਹਮਣ, ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਤੇ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਸੂਦਰ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਕੋਈ ਦੁੱਧ ਨਹੀਂ ਤੇ ਨਾਂ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਲੂਹੂ ਹਾਂ। ਆਪਾਂ ਸਾਰੇ ਬਹਾਬਰ ਹਾਂ। ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ:- ਹਮਰੀ ਜਾਤਿ ਪਤਿ ਸਚੁ ਨਾਉ॥

ਸਾਡੀ ਜਾਤ ਤਾਂ ਕੇਵਲ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਹੀ ਹੈ, ਬੱਸ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ। ਇਕੋ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਨਾਮ ਹੈ।

ਅੱਜ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਦੀ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਹੀ ਨਿੱਧਾਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਕੁੱਝ ਸੂਝਵਾਨ ਗੁਰਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਵੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਸ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਵੰਡੀ ਲਹਿਰ ਚਲਾਈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਦੇ ਮੁੱਖ ਮੌਢੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹੋਏ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਵੀ ਆਪਣੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਜਾਤ ਪਾਤੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਰੋਣਾ ਰੋਇਆ ਹੈ, ਦੁੱਖ ਪੁਗਟਾਇਆ ਹੈ, ਗੁਰੂ ਦੇ ਸਿੱਖ

ਅਖਵਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਪਾਨ ਕਰਕੇ ਵੀ ਆਪ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਾਹਰ ਆਉਂਦੇ ਭੱਟ ਹੀ, ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੁੱਛਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ:-

ਤੁਸੀਂ ਕੌਣ ਸਿੱਖ ਹੁੰਦੇ ਹੋ ਭਾਈ?

- ਮੈਂ ਹਾਂ ਅਰੋੜਾ ਉਹ ਹੈ ਨਾਈ।

ਤੇਰੀ ਸਿੰਘਾਂ ਕੀ ਹੈ ਜਾਤ?

- ਨਾਮਾ ਛੀਬਾ ਬੰਸੀ ਭਰਾਤ।

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਸਿਕਵਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛੱਕਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਦਮ ਹੀ ਸਤਿਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਚਿਤਾਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਦੇ ਹਨ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, (ਉਸ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਜਾ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਤਿਗੁਰੂ ਦੀ ਪਦਵੀ ਪਾਉਣੀ ਸੀ) ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਭਗਤਾਂ, ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਅਧਿਆਤਮਿਕ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ (ਚਾਰੇ ਅਗਲੇ ਮਹਿਲ ਅਪਣੇ ਸਮੇਤ) ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ-ਨਸਲ-ਰੰਗ-ਰੂਪ-ਵਰਨ-ਭੇਦ, ਧਰਮ ਦੇ ਭੇਦ ਨੂੰ ਨਕਾਰਦੇ ਹੋਏ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜੋ ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਸਤਿਕਾਰ ਪੋਥੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੌਖਾ ਟੇਕਦੇ ਹਾਂ। ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਹੋਰ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨਾਮਾ ਤੇ ਉਦਾਹਰਣ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ?

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਰਾ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਵੇਲੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਹੀ ਗੁਰਸਿੱਖੀ ਪਿਆਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਬਲ ਨਾਲ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪਵਿੰਦੀ ਸੀਸ ਚੁੱਕ ਕੇ ਅੰਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਲੈ ਕੇ ਆਇਆ ਜੋ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਅੱਖੋਂ ਮਜ਼ਹਬੀ ਜਾਤ ਨਾਲ ਸਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਸੀ। ਦਸਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਗਲਵਕੜੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਗਲੇ ਨਾਲ ਲਗਾਇਆ ਅਤੇ “ਰੰਘਰੋਟੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬੋਟੇ” ਦਾ ਖਿਤਾਬ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾ।

ਗੁਰੂ ਕਾਲ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸਾਖੀਆਂ, ਘਟਨਾਵਾਂ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਲੇਖ ਦੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਸੰਕੋਚ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਖਾਲਸਾ ਜੀ! ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਨਾ ਭੁਲਾਈਏ। ਸਿੱਖ ਅਖਵਾਉਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਤੇਵੇਂ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦਾ ਅੰਗ ਬਣਾਵਾਂਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਸਾਡਾ ਆਪਣਾ ਉਪਾਰ ਹੋਵੇਗਾ, ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਹੋਵੇਗੀ ਉਤੇ ਸਰਬੱਤ ਸੰਸਾਰ ਦਾ ਭੁਲਾ ਹੋਵੇਗਾ।

9876756120

ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ ਮੁਫ਼ਲੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਸਹੀ ਬਣਨ।

ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ 'ਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਹੀ ਮਨਕਰ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸ਼ੇਮਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੋਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ।

ਕਿਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ

ਸਿੰਘ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਇਲੈਕਸ਼ਨ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਲੈਕਸ਼ਨ ਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਹੈ, ਭਾਵ ਪਾਰਮਿਕ ਜਿਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣਨ ਨਾਲੋਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਪਿਛੋਂ ਸਾਰੇ ਹੀ ਨੌਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਵੋਟਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਰੜੀ ਪਰਖ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਖੁਦ ਆਪਣੇ ਜਾਨਸੀਨ ਚੁਣਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੋਂ ਗੁਰਿਆਈ ਤਾਂ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੂੰ ਦੇ ਕੇ ਦੇਹਣਾਰੀ ਗੁਰੂਡੰਮ ਦਾ ਸਦਾ ਲਈ ਭੋਗ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਮ ਦਾ ਅੰਤ ਕਰਕੇ ਖਾਲਸਾ ਰਾਜ ਸਬਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਚੋਣ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੁਦ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ। ਜੇ ਵੋਟਾਂ ਪਾ ਕੇ ਕਮਾਂਡਰ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਬਾਬਾ ਬੰਦਾ ਸਿੰਘ ਬਹਾਦਰ ਦੀ ਚੋਣ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਹਾਲੀ ਨਵੇਂ ਨਵੇਂ ਹੀ ਸਿੰਖ ਬਣੇ ਸਨ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਵੰਸ਼ ਵਿੱਚੋਂ ਬਾਬਾ ਬਿਨੋਦ ਸਿੰਘ, ਬਾਬਾ ਕਾਹਨ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਂ ਪਿਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਭਾਈ ਦਇਆ ਸਿੰਘ, ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਿੰਖ ਵੀ ਉਥੇ ਮੰਜੂਦ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਤਿਕਾਰ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਤਿਕਾਰਿਤ ਸਿੰਖਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਸਿੰਖ ਦਾ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਚੁਣਿਆ ਜਾਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੰਭਵ ਨਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਸਿੰਖਾਂ ਨੇ ਨਵਾਬੀ ਲਈ ਸੁ. ਕਪੂਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਚੋਣ ਵੀ ਵੋਟਾਂ ਰਾਹੀਂ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਉਸਦੀ ਨਿਸ਼ਕਾਮ ਸੇਵਾ ਅਤੇ ਪੰਥ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧਤਾ ਵਾਲੇ ਗੁਣਾਂ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਵੀਹਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਚੱਲੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਉਪਰੰਤ ਬੇਸ਼ਕ ਮਹੱਤਵਾਂ ਤੋਂ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰੇ

ਆਜ਼ਾਦ ਕਰਵਾ ਲਏ ਗਏ ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਖਾਲਸੇ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਨੇ ਬੜੀ ਚੁਸਤੀ ਨਾਲ ਵੋਟਾਂ ਵਾਲਾ ਐਸਾ ਚੋਣ ਸਿਸਟਮ ਕੰਮ ਦੇ ਗਲ ਪਾਇਆ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਰਮ ਵਿਹੂਣੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਬੰਦਿਆਂ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦਾ ਰਾਹ ਖੁੱਲ੍ਹ ਗਿਆ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਲੰਘਣ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਦਾ ਕਿਰਦਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਹੱਤਵਾਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਮਾੜਾ ਹੋਣ ਵੱਲ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਸਿੰਖ ਧਰਮ ਲਈ ਖਤਰੇ ਦੀ ਘੰਟੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਯੁਗ ਵਿੱਚ ਵੋਟ ਪਰਚੀ ਰਾਹੀਂ ਚੋਣ ਸਿਸਟਮ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੱਡਾਉਣਾ ਵੀ ਕੋਈ ਸੌਖਾ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਜਰੂਰ ਹੈ। ਚੋਣ ਸੁਧਾਰਾਂ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮੁੰਦਲੀ ਅਤੇ ਜਰੂਰੀ ਸ਼ਰਤ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਾਂ ਬਿੱਲਕੁਲ ਸਹੀ ਪਾਰਮਿਕ ਸੋਚ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀਆਂ ਹੀ ਬਣਾਈਆਂ ਜਾਣ। ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਤਾਂ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਸਹੀ ਵੋਟਾਂ ਬਣਨ। ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਗੈਰ ਧਾਰਮਿਕ ਤੇ ਗੈਰ ਸਿੰਖ ਵੋਟਰ ਬਣਾ ਕੇ ਚੰਗੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੋਚ ਸਿਰਫ ਮੂਰਖਤਾ ਦੀ ਹੀ ਲਖਾਇਕ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸੰਜੀਦਾ ਸਿੰਖਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਐਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਕਿ ਸਿਰਫ ਧਾਰਮਿਕ ਬਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਯੋਗ ਸਿੰਖਾਂ ਦੀ ਹੀ ਵੋਟ ਬਣੇ ਅਤੇ ਸੁਆਰਥੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਰ ਗੈਰ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਿੰਖ ਨੂੰ ਵੋਟਰ ਬਣਨ ਤੋਂ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇ। ਸੰਜੀਦਾ ਸਿੰਖ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਸਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਐਸਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਯੋਗ ਹੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਸਗੋਂ ਪੂਰੀ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਇਸਨੂੰ ਆਪਣਾ ਫਰਜ਼ ਸਮਝ ਕੇ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ। ਸਿੰਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਐਕਟ 1925 ਦੇ ਚੈਪਟਰ 6 ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਅਤੇ ਚੈਪਟਰ 8 ਦੀ ਧਾਰਾ 92 ਵਿੱਚ ਇਹ

ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਵੇਟਰ ਲਈ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ (ੳ) ਸਿੱਖ ਹੋਵੇ, (ਅ) ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਕੇਸ ਨਾ ਕੱਟਦਾ ਹੋਵੇ, (ੳ) ਸਿਗਰਟਨੋਸ਼ੀ ਨਾ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, (ਸ) ਸ਼ਰਾਬ ਨਾ ਪੀਂਦਾ ਹੋਵੇ, (ਹ) ਪਤਿਤ ਨਾ ਹੋਵੇ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵੱਲੋਂ ਛੱਪਵਾਏ ਗਏ ਫਾਰਮਾਂ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਪੰਜੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦਰਜ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਸਹਿਜ ਸੁਭਾਅ ਵੱਡੀ ਗਲੜੀ ਇਹ ਹੋਈ ਹੈ ਕਿ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੇਠ 'ਪਤਿਤ' ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(1) ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਸੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 1(9) ਅਨੁਸਾਰ ਸਿੱਖ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਐਕਟ ਦੀ ਇਸ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਵੇਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਾਮ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਰੇ: "ਮੈਂ ਸਿੱਖ ਹਾਂ, ਮੈਨੂੰ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਵਿਸ਼ਵਾਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ।" ਜਿਹੜਾ ਵਿਅਕਤੀ ਇਹ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ, ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਐਕਟ ਅਨੁਸਾਰ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵੇਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸੇ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣੀ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰ ਮਰਯਾਦਾ ਠੀਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਯਤ ਕਰਨ ਹਿੱਤ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਹੋਈ ਹੈ, "ਜੋ ਇਸਤਰੀ ਜਾਂ ਪੁਰਸ਼ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ, ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ (ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਿੱਖ ਜੀ ਤੱਕ), ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਅਤੇ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਦੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਉੱਤੇ ਨਿਸ਼ਚਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ, ਉਹ ਸਿੱਖ ਹੈ।" ਸਿੱਖ ਦੀ ਇਹ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਥੋੜ੍ਹੇ ਬਹੁਤ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਛੁੱਡ ਕੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਨਾਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ। ਸਾਬਕਾ ਐਮ ਪੀ ਰਾਜਦੇਵ ਸਿੱਖ ਅਨੁਸਾਰ 1996 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਈਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦੌਰਾਨ ਵੇਟਾਂ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਦ ਦਰਜ ਹੁੰਦੀ ਸੀ ਪਰ 1996 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਦ ਕਿਸੇ ਅਣਗਰਿਲੀ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਜਾਣ ਬੁੱਝ ਕੇ ਕਿਸੇ ਸਾਜਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਕੱਟ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰੰਤ ਮੱਖੀ ਤੇ ਮੱਖੀ ਮਾਰਦਿਆਂ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਛੱਪਾਈ ਦੌਰਾਨ ਇਹ ਮੰਦ ਛੱਡੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਮੰਦ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਕਾਰਨ ਨਿਰੰਕਾਰੀ, ਨਾਮਧਾਰੀ, ਰਾਧਾ ਸੁਆਮੀ,

ਸੌਚਾ ਸੌਦਾ ਡੇਰਾ ਪ੍ਰੇਮੀ ਅਤੇ ਆਸੂਤੇਸ਼ੀਏ ਆਦਿ ਜਿਹੜੇ ਕੇਸਾਪਾਰੀ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵੇਟਰਾਂ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਬੇਧਿਆਨੀ ਕਾਰਨ ਹੁਣ ਤੱਕ ਇਸ ਹੋਈ ਗਲੜੀ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਕੁੱਝ ਜਿਆਦਾ ਜਾਗਰਿਤੀ ਆਉਣ ਕਤਕੇ ਬਾਲ੍ਹ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਤੀਆਂ ਸਿੱਖ ਜਥੇਬੰਸੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਦੂਲ ਸਿੱਖ ਬਰਾੜ ਦੇ ਤਾਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਇਸ ਬਿਆਨ, ਕਿ ਵੇਟਰ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿੱਛੇ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਕੌਰ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ, ਦਾ ਵੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਰੋਧ ਵੀ ਬਿੱਲਕੁਲ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜੇ ਸਿੱਖ ਨਾਲ, ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਕੌਰ ਸ਼ਬਦ ਲੰਗਣੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਾ ਹੋਏ ਤਾਂ ਸਿਬੂ ਸੋਰੇਨ, (ਬਾਪੂ) ਆਸਾ ਰਾਮ, ਰਾਮਦੇਵ, ਅਕਾਲੀ ਵਿਪਾਇਕ ਮੇਹਨ ਲਾਲ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਆਸੂਤੇਸ਼ ਦਾ ਚੇਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਰਗੇ ਅਨੇਕਾਂ ਹੋਰ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਵੇਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਸਕਣਗੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵੀ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦਾਹੜੀ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦੇ। ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਵਿੱਚ ਅੰਕਿਤ 'ਜਨਮ ਤੇ ਨਾਮ ਸੰਸਕਾਰ' ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਦਰਜ ਹੈ ਕਿ ਸਿੱਖ ਦੇ ਘਰ ਬਾਲਕ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਣ ਮਗਰੋਂ, ਲੜਕੇ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿੱਛੇ ਸਿੱਖ ਸ਼ਬਦ ਅਤੇ ਲੜਕੀ ਦੇ ਨਾਮ ਪਿੱਛੇ ਕੌਰ ਸ਼ਬਦ ਲਗਾਇਆ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਜੇ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਇਸ ਮਦ ਤੋਂ ਛੋਟ ਦੇ ਕੇ ਉਪਰੋਕਤ ਕਿਸਮ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਡੇਰੇਦਾਰਾਂ ਅਤੇ ਸਵਾਰਕੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਆਗੂਆਂ ਤੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੇਟਰ ਬਣਨ ਦੀ ਇਜਾਜਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੀ ਦਖਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਿਥੇ ਇਹ ਦਬਲ ਅੰਦਾਜ਼ੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ ਉਥੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜਾਗਰਤੀ ਕਾਰਨ ਬਗਾਵਤ ਉਠਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਵਰਸ ਲਈ ਹਾਨੀਕਾਰਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਸਟਿਸ ਬਰਾੜ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਬੜਾ ਹੀ ਗੈਰ ਜਿੰਮੇਵਾਰਾਨਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚੁ ਵਰਤੇ ਗਏ ਫਾਰਮਾਂ ਦੀ ਹੁਬਹੂ ਨਕਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਕਾਰ੍ਨੂਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਹ

ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਤਬਦੀਲੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਇੱਕ ਜੱਜ ਵੱਲੋਂ ਅਜਿਹੇ ਬਿਆਨ ਦੇਣਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨ ਸਬੰਧੀ ਲਾਇਲਮੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਦਰਜ ਹੈ ਅਤੇ ਗੁਰਲੀਨ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ ਇਸਦੀ ਹੋਰ ਖੁਲ੍ਹੂ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਉਕਾ ਹੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਲੋੜ ਹੈ ਐਕਟ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਭਾਵਨਾ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ। ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਸੇਵਾਮੁਕਤ ਜੱਜ, ਜੋ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਇਹ ਬਿਆਨ ਦੇਵੇ ਕਿ 1925 ਵਾਲੇ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੀ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਉਸਨੂੰ ਕੁੱਝ ਪਤਾ ਨਹੀਂ, ਉਸਨੇ ਤਾਂ ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਗਏ ਢੰਗਾਂ ਦੀ ਨਕਲ ਹੀ ਕਰਨੀ ਹੈ, ਬੇਸ਼ਕ ਉਹ ਗਲਤ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਇਹ ਗਲਤੀ ਠੀਕ ਕਰਵਾਉਣੀ ਹੈ ਤਾਂ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਵਿੱਚੋਂ ਸੋਧ ਬਿੱਲ ਪਾਸ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਐਸਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਨਾਲ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ। ਜੇ ਠੀਕ ਜਾਂ ਗਲਤ ਪਿਛਲੇ ਹੋਏ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਸਿਰਫ ਨਕਲ ਹੀ ਮਾਰਨੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਜੱਜ ਨੂੰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੀ ਲੋੜ ਹੈ? ਕੀ ਕੋਈ ਦਸਵੀਂ ਪਾਸ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਕਲਰਕ ਇਹ ਨਕਲ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਨਿਭਾ ਸਕੇਗਾ? ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਭੁਲੇਖਾ ਪਾਉ ਅਤੇ ਗੈਰ ਜ਼ਿਮੇਵਾਰਾਨਾ ਬਿਆਨ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਪ੍ਰਧਾਨ ਅਵਤਾਰ ਸਿੱਖ ਮੰਕੜ ਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ "ਇਤਰਾਜ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ੧੯੯੯ ਅਤੇ ੨੦੦੪ 'ਚ ਕਿੱਥੇ ਗਏ ਸੀ? ਹੁਣ ਵੀ ਵੇਟਾਂ ਬਣਨ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਏ ਨੂੰ ੧੫ ਦਿਨ ਹੋ ਗਏ ਹਨ, ਉਹ ਇਤਨਾ ਲੰਬਾ ਸਮਾਂ ਚੁੱਪ ਕਿਉਂ ਰਹੇ?" ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ ਸ੍ਰ. ਮੱਕੜ ਨੇ ਤਾਂ ਫੋਟੋ ਵਾਲੀ ਵੇਟਰ ਸੂਚੀ ਅਤੇ ਸਨਾਖਤੀ ਕਾਰਡ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਫੋਟੋ ਦੀ ਕੋਈ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਟਰ ਦੀ ਉਮਰ ਹੱਦ ਨੂੰ ੨੧ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ੧੮ ਸਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸ੍ਰ. ਮੱਕੜ ਦੇ ਇਸ ਵਿਰੋਧ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਲ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਕਾਲਾ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਸਾਰੀ ਦਾਲ ਹੀ ਕਾਲੀ ਹੈ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਸਿੱਖ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਆਈ ਜਾਗਰਿਤੀ ਤੋਂ ਘਬਰਾਹਟ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਉਥੇ ਚੋਣਾਂ ਜਿੱਤਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਗੈਰ ਪਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ

ਵਿੱਚ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਦੇ ਰਾਵਾਂ ਨਹੀਂ ਕਿ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਇੱਕ ਖਾਸ ਦਲ ਦਲ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੀ ਭੁਗਤਣਗੀਆਂ। ਸਾਫ਼ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣਾਂ ਕਿਸੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਜਾਂ ਕਲੱਬ ਦੀਆਂ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀਆਂ ਬਲਕਿ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਲਈ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਹੋਣੀਆਂ ਹਨ। ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੁਫ਼ਤ ਕੰਮ ਹੈ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਨੂੰ ਮੁਲ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ। ਜਿਹੜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੇਵਲ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਦਸ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਗੁਰੂ ਮੰਨਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਧਰਮ ਨੂੰ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਬਿਆਨ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੀ ਮੁਨਕਰ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣਾ ਨਾਮ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਵੇਟਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਜ ਕਰਵਾਉਣ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਚੋਣ ਲੜਨ ਦੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਿਹਾਤੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਆਪਣੇ ਸਮੱਰਸ਼ਕ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਲਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਵਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਦਾ ਤਜ਼ਰਬਾ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ ਇੱਕ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ 50 ਵਿੱਚ, ਪੰਜਾਹ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਕਈ ਵੇਟਰ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦਾ ਹੀ ਮੂੰਹ ਮੁਲਾਜ਼ਾ ਰੱਖਣ ਲਈ ਹਰ ਇੱਕ ਨੂੰ ਹੀ ਫਾਰਮ ਭਰ ਕੇ ਦੇ ਦਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਹੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀਆਂ ਵੱਖ ਵੱਖ ਵਾਰਡਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਪੰਜ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਵੀ ਵੱਧ ਵਾਰ ਵੇਟਾਂ ਬਣੀਆਂ ਵੇਖੀਆਂ ਗਈਆਂ। ਵਾਰਡ ਨੰਬਰ, ਗਲੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਘਰ ਨੰਬਰਾਂ ਦੀ ਤਰਜੀਬ ਸਹੀ ਨਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਹੀ ਵੇਟਰ ਨੂੰ ਤਾਂ ਆਪਣੀ ਵੇਟ ਲੱਭਦੀ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਕਿੱਥੇ ਦਰਜ ਹੈ ਪਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਜਥੇਬੰਦਕ ਢਾਂਚੇ ਵਾਲੇ ਸਿਆਸੀ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਵੇਟਾਂ ਫਰਜ਼ੀ ਬੰਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭੁਗਤਾ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਜ਼ਬੂਤ ਢਾਂਚਾ ਇੱਕ ਦਲ ਕੋਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਸੱਤਾਪਾਰੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਦੁਰਵਰਤੋਂ ਕਰਕੇ ਇਸਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਲਾਭ ਇਹੀ ਦਲ ਹੀ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਇਨ੍ਹਾਂ ਇਤਰਾਜ਼ ਨੂੰ ਅਣਲੋੜੀਂਦੇ ਦੱਸ ਕੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਨਿਰੋਲ ਧਰਮ ਨੂੰ ਸਮਰਪਿਤ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਗੁਰਦੁਆਰਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਠੀਕ ਹੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਦੇ ਕੇ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਤੀ

ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਜਿਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਤਾਂ ਉਕਤ ਸੋਧਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਉਹ ਜੋਰਦਾਰ ਮੁਹਿੰਮ ਚਲਾਉਣ ਅਤੇ ਬੇਸ਼ਕ ਚੋਣਾਂ ਕੁੱਝ ਲੇਟ ਹੀ ਹੋ ਜਾਣ ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਚੋਣਾਂ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇਣ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਨ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਕਤ ਸੋਧਾਂ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪੂਰੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਗਲਤ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇ ਗੈਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮ ਐਲਾਨ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਯੋਗ ਸਜਾਵਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚੋਂ ਵੋਟ ਲੱਭਣ ਨੂੰ ਸੁਖਾਲਾ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਹਰ ਵੋਟਰ ਦੀ ਵੋਟ ਸਿਰਫ ਉਸਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਵਾਲੇ ਆਪਣੇ ਵਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹੀ, ਗਲੀ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਨੰਬਰ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਤਾਂ ਹੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇ ਕਰ ਬਾਕੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕਰਮਚਾਰੀ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਖੁਦ ਆਪਣੀ ਹਾਜ਼ਰੀ 'ਚ ਫਾਰਮ ਭਰਵਾ ਕੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਤਸਰੀਕ ਕਰੇ ਅਤੇ ਸ਼ਨਾਖਤੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਰਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਦੀ ਫੋਟੋ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਕਰੇ। ਜੇਕਰ ਦੂਜੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਲਈ ਘਰ ਘਰ ਜਾ ਕੇ ਵੋਟਾਂ ਬਣਾਉਣ ਅਤੇ ਫੋਟੋਗਰਾਫੀ ਦੀ ਜਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਨਿਭਾਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਛੱਪੇ ਬਿਆਨ (ਅ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਾਮੂਲੀ ਸੋਧ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ: ਆਪਣੀ ਦਾਹੜੀ ਜਾਂ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦਾ/ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਜਾਂ ਭਰਵੱਟੇ ਨਹੀਂ ਕੱਟਦੀ। (ਇ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ, ਦੀ ਥਾਂ ਲਿਖਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤੰਬਾਕੂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ/ਕਰਦੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਜਰੂਰੀ ਸੋਧ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੈ ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਚੁਣੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਸਹੂੰ ਚੁਕਣੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਕੇ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਅਦਾ ਕਰੇਗਾ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਰ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਲਈ ਇਹ ਸਹੂੰ ਚੁਕਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇ ਕਿ ਉਹ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਬੰਧ ਹੈ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖਾਰਜ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਵੀ ਮੈਂਬਰਸ਼ਿਪ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ

ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਚੋਣ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਹੋਣੀ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਚੰਗੀ ਗੱਲ ਹੈ ਜੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਹੋਰ ਛੇਵੇਂ ਸ਼ਰਤ ਵੀ ਜੋੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ "ਮੈਂ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਛੱਪੀ ਸਿੱਖ ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੰਨਦਾ ਹਾਂ। ਮੈਂ ਮਰਯਾਦਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਮੱਦ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਦੀ ਮੰਗ ਤਾਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜਰੂਰੀ ਸੋਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਉਸ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ।" ਸਭ ਤੋਂ ਜਰੂਰੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਰਮ ਵਿੱਚ ਦੋਗਲਾਪਣ ਬਿੱਲਕੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨਿਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇੱਥੋਂ ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਧੱਤੇ ਨੇ ਹੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਦੋਗਲਾਪਣ ਜਾਹਰ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਖਾਲਸ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਵਿਰੋਧੀ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਏਜੰਟ ਦੋਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਨੇ ਭਾਰਤੀ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਆਪਣੇ ਸੰਵਿਧਾਨ 'ਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਪਾਰਟੀ ਹੈ ਪਰ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਚੋਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪੰਥਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਬਲਵੰਤ ਸਿੱਖ ਖੇੜਾ ਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਇਸ ਦੋਗਲੇਪਣ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਵਾਉਣ ਲਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਵੀ ਪਾਈ ਹੋਈ ਹੈ ਜਿਹੜੀ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਇਹ ਦੋਗਲਾ ਪਣ ਜਦੋਂ ਜੱਗ ਜਾਹਰ ਹੋ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਇਕਲਾਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੀ ਪਾਰਮਿਕ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਪਾਸੇ ਹੱਟ ਕੇ ਆਪਣੇ ਪਰਮ ਦਾ ਕੁੱਝ ਅੰਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵੈਸੇ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਪੰਚਾਇਤੀ ਚੋਣਾਂ ਪਾਰਟੀ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਆਜ਼ਾਦਾਨਾ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲੜੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੁਣ ਤਾਂ ਯੂ ਪੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਯੂ ਪੀ ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾ ਤੇ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਦੀਆਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਤੇ ਚੋਣ ਲਤਨ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਪਾਰਮਿਕ ਸੰਸਥਾ ਹੈ ਇਸ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਕੋਈ ਦੱਖਲ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ। ਧਰਮ ਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਇਕੱਠੀ ਹੋਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਧਰਮ ਦੇ ਭਲੇ ਦੀ ਗੱਲ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਧਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਲਈ ਸਵਾਗੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਘੋੜਾ ਬਣਾ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲੱਗਣੀ ਅਤਿ ਜਰੂਰੀ ਹੈ।

+91-98554-80797.

'ਜਾਤ-ਪਾਤ' ਉਦੋਂ ਤੇ ਅੱਜ

ਕੀ ਅੱਜ ਵੀ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ, ਚਮਿਆਰ ਕਹਿਣ ਦੀ ਜੁਅੱਤ ਹੈ ਕਿਸੇ 'ਚ
ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਤੁੰਗਵਾਲੀ

ਆਦਿ ਕਾਲ 'ਚ ਜਦੋਂ ਤੋਂ ਇਸ ਧਰਤੀ 'ਤੇ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਜਨਮ ਹੋਇਆ ਹੈ ਇਹ ਕਈ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹੈ। ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਬੁਹਤ ਹੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜਾ ਕਿ ਅੱਜ ਦਾ ਇਹ ਉਨਤ ਮਨੁੱਖ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆ ਸਕਿਆ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੰਗਲਾਂ 'ਚ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ ਇਸ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਕੇ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਕਰਨਾ ਪਿਆ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਮਨੁੱਖ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਪੇਟ ਭਰਨ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਿਤ ਸੀ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਇਸ ਦੀਆਂ ਇੰਨੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮ ਆਪ ਹੀ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਪਰ ਹੌਲੀ ਹੌਲੀ ਇਹ ਤਰੱਕੀ ਕਰ ਕੇ ਖੇਤੀ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਵੱਲ ਮੁੜੇ ਅਤੇ ਖੇਤੀ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਏ। ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਸਾਰੇ ਕੰਮ ਆਪ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਕੰਮ 'ਚ ਨਿਪੁੰਨ ਹੋ ਕੇ ਇੱਕੋ ਹੀ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਿਆ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਸਭਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕਰਨ 'ਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਉਂਦੀ ਅਤੇ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਖੁਸ਼ਣ ਦਾ ਵੀ ਡਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮਾਨੋ ਸਭ ਨੇ ਆਪਣਾ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੇਤੀ ਨਾਲ ਸੁੜੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਕੰਮਾਂ ਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਲੜੀ 'ਚ ਪਰੋ ਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ, ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਾਂ ਪਾ ਕੇ ਬਾਕੀ ਦੇ ਕੰਮ ਸੇਨੇ ਚਾਂਦੀ ਆਦਿ ਵੀ ਹੋਂਦ 'ਚ ਆਏ ਤੇ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਨਰੋਏ ਸਮਾਜ ਦੀ ਸਿਰਜਣਾ ਹੋਈ। ਉਸ ਸਮੇਂ ਜੋ ਵਿਅਕਤੀ ਲੋਹੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਗਿਆ ਉਹ ਲੋਹਾਰ, ਜੋ ਤੇਕੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਉਹ ਝਿਉਰ, ਜੋ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਉਹ ਚਮਿਆਰ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਾਕੀ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਵਧੀਆ ਘਟੀਆ ਛੀਂਬਾ, ਨਾਈ, ਜੁਲਾਹਾ, ਘੁਮਿਆਰ, ਸੁਨਿਆਰ ਆਦਿ ਨਾਮਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਬਾਹਮਣ ਨੇ ਕੀਤਾ ਜਿਸਨੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬੇਵਕੂਫ ਬਣਾ ਕੇ ਅੱਗ, ਹਵਾ, ਹਨ੍ਹੇਗੀਆਂ, ਤੁਢਾਨ, ਝੱਖੜ, ਸੱਪਾਂ ਤੇ ਹੋਰ ਖਤਰਨਾਕ ਜੰਗਲੀ ਜਾਨਵਰਾਂ ਦਾ ਡਰਾਵਾ ਦੇ ਕੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਝੂਠੀ ਮੂਠੀ ਪੂਜਾ ਕਰਵਾਉਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਵਾ ਕੇ ਆਪਣਾ

ਤੇਰੀ ਫੁਲਕਾ ਚਲਾ ਲਿਆ ਸੀ ਤੇ ਉਸਨੇ ਬਾਕੀ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਸ 'ਚ ਲੜਾਉਣਾ ਵੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸੇ ਕਰਕੇ ਕੁੱਝ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਚੇ ਅਤੇ ਜੋ ਛੋਟੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਨੀਚਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ ਤੇ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਰੱਖ ਦਿੱਤੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੰਡੀ ਉਚੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਤਾਰ ਜਾਤ ਪਾਤੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜਲੀਲ ਕਰਨਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਹੀਣ ਭਾਵਨਾ ਤਹਿਤ ਨੀਚਾ ਸਮਝਣ ਲੱਗ ਪਏ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਅਖੰਡੀ ਛੋਟੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਅੱਗੇ ਉਚੀ ਨੀਚ ਆ ਗਈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ 'ਚ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਵੰਡ 'ਚੋਂ ਨੀਚੀਆਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਜਾਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜੱਟ ਕੰਮ ਦੇ ਲੋਕ ਬਾਕੀ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਨਾਲੋਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਪਰੀਮ ਸਮਝਦੇ ਹਨ। ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਕਈ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਸਿੱਖ, ਤਰਖਾਣ ਅਤੇ ਛੀਬੇ ਵੀ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਉਹ ਜਮੀਨਾਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਵੀ ਹਨ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨਹੀਂ ਮੰਨਦਾ। ਕਿਸੇ ਅਖੰਡੀ ਜੱਟ ਕੋਲ ਚਾਰੇ ਇੱਕ ਅੇਰਾ (ਸਿਆੜ) ਵੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨਹੀਂ ਬਚੀ, ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ। ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਜਮੀਨ+ਦਾਰ ਭਾਵ ਜਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ। ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਮੀਨ ਹੈ ਹੀ ਨਹੀਂ ਉਹ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਕਿਵੇਂ ਹੋਇਆ? ਤੇ ਜਿਸ ਕੋਲ ਜਮੀਨ ਹੈ ਅਖੰਡੀ ਨੀਵੀਂ ਜਾਤ ਕੋਲ, ਉਹ ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ? ਚਲੋ!

ਹੁਣ ਹਰ ਮਨੁੱਖ ਆਪਣੀ ਜਿੰਦਗੀ 'ਚ ਤਰੱਕੀ ਵੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਕਈ ਘਟੀਆ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਵਧੀਆ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਨੁੱਖ ਦਾ ਤਰੱਕੀ ਕਰਨਾ ਸਮਾਜਿਕ ਅਤੇ ਵਿਧਾਨਕ ਹੱਕ ਹੈ। ਹੁਣ ਮੰਨ ਲਈ ਕਿ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਅੱਜ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅੱਜ ਉਹ ਚਮਿਆਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕਲੁ ਉਹ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਵੰਡ ਕੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਉਹ ਚਮਿਆਰ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ? ਚਲੋ ਮੰਨ ਲਈ ਕਿ ਇੱਕ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਚਮਿਆਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖ ਕੇ ਕੋਈ ਨੌਕਰੀ

ਲੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਉਹ ਲੜਕਾ ਚਮੜੇ ਦਾ ਵੀ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਤਾਂ ਕੀ ਹੁਣ ਵੀ ਉਹ ਚੁਮਿਆਰ ਹੀ ਅਖਵਾਏਗਾ? ਨਹੀਂ ਨਾ?। ਪਰ ਅੱਜ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਲੇ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੋਤੀ ਉਚੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਵਾਲੇ ਇਸੇ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜਲੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਇਹ ਤਾਂ ਰਿਹਾ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਿ ਪੁਰਾਤਨ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਾਤ ਜਾਂ ਵਰਣ ਵੰਡ ਅਨੁਸਾਰ ਕੰਮ ਕਰਨੇ ਹਨ। ਹੁਣ ਲੱਗਭੱਗ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ 'ਚ ਲੋਕਤੰਤਰ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕਤੰਤਰ 'ਚ ਬਿਨਾਂ ਜਾਤ ਭੇਦ ਦੇ ਹਰ ਬੰਦਾ ਹਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਲਾਡਲੀ ਕੌਮ 'ਰੰਗਰੇਟੇ ਗੁਰੂ ਕੇ ਬੇਟੇ' ਅਖੋਤੀ ਨੀਚੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਲੋਕ ਆਪਣਾ ਰਵਾਇਤੀ ਕੰਮ ਛੱਡ ਕੇ ਲੱਕੜੀ, ਮਕਾਨ ਉਸਾਰੀ, ਦੁਕਾਨਦਾਰੀ ਜਾਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ 'ਚ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ। ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਦੀ ਮੌਹਰ ਲਹਿ ਸਕੀ ਹੈ? ਬਿੱਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਹੁਣ ਆਉ ਇਸਦਾ ਦੂਜਾ ਪਾਸਾ ਦੇਖੀਏ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਸਦੀਆਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਸਵਰਣ ਜਾਤੀ ਦਾ ਮਨੁਖ ਸੋਨੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਵਰਣ ਸੀ ਪਰ ਅੱਜ ਉਹ ਚਮੜੇ ਦੇ ਬੂਟਾਂ ਦੀ ਦੁਕਾਨ ਕਰਨ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਕੀ ਅੱਜ ਉਸਨੂੰ ਚੁਮਿਆਰ ਕਿਹਾ ਜਾਣ ਲੱਗ ਪਿਆ ਹੈ? ਬਿੱਲਕੁਲ ਨਹੀਂ। ਉਹ ਚਾਹੇ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੈ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਸੁਨਿਆਰ, ਹੈ ਉਹ ਫਿਰ ਵੀ ਬਾਣੀਆ, ਹਾਂ ਇੱਕ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਮਿਆਂ 'ਚ ਜਦ ਕੋਈ ਇੱਕ ਵੇਦ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਬੇਦੀ, ਦੋ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਦਿਵੇਦੀ, ਤਿੰਨ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਤਿਵੇਦੀ, ਚਾਰ ਵੇਦਾਂ ਦਾ ਗਿਆਤਾ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਸੀ ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਚਾਹੇ ਹੁਣ ਇੱਲ ਦਾ ਕੁਕੜ ਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹੋਣ ਉਹ ਤਾਂ ਵੀ ਦਿਵੇਦੀ ਤੇ ਚਤੁਰਵੇਦੀ ਲਿਖੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਗੱਲ ਚੱਲ ਰਹੀ ਸੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੁਆਰਾ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਦੀ। ਤੁਸੀਂ ਕਦੇ ਇਹ ਹਿੰਮਤ ਕਰਕੇ ਤਾਂ ਦੇਖੋ ਤੁਹਾਡੇ ਨਾਲ ਕੀ ਬੀਤਦੀ ਹੈ। ਬੂਟ ਚਮੜੇ ਦੇ ਬਣੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰੇਗਾ ਉਹ ਚੁਮਿਆਰ ਹੀ ਹੋਇਆ ਨਾ! ਦੁਕਾਨ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਲੱਗਿਆ ਹੈ 'ਅਗਰਵਾਲ ਬੂਟ ਹਾਉਸ', 'ਸਿੰਗਲਾ ਬੂਟ ਹਾਉਸ', ਆਦਿ ਆਦਿ। ਹੁਣ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿ ਕੇ ਦੇਖੋ ਕਿ ਲਿਆ ਚੁਮਿਆਰਾ ਦਿਖਾ ਕੋਈ ਜੁੱਤਾ! ਉਹ ਝੱਟ ਬੋਲੇਗਾ, ਤੈਨੂੰ ਬੋਰਡ ਲੱਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿਖਦਾ ਓਏ? ਸਿੰਗਲਾ ਜਾਂ ਅਗਰਵਾਲ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ? ਉਸਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਵਾਲਾ ਹੋਵੇ ਬਈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਚੁਮਿਆਰ,

ਛੀਂਬਾ ਜਾਂ ਨਾਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹੋ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਦ ਤੁਹਾਨੂੰ ਬੋਰਡ ਲਾ ਕੇ ਦੱਸਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਚੁਮਿਆਰ ਜਾਂ ਛੀਂਬਾ ਜਾਂ ਨਾਈ ਹੈ? ਤੁਸੀਂ ਦੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖ ਕੇ ਹੀ ਇਹ ਨਾਮ ਧਰੇ ਸਨ। ਹੁਣ ਤੁਹਾਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਨੂੰ ਦੇਖਕੇ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਕੰਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਾਮ ਨਾਲ ਬੁਲਾਉਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਤਕਲੀਫ਼ ਕਿਉਂ ਹੋਣ ਲੱਗ ਪਈ ਹੈ? ਜੇ ਇੰਨੀ ਹੀ ਸ਼ਰਮ ਆਉਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਛੱਡ ਦਿਓ ਇਹ ਕੰਮ। ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਤਾਂ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਣ ਨਾਲ ਜਿਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਜਿਆਦਾ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਦਿਸਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਕੰਮ ਨੂੰ ਇਹ ਲੋਕ ਅਪਣਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ। ਜਾਤ ਦਾ ਠੱਪਾ ਤਾਂ ਹੁਣ ਲੱਗ ਹੀ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਫਲਾਣੇ ਹਾਂ। ਅਖੋਤੀ ਨੀਵਾਂ ਚਾਹੇ ਨੀਚਾ ਕੰਮ ਛੱਡ ਵੀ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਉਸਦਾ ਠੱਪਾ ਹਾਲੇ ਵੀ ਉਹੀ ਲਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਹੁਣ ਜਦ ਚੁਮਿਆਰਾਂ ਦਾ ਚਮੜੇ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਕੇ ਰੁਪਏ ਕਮਾਉਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਆਇਆ ਸੀ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਨੇ ਫੈਕਟਰੀਆਂ ਲਾ ਕੇ ਇਹ ਕੰਮ ਹਥਿਆ ਲਿਆ ਹੈ। 'ਬਾਟੇ' (ਜੁੱਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੀ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਮਾਲਕ) ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਹਿ ਕੇ ਦੇਖੋ ਤਾਂ ਚੁਮਿਆਰ? ਰਤਨ ਟਾਟੇ ਨੂੰ ਕੋਈ ਕਹਿਕੇ ਦੇਖੋ ਲਹਾਰ? ਚਲੋ! ਹੁਣ ਇੱਕ ਅਖੋਤੀ ਚੁਮਿਆਰ ਦਾ ਲੜਕਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੀਸੀ ਲੱਗ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਚੁਮਿਆਰ ਹੀ ਹੈ। ਕਿਉਂ ਬਈ? ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਘਰਦਾ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਸਰਪੰਚ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਲੋਕ ਉਸ ਘਰਦੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ 'ਸਰਪੰਚ' ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਕੇ ਬੁਲਾਉਣ ਲੱਗ ਪੈਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇੱਕ ਅਖੋਤੀ ਨੀਚ ਜਾਤ ਭੀਸੀ ਬਣ ਗਿਆ ਤਾਂ ਉਹ ਹਾਲੇ ਵੀ ਚੁਮਿਆਰ। ਭਾਵ ਪੱਥਰ ਪਹਾੜ 'ਚੋਂ ਚੁੱਕ ਕੇ ਭੱਠੀ 'ਚ ਪਾ ਕੇ ਸੋਨਾ ਵੀ ਬਣਾ ਲਿਆ, ਉਸਦੇ ਗਹਿਣੇ ਵੀ ਬਣਾ ਲਏ ਪਰ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਜੇ ਸੋਨੇ ਦੀ ਥਾਂ ਅਜੇ ਵੀ ਪੱਥਰ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਈਏ ਤਾਂ ਸਾਨੂੰ ਸਿਆਣੇ ਕੌਣ ਕਹੇਗਾ?

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੁੱਧ, ਦੁੱਪ ਨੂੰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ, ਜਾਗ ਲਾ ਕੇ, ਰਿਤਕ ਕੇ ਮੱਖਣ ਬਣਾਕੇ, ਫਿਰ ਗਰਮ ਕਰਕੇ ਘਿਓ ਬਣਾ ਲਿਆ ਤੇ ਜੇ ਕੋਈ ਅਜੇ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਦੁੱਪ ਹੀ ਕਹੀ ਜਾਏ ਤਾਂ ਉਸਨੂੰ ਮੂਰਖ ਨਹੀਂ ਕਹਾਂਗੇ ਤਾਂ ਹੋਰ ਕੀ ਕਹਾਂਗੇ? ਇਹੀ ਕਹਾਣੀ ਇੱਥੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਅਖੋਤੀ ਨੀਵੀਆਂ ਜਾਤੀਆਂ ਦਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੋਤੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਨੇ ਕਰ ਰੱਖਿਆ ਹੈ। ਫਿਰ ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਵੇ? ਚਾਹੀਦਾ ਤਾਂ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਆਪੁਨਿਕ ਭੱਠੇ ਹੋਂਦਾ ਚ ਆਏ ਤਾਂ ਇਹ ਭੱਠੇ ਲਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਭਾਂਡਿਆਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ

ਵਾਲੇ ਘੁਮਿਆਰਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੇ ਕਰਜੇ ਦੇਣੇ ਪੈਂਦੇ। ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੀ ਨੀਅਤ ਸਾਫ਼ ਹੋਵੇ ਤਦ ਨਾ? ਜਦ ਪਾਣੀ ਦੇ ਘੜੇ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਮਿੱਟੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ, ਅੱਜ ਜਦ ਅਤੀ ਆਪੁਨਿਕ ਇੱਟਾਂ ਦੇ ਭੱਠੇ ਲਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਮੇਲ ਬਣਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਅਖੌਤੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਹਥਿਆ ਲਿਆ। ਹੁਣ ਕੋਈ ਕਹਿ ਕੇ ਦੇਖੋ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਘੁਮਿਆਰ, ਸਿਰ ਨਾ ਪਾੜ ਦੇਣ ਤਾਂ। ਇਹ ਮੈਂ ਕੋਈ ਹਵਾ 'ਚ ਗੱਲਾਂ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਬਿੱਲਕੁਲ ਸਚਾਈ ਹੈ। ਦਾਸ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਦੁਕਾਨਦਾਰ ਨੂੰ ਬੂਟ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਚਮਿਆਰ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ। ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਅਖੌਤੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬੋਰਡ ਲੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਮੈਨੂੰ ਇਹੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮੈਂ ਬੋਰਡ ਲੰਗਿਆ ਦੇਖਾਂ। ਮੈਂ ਝੁਠਾ ਮੂਠਾ ਬੋਰਡ ਦੇਖਕੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਤੂੰ ਤਾਂ ਇਹ ਕੰਮ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਤਾਂ ਚੁਮਿਆਰਾਂ ਵਾਸਤੇ ਰਾਖਵਾਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਕੀਤਾ ਹੈ ਰਾਖਵਾਂ? ਮੈਂ ਤਪਾਕ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ। ਉਹ ਮੇਰੀ ਨੀਤ ਸਮਝ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਂ ਲੜਾਈ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਅਤੇ ਬੂਟ ਵੀ ਸ਼ਾਇਦ ਨਾ ਹੀ ਖਰੀਦਾਂ। ਉਹ ਝੱਟ ਬਦਲ ਗਿਆ। ਮੈਨੂੰ ਚਾਹ ਪਾਣੀ ਪੁੱਛਣ ਲੱਗਾ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਹਿਣ ਲੱਗਾ। ਹੁਣ ਸਵਾਲ ਉਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕਾ ਹੀ ਹੱਕ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਬਾਕੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਰਜਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਬੋਧਨ ਕਰਨਾ ਹੈ? ਫਿਰ ਕੀਤਾ ਕੀ ਜਾਵੇ?

ਚਾਹੀਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਦਸ ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜਾਂ ਬਿਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸੇ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਾਇਮ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜਾ ਕਿ ਇਹ ਪਤਾ ਕਰੇ ਕਿ ਕਿਸਨੇ ਆਪਣਾ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੀ ਕੰਮ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਹੁਣ ਕਿਹੜਾ ਕੰਮ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਉਸਦੀ ਬਦਲੀ ਹੋਈ (ਰਿਵਾਈਜ਼ਡ) ਜਾਤ ਕੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਫਿਰ ਹੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਉਚੀ ਜਾਤੀ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰਾਂ ਦਾ ਦਿਮਾਗ ਟਿਕਾਣੇ ਸਿਰ ਆ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਖੌਤੀ ਬ੍ਰਾਹਮਣਾਂ ਦੁਆਰਾ ਝੂਠੀਆਂ ਮੂਠੀਆਂ ਕਹਾਣੀਆਂ ਸੁਣਾ ਸੁਣਾ ਕੇ ਲੋਕਾਂ 'ਚ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਉਣ ਖਿਲਾਫ਼ ਆਵਾਜ਼ ਚੁੱਕੀ ਤੇ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਜਾਂਦੇ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਨੂੰ

ਚੌਗੇ 'ਚ ਭੰਡਿਆ। ਗੁਰੂਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਹੀ ਇਸ ਵਰਤਾਰੇ ਦਾ ਤੋੜ ਹੈ, ਜਿਹੜਾ ਕਿਸੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝੰਜਟ 'ਚ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਉਹ ਹਰ ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਵਧੀਆ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਚ ਜਾਤੀ ਦੇ ਵਾਰਸਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਧਰਮ ਰਾਸ ਨਹੀਂ ਆ ਤਿਹਾ ਅੱਜੇ ਤਜ ਵਕਤ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਡਰ ਵੱਚ ਵੱਚ ਖਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਤ ਨੂੰ ਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅੱਜ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਾਤਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਹਿ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਜਾਂ ਫਿਰ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਹੀ ਕੈਂਸਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਅਤੇ ਸਾਰੀ ਜ਼ਮੀਨ ਗਰੀਬਾਂ 'ਚ ਬਰਾਬਰ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਾਈਟ ਯੁਗ ਅਨੁਸਾਰ ਜੋ ਲੋਕ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕੋਈ ਡਾਕਟਰ ਹੈ, ਕੋਈ ਸਾਈਸਟਾਨ ਹੈ, ਕੋਈ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਹੈ, ਕੋਈ ਅਫਸਰ ਹੈ, ਕੋਈ ਕਲਰਕ ਹੈ, ਕੋਈ ਪਾਇਲਟ ਹੈ, ਕੋਈ ਮਾਸਟਰ ਹੈ, ਭਾਵ ਜੋ ਜੋ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਾਤ ਤਹਿ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ। ਪਰ ਇਹ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿੱਚ ਹੁਣ ਕਿੱਤੇ ਹੀ ਇਨ੍ਹੇ ਹਨ ਕਿ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਘੱਟ ਰਹਿ ਜਾਣਗੇ। ਜੇਕਰ ਅੱਜ ਦੇ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕੰਮਾਂ ਕਾਰਾਂ ਦੇ ਹਿਸਾਬ ਨਾਲ ਜਾਤ ਮਿਥਣੀ ਹੋਵੇ ਤਾਂ ਕਲਰਕ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ, ਡਾਕਟਰ, ਸਾਈਸਟਾਨ, ਪੁਲੀਸ, ਫੌਜੀ ਆਦਿ ਅਤੇ ਅੱਗੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਬਰਾਂਚਾਂ ਜਿਵੇਂ ਡਾਕਟਰ ਅੱਗੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ, ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਅੱਗੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਆਦਿ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਵੀ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣੀ ਪਵੇਗੀ।

ਪਰ ਬੜੇ ਅਫਸੇਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਜਾਤ ਪਾਤ ਬ੍ਰਾਹਮਣ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ, ਉਹ ਉਹੀ ਚੱਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਜਾਤ ਖਤਮ ਕਰ ਪਾਉਣਾ ਜਾਂ ਦੁਬਾਰਾ ਤਹਿ ਕਰ ਪਾਉਣਾ ਸੰਭਵ ਹੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮਹਾਨ ਭਾਰਤ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਧਰਮ, ਨਸਲ ਅਤੇ ਜਾਤ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜੋ ਦੰਗੇ ਭੜ੍ਕ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਅਤਿਵਾਦ ਜਾਂ ਅਰਥਚਾਰੇ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਭੜ੍ਕਦੇ। ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਰਾਜਨੀਤਿਕ 'ਜਾਤ' ਇਸ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਪ੍ਰਚਲਣ ਨੂੰ ਬਦਲਣ 'ਚ ਉਕਾ ਹੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਲਵੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧਰਮ, ਜਾਤ ਅਤੇ ਨਸਲ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਆਪਣੀਆਂ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਰੋਟੀਆਂ ਸੇਕਦੀ ਰਹੇਗੀ।

98557-58064

ਸੰਸਾਰ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਕੌਮ ਆਪ ਹੀ ਵੰਡੀ ਗਈ ਅਨੇਕਾਂ ਟੁਕੜਿਆਂ ਵਿੱਚ!

ਇਕਵਾਕ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਚਨ ਹਨ :
ਜਾਤਿ ਜਨਮ ਨਹੀਂ ਪੁੱਛੀਐ ਸਚ ਘਰੁ ਲੇਹ ਬਤਾਇ ॥
ਸਾ ਜਾਤਿ ਸਾ ਪਤ ਹੈ ਜੇਹੇ ਕਰਮ ਕਮਾਇ ॥

(ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਮਹਲਾ ੧, ਪੰਨਾ ੧੩੩੦)

ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਰੇ ਮਨੁੱਖ ਉਸ ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਅੰਸ਼ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਇੱਕ ਹਨ । ਗੁਰਮਤਿ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਕੋਈ ਮਨੁੱਖ ਉਚਾ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਨੀਵਾਂ ਨਹੀਂ । ਪ੍ਰਭੂ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਨੇਕ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮਨੁੱਖ ਉਤੱਤਮ ਹਨ ਅਤੇ ਗੁਰੂ ਤੋਂ ਬੇ-ਮੁੱਖ ਭਾਵ ਮਾੜੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੀਵੇਂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ :
ਖਸਮੁ ਵਿਸਾਰਹਿ ਤੇ ਕਮਜਾਤਿ ॥
ਨਾਨਕ ਨਾਵੈ ਬਾਝੁ ਸਨਾਤਿ ॥

(ਆਸਾ ਮ. ੧, ਪੰਨਾ ੧੦)

ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਈ ਧਰਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮਨੁੱਖ ਨੂੰ ਉਚਾ ਨੀਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ । ਜੇਕਰ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬਾਹਮਣੀ ਮੱਤ ਅਨੁਸਾਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਪੱਖਾਂ ਤੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਅਤੇ ਭਿਆਨਕ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ । ਅਜੇਕੇ ਯੁੱਗ ਦੇ ਮਹਾਨ ਵਿਦਵਾਨ, ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਰਚੇਤਾ ਡਾ. ਅੰਬੇਦਕਰ ਜੀ ਦਾ ਕਥਨ ਹੈ ਕਿ "ਜਾਤ ਪਾਤ ਨਾਲ ਭਰਪੂਰ ਵਿਤਕਰਾ ਹਿੰਦੂ ਧਾਰਮਿਕ ਸ਼ਾਸਤਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਹੀ ਪ੍ਰਚੋਲਤ ਹੋਇਆ ਹੈ ।" ਇਨ੍ਹਾਂ ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਧੱਕਾ ਕੀਤਾ ਹੈ । ਮਿਸਾਲ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਮੰਨ੍ਹ ਅਧਿਆਇ ੮ਵਾਂ ਦੇ ਸਲੋਕ ਨੰਬਰ ੨੭੦ ਵਿੱਚ ਮੰਨ੍ਹ ਜੀ ਆਪ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ : "ਪੈਰਾਂ ਤੋਂ ਜੰਮਿਆ ਸੂਦਰ ਜੇਕਰ ਬਾਹਮਣ, ਖੱਤਰੀ ਜਾਂ ਵੈਸ਼ ਨੂੰ ਕੋਤਾ ਬਚਨ ਬੋਲੇ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਕਟਵਾ ਦੇਵੇ ।" ੨੭੨ਵੇਂ ਸਲੋਕ ਵਿੱਚ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜੇ ਕੋਈ ਸੂਦਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਕਰੇ ਤਾਂ ਰਾਜਾ ਉਸਦੇ ਮੂੰਹ ਅਤੇ ਕੰਨ ਵਿੱਚ ਉਬਲਦਾ ਤੇਲ ਪਾ ਦੇਵੇ । ਜੇ ਕੋਈ ਸੂਦਰ ਮੰਤਰ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਭਗਤੀ ਕਰੇ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਜੀਭ ਕੱਟ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ । ਸ਼ਾਇਦ ਇਸੇ ਤਾਲੀਮ ਦਾ ਅਸਰ ਸੀ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਨੇ ਸੰਬੂਕ ਦਾ ਸਿਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਇਸੇ ਲਈ ਕੱਟ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸੂਦਰ ਸੀ । ਇਸ ਘਟਨਾ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਬਾਲਮੀਕ ਰਮਾਇਣ ਦੇ ਉਤੱਤਰ ਕਾਂਡ ੭੬ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀਆਂ ਹੋਰ ਅਨੇਕਾਂ ਮਿਸਾਲਾਂ ਮਿਲ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਇੱਕ ਐਸੇ ਮੱਤ ਦੀ ਨੀਂਹ ਰੱਖੀ ਜੋ ਮੁਕੰਮਲ ਅਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਇਨਸਾਨੀਅਤ ਦਾ ਧਰਮ ਹੈ । ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਧਰਮ ਵਿੱਚ ਖੂਦੀ, ਬਖੀਲੀ, ਪਿ੍ਛਾ, ਈਰਖਾ, ਜਾਤ-ਪਾਤ ਆਦਿ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਨੂੰ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ । ਸਗੋਂ ਜਾਤ ਦੇ ਅਭਿਮਾਨੀਆਂ ਨੂੰ ਢੰਕੇ ਦੀ ਚੋਟ ਨਾਲ ਲਲਕਾਰਿਆ :

ਜੋ ਨੂੰ ਬਾਹਮਣ ਬਾਮਨੀ ਜਾਇਆ ॥
ਤਉ ਆਨ ਬਾਟ ਕਾਰੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ॥
ਤੁਮ ਕਤ ਬਾਹਮਣ ਹਮ ਕਤ ਸੂਦ ॥
ਹਮ ਕਤ ਲਹੂ ਤੁਮ ਕਤ ਦੂਧ ॥

(ਗਉੜੀ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਅੰਗ ੩੨੪)
ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਇਸ ਗੰਦੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਭਰਪੂਰ ਉਪਰਾਲੇ ਕੀਤੇ । ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰ-ਅੰਦਾਜ ਕਰਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੇਰੀ ਦੋਸਤੀ ਹੀ ਨੀਚ ਕਰੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਹੈ ।

ਨੀਚਾ ਅੰਦਰਿ ਨੀਚ ਜਾਤਿ ਨੀਚੀ ਹੂ ਅਤਿ ਨੀਚੁ ॥
ਨਾਨਕ ਤਿਨ ਕੈ ਸੰਗਿ ਸਾਥਿ ਵਡਿਆ ਸਿਉ ਕਿਆ
ਰੀਸ ॥ ਜਿਥੈ ਨੀਚ ਸਮਾਲੀਅਨ ਤਿਥੈ ਨਦਰਿ ਤੇਰੀ
ਬਖਸ਼ੀਸ ॥ (ਸਿਰੀ ਰਾਗ ਮ. ੧, ਪੰਨਾ ੬੧੧)

ਇਨ੍ਹਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਲਈ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਮੌਲ ਪੈਦਲ ਸਫਰ ਤਹਿ ਕੀਤਾ । ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਧਰਮ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ ਕਿ
ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ ਤੂ ਮੇਰਾ ਗੁਰ
ਹਾਈ ।" (ਸੋਰਠਿ ਮ.੫, ਪੰਨਾ-੬੧੧)

ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਸਾਰਿਆਂ ਪਰਚਾਰਕ ਦੌਰਿਆਂ ਦੌਰਾਨ ਕਹੀ ਜਾਂਦੀ ਅਖੰਤੀ ਮਿਰਾਸੀ ਜਾਤ ਦੇ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਨੂੰ

ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਪੁੱਛ ਕਰਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੌਣ ਹਨ ? ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਕਹਿ ਦੇਂਦੇ ਕਿ ਇਹ ਮੇਰਾ ਗੁਰ ਭਾਈ ਹੈ । ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਤੋਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਜਾਤ ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਿਆ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਫਰਮਾਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਜਾਤ ਨਹੀਂ ਸਿਰਫ ਪ੍ਰਭੂ ਸ੍ਰਾਂਗੀ ਹਨ । ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਸ਼ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਦਾ ਕੋਈ ਮਾਨ ਨਹੀਂ ।

"ਤੂੰ ਸਾਹਿਬ, ਹਉਂ ਸਾਂਗੀ ਤੇਰਾ, ਪੁਣਵੈ ਨਾਨਕ ਜਾਤਿ ਕੈਸੀ ॥ (ਆਸਾ ਮ.੧, ਪੰਨਾ-੩੮੮)

ਦੂਜੇ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਕੋਹੜ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਗਤ ਪੰਗਤ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਹੋਰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਕੇ ਪ੍ਰਚਾਰਿਆ । ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਿੱਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ-ਪਾਤ, ਛੁਤ-ਛਾਤ, ਰੰਗ ਨਸਲ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਤੋਂ ਸਭ ਮਨੁੱਖ ਇਕੋ ਸੰਗਤ ਅਤੇ ਇੱਕੋ ਪੰਗਤ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬੈਠ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਾ ਛਕਣ ਲੱਗ ਪਏ । ਤੀਜੇ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਹੁਕਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ "ਪਹਿਲੇ ਪੰਗਤ ਪਾਛੈ ਸੰਗਤ" । ਗੁਰੂ ਅਮਰਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਗਇਂਦਵਾਲ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਬਉਲੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ । ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਰਾਮਦਾਸ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੇ ਗੁੜ ਨੂੰ ਤੇਤਨ ਲਈ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਰੋਵਰਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਕੀਤਾ । ਜਾਤ-ਪਾਤ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਲਈ ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਨੀਂਹ ਇੱਕ ਮੁਸਲਮਾਨ ਸਾਈਂ ਮੀਆਂ ਮੀਰ ਜੀ ਕੋਲੋਂ ਰਖਵਾ ਕੇ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਅਮਲੀ ਜਾਮਾ ਪਹਿਨਾ ਦਿੱਤਾ :

ਸਭ ਕੋ ਮੀਤੁ ਹਮ ਆਪਨ ਕੀਨਾ ਹਮੁ ਸਭਨਾ ਕੇ ਸਾਜਨ ॥ (ਧਨਾਸਰੀ ਮ. ੫, ਪੰਨਾ ੬੨੧)

ਪੰਜਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਨੇ ਤਾਂ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਅਤੇ ਇਨਕਲਾਬੀ ਕਦਮ ਉਸ ਸਮੇਂ ਚੁੱਕਿਆ, ਜਦੋਂ ਸਰਬ ਮਾਨਵਤਾ ਦੇ ਰਹਿਬਰ 'ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ' ਦੀ ਸੰਪਾਦਨਾ ਕਰ ਕੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜਾਤ ਪਾਤ, ਰੰਗ-ਨਸਲ, ਭੇਦ-ਭਾਵ, ਦੇਸ਼-ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਆਦਿ ਦੇ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਤੋਂ 35 ਮਹਾਂਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀ ਬਾਣੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਕੇ

"ਅਵਲਿ ਅਲਹ ਨੂਰੁ ਉਪਾਇਆ ਕੁਦਰਤਿ ਕੇ ਸਭ ਬੰਦੇ। ਏਕ ਨੂਰੁ ਤੇ ਸਭ ਜਗੁ ਉਪਜਿਆ ਕਉਨ ਭਲੇ ਕੇ ਮੰਦੇ ॥" (ਪ੍ਰਭਾਤੀ ਭਗਤ ਕਬੀਰ ਜੀ, ਪੰਨਾ ੧੩੪)

ਦੇ ਮਹਾਂਵਾਕ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਬ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਦੀ ਅੱਲਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਕਰਵਾਇਆ

ਦਸਮੇਸ਼ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ ਸੁਨਿਆਰੇ ਦੀ ਸੌ ਠੱਕ-ਠੱਕ ਨਾਲੋਂ ਲੁਹਾਰ ਦੀ ਇੱਕੋ ਠਾਹ ਨਾਲ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਇਸ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕੁਲੇ ਨੂੰ ਢਹਿ ਢੇਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ । ਜਦੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਜਾਤਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਛਕਾ ਕੇ, ਇੱਕੋ ਪਿਤਾ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਇੱਕ ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਕੌਰ, ਇੱਕੋ ਜਨਮ ਅਸਥਾਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇਸ਼ਗੁਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਵਾਸੀ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪ ਖਾਲਸੇ ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਗਏ । ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਮਨੁੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਪਈਆਂ ਵੰਡੀਆਂ ਦਾ ਹਮੇਸ਼ਾਂ-ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਭੋਗ ਪਾ ਕੇ ਐਲਾਨ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ,

**ਰਿੰਦੂ ਤੁਰਕ ਕੋਊ ਰਾਫ਼ਜ਼ੀ ਇਮਾਮ ਸਾਫ਼ੀ,
ਮਾਨਸ ਕੀ ਜਾਤ ਸਭੈ, ਏਕੈ ਪਹਿਚਾਨਬੈ ॥**

ਪਰ ਅੱਜ ਅਫਸੋਸ ਨਾਲ ਕਹਿਣਾ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਅਸੀਂ ਲੋਕਾਈ ਨੂੰ ਗੁਰਮਤਿ ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ "ਸਭੇ ਸਾਂਝੀਵਾਲ ਸਦਾਇਨਿ" ਦੇ ਉਪਦੇਸ਼ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੀ ਜਾਗਿਤ ਕਰਨਾ ਜੀ, ਖੁਦ ਹੀ ਦੁਰਮਤ ਦੇ ਹਨੁਰੇ ਵਿੱਚ ਫਸ ਕੇ ਕੌਮ ਨੂੰ ਖੇਰੂ-ਖੇਰੂ ਕਰਕੇ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਹੈ । ਅੱਜ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀਆਂ ਸਿੱਖਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਭੁਲਾ ਕੇ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ 'ਸਿੰਘ' ਜਾਂ 'ਕੌਰ' ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਸੇਠੀ, ਬੇਦੀ, ਭੱਲੇ, ਸਿੱਪੁ, ਸੈਣੀ, ਵਿਲੋਂ ਆਦਿ ਲਿਖਵਾ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉੱਚਾ ਦੌਸਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ । ਜਦਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਚਨ ਹਨ:

ਜਾਤਿ ਕਾ ਗਰਬੁ ਨ ਕਰਿ ਮੁਰਕ ਗਵਾਰਾ ॥

ਇਸੁ ਗਰਬ ਤੇ ਚਲਹਿ ਬਹੁਤੁ ਵਿਕਾਰਾ ॥

(ਬੈਰਾਉ ਮ. ੩, ਪੰਨਾ ੧੧੨੧)

ਨੌਜਵਾਨ ਵੀ ਆਪਣੇ ਨਾਵਾਂ ਪਿੱਛੇ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਕੌਰ ਲਿਖਵਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਆਪਣੀ ਜਾਤ, ਗੋਤ ਨੂੰ ਪਹਿਲ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ । ਜੇ ਕਿ ਨਿਰਾਸ਼ਾਜਨਕ ਕਾਰਾਵਾਈ ਹੈ। ਅੱਜ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਕੇਂਦਰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਦੁਆਜੇ ਨਾ ਹੋ ਕੇ ਜੱਟਾਂ ਦੇ, ਭਾਪਿਆਂ ਦੇ, ਰਵੀਦਾਸੀਆਂ ਦੇ ਜਾਂ ਰਾਮਗੜੀਆਂ ਦੇ ਗੁਰਦੁਆਰੇ ਬਣ ਗਏ ਹਨ । ਘਰ ਵਿੱਚ ਬੱਚੇ-ਬੱਚੀਆਂ ਦੇ ਰਿਸ਼ਤਿਆਂ ਵੇਲੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਤ ਪੁੱਛੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਬਾਕੀ ਸਭ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਪਰ ਯਾਦ ਰਖਿਓ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਪਾਵਨ ਬਚਨ ਹਨ :

ਜਾਣਹੁ ਜੋਤਿ ਨ ਪੁਛਹੁ ਜਾਤੀ ਆਗੇ ਜਾਤਿ ਨ ਹੇ ॥

(ਆਸਾ ਮ ੧, ਪੰਨਾ ੩੪੯)

ਅਗੈ ਜਾਤਿ ਨ ਜੋਰੁ ਹੈ, ਅਗੈ ਜੀਉ ਨਵੇ ॥

(ਵਾਰ-ਆਸਾ ਮ ੧, ਪੰਨਾ ੪੬੯)

ਜਿੰਨ੍ਹਾਂ ਮਹਾਨ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਰਬਸ ਵਾਰ ਕੇ ਸਾਨੂੰ ਸਰਦਾਰੀ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਸ੍ਰੀ :

ਸਿਨਕੀ ਜਾਤ ਅੰਨ ਕੁਲ ਮਾਹੀ,
ਸਰਦਾਰੀ ਨ ਭਈ ਕਦਾਹੀ;
ਇਨਹੀਂ ਕੇ ਸਰਦਾਰ ਬਣਾਉਂ;
ਇਨਹੀਂ ਸੇ ਰਾਜੇ ਉਪਜਾਉਂ;
ਗਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਰੀਤ ਸਿਖਾਉਂ;
ਤਬੈ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਨਾਮ ਕਹਾਉਂ

ਜਦੋਂ ਪਹਾੜੀ ਅਤੇ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਅੱਗੇ ਸ਼ਰਤ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ, ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਗਰੀਬ ਤੇ ਸੂਦਰ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢ ਦੇਵੋ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਵੱਡੇ-ਵੱਡੇ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਤੁਹਾਡੇ ਸਿੱਖ ਬਣ ਜਾਵਾਂਗੇ । ਪਰ ਮਨੁਖਤਾ ਦੇ ਰਹਿਬਰ ਦਸ਼ਮੇਸ਼ ਪਿਤਾ ਜੀ ਨੇ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜਾਤ ਅਭਿਮਾਨੀ ਲੋਕੇ ! ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੀ ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਹਰਗਿਜ਼ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ । ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਪ੍ਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਬਾਟੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀਆਂ ਨਹੀਂ ਪੈਣ ਦਿੱਤੀਆਂ ।

ਪਰ ਅਫਸੋਸ, ਅਤਿ ਅਫਸੋਸ ਅੱਜ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਜਿਹੜੇ ਜਿਹੜੇ ਅੱਜ ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਠੇਕੇਦਾਰ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੀ ਮਹਾਨ ਮਰਿਯਾਦਾ ਅਤੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਦੇ ਬਾਟੇ ਨੂੰ ਵੀ ਵੰਡ ਕੇ ਜਾਂਟਾਂ ਲਈ ਹੋਰ, ਸੂਦਰਾਂ ਲਈ ਹੋਰ ਅਤੇ ਬੀਬੀਆਂ ਲਈ ਹੋਰ

ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਤਿਆਰ ਕਰ ਕੇ ਛਕਾ ਰਹੇ ਹਨ । ਅੱਜ ਸਾਡੇ ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਹੀ ਬਰਾਦਰੀਆਂ ਜਾਂ ਜਾਤਾਂ ਪਾਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹੁੰਦੀ ਹੈ । ਸਿਰਫ ਵੇਣਾਂ ਦੀ ਖਾਤਿਰ ਕੌਮ ਵਿੱਚ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਅਸੀਂ ਸਿੱਖ ਹਰਿਮੰਦਿਰ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੇ ਚਾਰ ਦਰਵਾਜ਼ਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੀਂਗਾਂ ਮਾਰਦੇ ਨਹੀਂ ਹਟਦੇ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਆਪ ਅਸੀਂ ਅੱਜ ਵੀ ਵੰਡੀਆਂ ਪਾਈ ਬੈਠੇ ਜਾਤਾਂ-ਪਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਹਾਂ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਦੇ ਨਿਕਲ੍ਹ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ? ਅੱਜ ਸੰਸਾਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਦਾ ਉਪਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਧਰਮ ਅਤੇ ਕੌਮ ਆਪ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨਿਆਂ ਟੁਕੁਤਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ?

ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਾਂ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਜੀ ਦੀ ਵੀਚਾਰਧਾਰਾ ਨੂੰ ਹਿਰਦੇ ਵਿੱਚ ਵਸਾ ਕੇ ਜੀਵਨ ਸਫਲ ਕਰੀਏ ਨਾਕਿ ਗੁਰਮਤਿ ਤੋਂ ਉਲਟ ਗੁਰੂ ਘਰ ਨਾਲ ਵੈਰ ਕਮਾਈਏ । ਸਾਡੀਆਂ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਭਾ ਸੁਸਾਇਟੀਆਂ, ਜਥੇਬੰਦੀਆਂ ਨੇ ਹੋਰ ਉਟ-ਪਟਾਂਗ ਮਤੇ ਭਾਵੇਂ ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਪਰ ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਦਾਜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਜਾਤ-ਪਾਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਕੌਮ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਇਦ ਕਦੇ ਮਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੋਣ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਤੇ ਅਮਲ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਸਮੂਹ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਦੋਵੇਂ ਹੋਬ ਜੋੜ ਕੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਆਇ ਗੁਰੂ ਮੱਤ ਦੇ ਧਾਰਨੀ ਹੋ ਕੇ ਜਾਤ ਪਾਤ ਦੀ ਘਟੀਆ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ ਵਿੱਚੋਂ ਨਿਕਲੀਏ ।

9815024920

ਦਾਨੀ ਸੱਸਣਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦਾ ਮੁੱਖ ਮਕਸਦ ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਭਰੋਸਾ, ਸੱਚੀ ਸੁੱਚੀ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ, ਸਾਫ਼, ਸੁਖਰਾ ਤੇ ਨਿਰੋਆ ਸਮਾਜ ਤੇ ਉਸਾਰੂ ਸਾਹਿਤ ਰਚਨਾ ਵਰਗੇ ਮਹਾਨ ਵਿਸ਼ੇ ਆਉਂਦੇ ਹਨ) ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਦਾ ਉਪਰਾਲਾ ਹੈ । ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਸਮੂਹ ਦਾਨੀ ਸਜਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਮਹਾਨ ਕਾਰਜ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ੨ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਕੇ ਆਪਣਾ ਜੀਵਨ ਸਫਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ।

ਮਾਇਆ ਭੇਜਣ ਲਈ ਪਤਾ:-ਸੰਪਾਦਕ, ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ, A/C No. 65077080586, ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ, ਸਾਖਾ ਕਜ਼ਹੇੜੀ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ । ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ

ਸੱਚ ਬੋਲਣ ਵਾਲੇ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਵਾਲੇ

ਰਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਵਿਲੋਂ

ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਪੁਰੇ 'ਸੱਚ' ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਨੂੰ ਮੇਟੇ ਤੌਰ ਤੇ ਤਿੰਨ ਹਿੱਸਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ । ਇਕ ਉਹ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸੱਚ ਦੀ ਖੋਜ ਕੀਤੀ, ਇਸ ਦਾ ਪੱਲਾ ਫਤਿਆ, ਅਸਹਿ ਅਤੇ ਅਕਹਿ ਮੁਸ਼ਿਬਤਾਂ ਤੱਲੀਆਂ, ਸੂਲੀਆਂ ਤੇ ਚੜ੍ਹੇ, ਜੇਲ੍ਹਾਂ 'ਚ ਸਤੇ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਪਲਾ ਨਹੀਂ ਛੱਡਿਆ । ਗਲੇਲੀਉ, ਹਜ਼ਰਤ ਈਸਾ, ਹਜ਼ਰਤ ਮੁਹੰਮਦ ਸਾਹਿਬ, ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ, ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ, ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਅਤੇ ਸਰਮਦ ਵਰਗੇ ਫਕੀਰ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੁਝ ਚਮਕਦੇ ਸਿਤਾਰੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਵਰਤਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬੜੀ ਫੁੱਲੀ ਝਾਤ ਮਾਰ ਕੇ ਉਹ ਰਿਹਸ ਲੋਕਾਂ ਅਗੇ ਰੱਖੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਨ ਨੈਤਿਕਤਾ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰ ਪਖੋਂ ਸਮਾਜ ਦਾ ਮੂੰਹ ਮੁੰਹਾਂਦਰਾ ਬਹੁਤ ਸੰਵਰਿਆ । ਦੂਜੇ ਉਹ ਹਨ ਜੋ ਸੱਚ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦਾ ਢਕੋਂਸਲਾ ਤਾਂ ਬਹੁਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਪਰ ਕਿਰਦਾਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਅਪਣੇ ਨੇੜੇ ਨਹੀਂ ਫਟਕਣ ਦਿੰਦੇ । ਇਹ ਲੋਕ ਅਪਣੇ ਸੁਆਰਥ ਲਈ ਕੁਦਰਤੀ ਰਿਹੋਸਾਂ ਨੂੰ ਹਮੇਸ਼ਾ ਤੋੜ ਮੌੜ ਕੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ ਤਾਂਕਿ ਅਗਿਆਨੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕ ਬੁੱਧੂ ਬਣ ਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਐਸੇਂ ਇਸ਼ਰਤ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹਿਣ । ਜੋ ਕੋਈ ਵੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਾਜ ਖੋਲੁਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬਦਨਾਮ ਕਰਕੇ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਅਖੰਤੀ ਧਾਰਮਿਕ ਨੇਤਾ, ਰਾਜਸੀ ਨੇਤਾ ਅਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਡੇਰਿਆਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ । ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚ ਭੂਨ ਦੇ ਫਰਕ ਦਾ ਪਤਾ ਹੀ ਨਹੀਂ । ਇਹ ਪਸੂਆਂ ਵਾਂਗਰ ਹਰ ਉਸ ਖੁਰਲੀ ਤੇ ਮੁੰਹ ਮਾਰਦੇ ਹਨ ਜਿਥੋਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਦਿੱਡ ਭਰਦਾ ਲਗਦਾ ਹੈ । ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਲੋਕ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਪਰਚਾਰ ਦਾ ਅਸਰ ਜਲਦੀ ਕਬੂਲ ਕਰਦੇ ਹਨ । 19ਵੀਂ ਸਦੀ ਦੇ ਪਿਛਲਿਆਂ ਦਹਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਜਰਾਤ ਵਿਚੋਂ ਉਠਿਆ ਦੂਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਇਕ ਝੱਖਤ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜੜ੍ਹੇ ਪੁੱਟਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਵਲ ਵਹਿਆ । ਇਸ ਝੱਖਤ ਦੀ ਵਾਗ ਡੋਰ ਖੁਦ ਨੂੰ ਸੁਆਮੀ ਕਹਿਣ ਵਾਲੇ ਇਕ ਅਜੇਹੇ ਮਨੁੱਖ ਦੇ ਹੱਥ ਸੀ ਜੋ ਚੂਹੇ ਨੂੰ ਸਿਵਲਿੰਗ ਉਤੇ ਫਿਰਦਾ ਵੇਖ ਕੇ ਅਧਿਆਤ ਮਿਕਤਾ ਦੀਆਂ ਰਮਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਦਾ ਭੁਲੇਖਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਪਾਲ ਕੇ ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਸੱਚ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਮਿੱਟੀ ਘੱਟੇ ਮਿਲਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲੱਗਾ । ਚੂਹੇ ਤੋਂ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇਸ ਖੁਦ ਬਣੇ ਸੁਆਮੀ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿਆਨੰਦ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਸ ਝੱਖਤ ਦਾ ਨਾਂ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਰੱਖਿਆ । ਇਸ ਝੱਖਤ ਦਾ ਸਾਬ ਦੂਜੀ ਅਤੇ ਤੀਜੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕਈ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਨਾਤਨੀ ਸਿੱਖਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲਾਲਾ ਲਾਜਪਤ ਰਾਣੀ ਵਰਗੇ ਕਈ ਸਿਆਸੀ ਨੇਤਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸਨ ਨੇ ਖੁਲ੍ਹੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਮੱਤ ਨੂੰ ਉਸੇ ਜਿਲ੍ਹਨ ਵਿੱਚ ਪੱਕਣ ਲਈ ਜ਼ੋਰ ਲਾਉਣ ਲੱਗੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਮਨੁੱਖਤਾ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਸਿੱਖ ਗੁਰੂਆਂ ਨੇ 300 ਸਾਲ ਲੰਮੀ ਘਾਲਨਾ ਘਾਲੀ ਸੀ । ਇਸ ਕੂਤ ਦੀ ਹਨੁੰਗੀ ਨੂੰ ਨੱਥ ਪਾਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੋ ਸ਼ੇਰ ਮਰਦ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਅਗੇ ਆਏ । ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੱਖ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਆਸਰਾ ਲੈਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪਣੀਆਂ ਸੱਚ ਅਧਾਰਤ ਦਲੀਲਾਂ ਨਾਲ ਇਸ ਸੁਆਮੀ ਨੂੰ ਪੈਰੋਂ ਹਿਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਕੋਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾ ਦੇ ਹੋਇਆ । ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਜਿਹੜੀ ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਨਾਤਨੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮ ਦਾ ਸੁਧਰਿਆ ਹੋਇਆ ਅੰਗ ਕਹਿ ਕੇ ਅਗੇ ਆਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀਆਂ ਪੁਰਜ਼ੋਰ ਦਲੀਲਾਂ ਕਾਰਨ ਅਪਨੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਫੇਲ ਹੋ ਗਈ । ਅਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਕਹਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸਨਾਤਨੀ ਕੁਰੀਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰਮ-ਕਾਂਡਾਂ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਹੋਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢਣ ਦਾ ਬਹਾਨਾ ਲਾ ਕੇ ਉਹ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਹਾਵੀ ਹੋ ਕੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਹਿੰਦੂਆਂ ਦਾ ਅੰਗ ਬਨਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ । ਆਰੀਆ ਸਮਾਜ ਦੇ ਇਸ 'ਸ਼੍ਰੀ' ਅੰਦੇਲਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ ਤੇ ਠੱਲ੍ਹ ਪਾਉਣ ਲਈ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇ. ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਦੀ ਲਹਿਰ ਅੰਦੀਲੀ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕ ਬਾਰ ਫੇਰ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜੋਸ਼ ਪੈਦਾ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਤੋਂ ਭੈ ਭੀਤ ਹੋ ਕੇ ਅੰਰੋਗਜ਼ੇਬ ਅਤੇ ਪਹਾੜੀ ਰਾਜਿਆਂ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਅੰਨਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੈਦਾਨੋਂ ਨੱਠਣ ਵਾਂਗ ਇਹ ਆਰੀਆ ਸਮਾਜੀ ਅੰਦੇਲਾਂ ਵੀ ਪੈਰੋਂ ਉਖੜ ਗਿਆ । ਦੁਨੀਆਂ ਦਾ ਇਤਿਹਾਸ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ ਕਿ

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅੰਦੇਲੁ ਸਫਲਤਾ ਵਲ ਵਧਿਆ ਤਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਜਿਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪਿੱਸ੍ਹ ਪੈਣ ਲਗ ਪਏ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਫੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹਰ ਹਰਬਾ ਵਰਤਿਆ । ਜੇ ਰੂਸ ਦੀ ਗਲ ਕਰੀਏ ਤਾਂ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਰੂਸ ਦੀ ਇਨਕਲਾਬੀ ਸੋਚ ਵਿਚ ਕਈ ਉਣਤਾਈਆਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੇ ਕੁਝ ਸਮੇਂ ਲਈ ਉਹ ਤਰੱਕੀ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਹੋ ਗਈ । ਇਸ ਢਾਂਚੇ ਨੇ ਉਦੋਂ ਸੁਖ ਦਾ ਸਾਹ ਲਿਆ ਜਦੋਂ 1985 ਵਿਚ ਰੂਸੀ ਨਿਜ਼ਾਮ ਵਿਚ ਛੇਕ ਕਰਨ ਲਈ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗੋਰਬਚੋਦ ਵਰਗਾ ਰੂਸ ਦਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮਿਲ ਗਿਆ । ਕੈਸਟਰੋ ਨੇ ਕਿਉਥਾ ਵਿਚ ਜਦੋਂ ਦਾ ਕਿਰਤੀ ਰਾਜ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਮਰੀਕਨ ਸਰਮਾਏਦਾਰੀ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਵਿੱਡੀਂ ਪੀੜੀਂ ਪੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ । ਉਸਨੂੰ ਛਾਉਣ ਲਈ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਾਂ ਰਚੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਹੁਣੇ ਹੁਣੇ ਖ਼ਬਰ ਆਈ ਹੈ ਕਿ ਕੈਸਟਰੋ ਦੇ ਭੇਜਨ ਵਿਚ ਜ਼ਹਿਰ ਮਿਲਾ ਕੇ ਉਸਨੂੰ ਮਾਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਦਾ ਪਰਦਾ ਫਸ਼ ਹੋਇਆ ਹੈ । ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਖ ਸੋਚ ਨੂੰ ਪ੍ਰਨਾਇ ਹੋਇ ਕਿਰਤੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਨੇ ਜਦੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਜ਼ੋਰ ਫੜਿਆ ਤਾਂ ਇਸਨੂੰ ਫੇਲ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਸੋਚ ਦੇ ਦੁਸ਼ਮਨਾਂ ਨੇ ਤਾਂ ਜੇ ਕਰਨਾ ਸੀ ਸੋ ਕਰਨਾ ਹੀ ਸੀ, ਸਿਖ ਸਿਧਾਂਤ ਲਈ ਮਗਰ ਮੱਛ ਦੇ ਹੰਡੂ ਕੇਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਬਤ ਸੂਰਤ ਹੋਣ ਦਾ ਬੁਰਕਾ ਪਾਈਂ ਪਨਾਡਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਸਿੰਘ ਪਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਲੀਡਰਾਂ ਦੀ ਵੀ ਨੀਂਦ ਹਰਾਮ ਹੋ ਗਈ । ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਹਾਂ ਸੇਰਾਂ ਦੀਆਂ ਲਤਾਂ ਖਿਚਣੀਆਂ ਸੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀਆਂ । ਜਦੋਂ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਾ ਬਣਿਆ ਤਾਂ ਏਕ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕਿ' ਦਾ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘਨੂੰ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਅਧੀਨ ਪੰਥ ਵਿੱਚੋਂ ਛੇਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਮਰਿਆਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸੰਘਰਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ । ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਪ੍ਰੇਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਵਪਨ

ਨਾਟਕ ਲਿਖਣ ਕਾਰਨ ਮੁਕਦਮਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 51/- ਜੁਰਮਾਨਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਗੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ । ਪ੍ਰੇਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 1995 ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਤੋਂ ਮਰਨ ਉਪਰੰਤ ਸਿੰਘ ਪੰਥ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ । ਪਰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਧਨਾਡਾਂ ਪੱਖੀ ਰੁਚੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਅਜ ਵੀ ਜਦੋਂ ਪੰਥ ਉਤੇ ਹਰ ਪਾਸਿਉਂ ਤਮਲੇ ਤੋਂ ਤਰੇ ਤਨ ਇਤਾ ਲੋਕ ਪੁਸ਼ਿੱਧ ਕਹਾਵਤ ' ਚੋਰ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਚੋਰੀ ਕਰ ਤੇ ਕੁਝੇ ਨੂੰ ਕਹਿਣਾ ਭੌਂਕ' ਵਾਂਗ ਪੰਥ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ ਰਹੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਲੁਕਵੇਂ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਪੰਥ ਵਿਚ ਆਇ ਜੋਸ਼ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਨਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਤਰਲੇ ਮੱਛੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ । ਗਿਆਨੀ ਦਿਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪ੍ਰੇਸ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਹੋਰਾਂ ਦੀ ਪੰਥ ਪ੍ਰਤੀ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਨਤਮਸਤਕ ਹੋਣ ਲਈ ਸਾਰਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵਧੀਆਂ ਤਰੀਕਾ ਸਿਖੀ ਨੂੰ ਢਾਅ ਲਾ ਰਹੇ ਡੇਰਿਆਂ ਨੂੰ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਿੱਠ ਪਿਛੇ ਖੜੇ ਸੱਚ ਨੂੰ ਰੋਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਪੰਥ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਦੱਸਣ ਵਾਲੇ ਬੁਰਕੇ ਪਾਤਨ ਦਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਸਦਕਾ ਉਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨਾਲ ਖ਼ਿਲਵਾੜ ਕਰ ਕੇ ਕੁਰਸੀਆਂ ਤੇ ਬਿਰਜਸਤਾਨ ਹੋਇ ਬੈਠੇ ਹਨ । ਪਿਛੇ ਜਿਹੇ ਵੀਆਨਾ ਦੇ ਕਾਂਡ ਮਗਰੋਂ ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ ਫਗਵਾੜੇ ਵਿਚ ਹੋਈ ਬੁਰਸਾਗਰਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤਾਕਤਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਅਤੇ ਭਗਤ ਰਵਿਦਾਸ ਜੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦੀ ਸਾਂਝ ਨੂੰ ਅਪਣੀਆਂ ਆਪਹੁਦੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਪਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲੀ ਸੋਚ ਕੇ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਦੀ ਸਿਖਿਆ ਤੋਂ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨੂੰ ਪਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਣ ਲਈ ਗੁਰੂ ਗਰੀਬ ਸਾਹਿਬ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੰਚੁਚ ਤੋਂ ਦੂਰ ਕਰਨ ਦਾ ਬੜਾ ਮੰਦੰਭਾਗ ਉਪਰਾਲਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਮੁਖਾਲਫਿਤ ਵਿਚ ਗਰੀਬ ਵਰਗ ਨੂੰ ਡਟ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਕਿ ਇਸਦੀ ਸਿਖਿਆ ਦੇ ਸਦਕੇ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਵਸੀਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਾਨਣ ਦੇ ਪੂਰੇ ਰੱਕਦਾਰ ਬਣਨ ਲਈ ਅਪਣੀ ਜਦੋਜਹਿਦ ਜਾਰੀ ਰਖ ਸਕਣ ।

9814465012

ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ

www.bhaiditsinghpatrika.com ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਵੈਬ ਸਾਈਟ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅੰਕ ਵਾਰ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ upload ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਨਿੱਤ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਬੰਧੀ ਤੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਜੀਵਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਿਤ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਜਾਣਕਾਰੀ ਇਸ ਰਾਹੀਂ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ

ਕਾਵਿ ਕਿਆਰੀ

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ

ਕੋਈ ਲਾਵੇ ਟੀਕੇ, ਕੋਈ ਗੱਭਰੂ ਸਮੈਕ ਪੀਕੇ,
ਉਡੱਦਾ ਫਿਰੇ ਅਸਮਾਨੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ ਆ ਗਿਆ,
ਲੈ ਜੂ ਰੋੜੁਕੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਜਵਾਨੀ

ਪਿੰਡ-੨ ਖੁਲਗੇ ਸਟੋਰ ਮੈਡੀਕਲ ਦੇ।

ਜਿਹਤੇ ਨੇ ਨਸੋੜੀਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਉੱਤੇ ਚੱਲਦੇ।

ਗੋਲੀਆਂ ਨੂੰ ਚੱਬਦੇ ਬਦਾਮਾਂ ਵਾਗੂੰ
ਮੁੰਡੇ ਪੀਂਦੇ ਖੰਗ ਦੀ ਦਵਾਈ ਵਾਂਗੂੰ ਪਾਣੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਉਠੱਣ ਦੇ ਵੇਲੇ ਵੀ ਸਹਾਰਾ ਰਹਿਣ ਭਾਲਦੇ।

ਤੁਰਦੇ ਨੇ ਏਦਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੱਟਾ ਵਿੱਚ ਸਿਆਲ ਦੇ।

ਗਿੰਟੇ ਗੋਡੇ ਦੇਵੇਂ ਲੱਗੇ ਭਿੜਨ

ਵਿਚਾਰਿਆਂ ਦੇ ਤੋਰ ਨਾ ਰਹੀ ਮਸਤਾਨੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਮਰ ਜਾਣਾ ਛੜੇ ਕਈਆਂ ਹੋਏ ਨਹੀਂ ਸਾਕ ਨੇ।

ਕਈਆਂ ਦੇ ਤਲਾਕ ਹੋਕੇ ਰੁੱਲਣੇ ਜੁਆਕ ਨੇ।

ਇਹੋ ਜਿਹੇ ਨਾਲਾਇਕਾਂ ਤਾਂਈ ਲੈ ਕੇ

ਹੇਠ ਗੇਡਿਆਂ ਦੇ ਖੂਬ ਸੇਵਾ ਕਰਦੀ ਜਨਾਨੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਬਣ ਗਈਆਂ ਯਾਦਾਂ ਨੇ ਖੁਗਾਕਾਂ ਉਹ ਪੁਰਾਣੀਆਂ।

ਖੁੰਡੇ ਲਾਇਨ ਲਾਤੀਆਂ ਨੇ ਚਾਟੀਆਂ ਮਪਾਣੀਆਂ

ਕਿਥੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਨੇ ਕਬੱਡੀ ਦੇ ਖਿਡਾਰੀ,

ਕਿਵੇਂ ਕਰ ਲੂ ਕੋਈ ਭਲਵਾਨੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਛੋਟੇ ਵੱਡੇ ਲੀਡਰ ਤੇ ਆਹ ਜੋ ਡੇਰੇਦਾਰ ਨੇ।

ਖੂਬ ਏਥੇ ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਕਰਦੇ ਵਧਾਰ ਨੇ।

ਬਾਣੇ ਤੇ ਕਰਹਿਰੀ, ਸਰਕਾਰੇ, ਦਰਬਾਰੇ

ਖੂਬ ਚੱਲਦੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਨ ਮਾਨੀ।

ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਦੇਵਾਂ ਕੀ ਦਲੀਲਾਂ "ਸ਼ਾਨ" ਹੋਰ ਇਸ ਜਹਾਨ ਨੂੰ।

ਬਚਾਉਣਾ ਜੇ ਭਵਿਖ ਸਾਂਭ ਲਈ ਵਰਤਮਾਨ ਨੂੰ।

ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਆਖਰੀ ਏ ਮੌਕਾ
ਇਸ ਦੁਨੀਆਂ ਤੇ ਮਿਲੇ ਨਾ ਦੋਬਾਰਾ ਜਿੰਦਗਾਨੀ।
ਨਸ਼ਿਆਂ ਦਾ ਹੜ੍ਹ.....

ਰਹਬੰਸ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਨ
9878573068

ਦਿਨ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਆਏ

ਦਿਨ ਪੇਪਰਾਂ ਦੇ ਆਏ ਨੇੜੇ
ਮਨ ਲਾ ਕੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।
ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਦਾ ਫਲ ਤੈਨੂੰ ਮਿਲਣਾ
ਤੂੰ ਜਿੰਦਗੀ ਦੀ ਚੜ੍ਹ ਜਾਹ ਚੜ੍ਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।....
ਮਨ ਲਾ ਕੇ ਕਰਦੇ ਜੋ ਪੜ੍ਹਾਈ।
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਹਦੀ ਸਮਝ ਹੈ ਆਈ।
ਹਰ ਖੇਤਰ 'ਚ ਪਾਉਂਦੇ ਉਹ ਰਸਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।....
ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਕਦਮ ਮਿਲਾ ਕੇ ਚੱਲਦੇ।
ਬੋਝੇ ਖੁਸ਼ੀ ਨਾਲ ਭਰ ਅੱਗੇ ਵਧਦੇ।
ਪੱਲੇ ਪੈਂਦੀ ਅਸਲ ਕੀਤੀ ਪੜ੍ਹਾਈਸੋਹਣਿਆ।
ਮਨ ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।....
ਕੰਮ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਜਿਹਤੇ ਨਾ ਕਰਦੇ।
ਪਿਛੋਂ ਠੰਡੇ ਹਉਂਕੇ ਵੇਖੇ ਪਏ ਭਰਦੇ।
ਬੀਤੇ ਕੱਲ੍ਹ ਦੀ ਨਾ ਹੁੰਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।
ਮਨ-ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈਸੋਹਣਿਆ।....
ਪੜ੍ਹ-ਲਿਖਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੁੱਝ ਪਾ ਲਿਆ।
ਬੇੜਾ ਜਿੰਦਗੀ ਦਾ ਬੰਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਾ ਲਿਆ।
ਵਿਹਲੇ ਕੰਮ ਚੋਰ ਵੇਖੇ ਪਾਉਂਦੇ ਚੁਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।
ਮਨ-ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।....
ਕੀਤੀ ਮਿਹਨਤ ਅਜਾਈਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀ ਐ।
ਹਿੰਮਤ ਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਦੋਵੇਂ ਹੱਥੀਂ ਚਾਂਦੀ ਐ
ਗਲ ਖਰੀ ਸਭਾ 'ਚ 'ਆਜ਼ਾਦ' ਨੇ ਸੁਣਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।
ਮਨ-ਚਿੱਤ ਲਾ ਕੇ ਕਰ ਤੂੰ ਪੜ੍ਹਾਈ ਸੋਹਣਿਆ।

ਰਣਜੀਤ ਆਜ਼ਾਦ ਕਾਂਡਲਾ ਸ਼ਿਵਪੁਰੀ, ਪੂਰੀ
9464697781

ਵਿਅੰਗ ਟੋਟਕੇ

ਪ੍ਰ. ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ ਕੈਲਵੀ,
ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ 9878381474

ਸਾਹਿੱਤਕਾਰ

ਹੌਕਾ ਬਿੱਚ ਕੇ ਇਸਤਰੁਂ ਮਾਂ ਆਖੇ,
ਚੌਪਟ ਘਰ ਹੋਇਆ ਚੌਪਟ ਬਾਰ ਹੋਇਆ
ਇੱਕੋ ਪੁੱਤ ਮੇਰਾ, ਉਹ ਵੀ ਪੜ੍ਹ ਲਿਖਕੇ,
ਕੰਮ ਕਰੇ ਨਾ ਸਗੋਂ ਬੇਕਾਰ ਹੋਇਆ।
ਬੇਸ਼ਕ ਕਰਦਾ ਸਮਗਰਿੰਗ ਮੈਂ ਜਰ ਲੈਂਦੀ,
ਮੇਰੇ ਗਲ ਉਹ ਕੰਡਿਆਂ ਦਾ ਹਾਰ ਹੋਇਆ।
ਸਾਧ ਬਣਕੇ 'ਕੈਲਵੀ' ਘਰੋਂ ਜਾਂਦਾ, ਹਾਇ ਨੀ!
ਚੰਦਰਾ ਉਹ ਸਾਹਿੱਤਕਾਰ ਹੋਇਆ।

ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ

ਮੇਰੇ ਹਲਕੇ ਦੇ ਵੋਟਰੇ ਗੌਰ ਕਰਨਾ,
ਕਿਤੇ ਹੋ ਨਾ ਜਾਏ ਨੁਕਸਾਨ ਸਾਡਾ,
ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਰੋਧੀ ਨੂੰ ਚਿੱਤ ਕਰਨੈ
ਵੇਖੋ-ਮੱਚਿਆ ਕਿਵੇਂ ਘਮਸਾਨ ਸਾਡਾ?
ਵੋਟਾਂ ਕਹਿਣ ਲਈ ਤੁਸਾਂ ਦੇ ਦਰ ਆਏ,
ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਓਂ ਬੜਾ ਅਹਿਸਾਨ ਸਾਡਾ
ਛਿੱਤਰ ਨਾਲ ਹੈ ਕੈਲਵੀ ਵੋਟ ਲੈਣੀ
ਟੁੱਟਾ ਛਿੱਤਰ ਹੈ ਚੋਣ ਨਿਸ਼ਾਨ ਸਾਡਾ।

ਸੁਰਗ ਅਲਾਟ ਹੋਏ

ਹਰ ਕੋਈ ਲੋਚਦਾ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਐਸ਼ ਪੂਰੀ,
ਛੁਲ੍ਹਾ ਨਾਲ ਅੰਟੀ ਮੇਰੀ ਵਾਟ ਹੋਵੇ
ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਾਂ ਮੈਂ ਕੁੱਲ ਪਦਾਰਥਾਂ 'ਤੇ
ਕਿਸੇ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਨਾ ਘਾਟ ਹੋਵੇ,
ਗਜ਼ਧਾਨੀ ਵਿੱਚ ਮੇਰੀ ਬਣੇ ਕੇਠੀ
ਕੋਈ ਅਪਣਾ ਵੱਡਾ ਪਲਾਟ ਹੋਵੇ,
ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਨਾ ਕੈਲਵੀ ਹੋਰ ਹੋਵੇ,
ਸੁਰਗ ਕੱਲੇ ਨੂੰ ਮੈਨੂੰ ਅਲਾਟ ਹੋਵੇ।

ਯੋਗਤਾ

ਰਖਸ਼ਾ ਮੰਤਰੀ ਓਸ ਨੂੰ ਬਧਪਦੇ ਨੇ,
ਜਿਹੜਾ ਦੇਸਤੇ ਰਿਕਸ਼ਾ ਚਲਾਉਣ ਜੋਗਾ,
ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਉਹਨੂੰ ਬਣਾ ਦਿੰਦੇ,
ਉਚੀ ਹੋਕ ਲਾ ਕੇ ਜਿਹੜਾ ਗਾਉਣ ਜੋਗਾ,
ਉਹਨੇ ਦੇਸ ਦਾ ਭਲਾ ਕੀ ਭਲਾ ਕਰਨੈ?
ਧੜੀ ਅੰਨ ਖਾਕੇ ਜਿਹੜਾ ਸੌਣ ਜੋਗਾ,
ਜਿਹੜੇ ਵਿੱਚ ਅਖਬਾਰ ਬਿਆਨ ਛੱਪਦੇ
ਕੀ ਉਹਨਾਂ 'ਚੋਂ ਕੱਢਣ ਤੇ ਪਾਉਣ ਜੋਗਾ?

ਕੀ ਫਾਇਦਾ ?

ਜਿਸ ਬਿੱਲੀ ਨੇ ਢੂਹਾ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਫੜਨਾ,
ਓਸ ਬਿੱਲੀ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?
ਧੂਏ ਨਾਲ ਹੀ ਜੇਕਰ ਘਰ ਭਰਨਾ,
ਐਸੇ ਬਾਲਣ ਨੂੰ ਬਾਲਣ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?
ਪਾਣੀ ਖੇਤ ਨੂੰ ਜੀਹਦੇ 'ਚੋਂ ਲੱਗਦਾ ਨਹੀਂ,
ਓਸ ਖਾਲ ਨੂੰ ਖਾਲਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?
ਜਿਸ ਵੈਦ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਵਾ ਦੇਣੀ,
ਉਹਨੂੰ ਨਬਜ਼ ਵਿਖਾਲਣ ਦਾ ਕੀ ਫਾਇਦਾ?

ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ

ਭੈ ਕੁੱਖ ਤੋਂ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਮਿਲੀ ਮੁਕਤੀ,
ਅਸਾਂ ਏਸ ਅਜਾਦੀ ਤੋਂ ਖੱਟਿਆ ਕੀ?
ਪੈਦਾ ਜਿਣਸ ਕੀਤੀ ਡੋਲੁ ਲਹੂ ਮੁੜੁਕਾ,
ਬੋਹਲ ਮੰਡੀ 'ਚ ਸੁੱਟਿਆ ਵੱਟਿਆ ਕੀ?
ਵੋਟ ਪਾ ਕੇ ਚੁਣੇ ਬੇਈਮਾਨ ਲੀਡਰ,
ਸਾਡੀ ਸੂਝ ਨੇ ਛਾਹਿਆਂ ਛੱਟਿਆ ਕੀ?
ਲੇਖਾ ਜੋਖਾ ਬਹਿ ਕੈਲਵੀ ਅੱਜ ਕਰੀਏ,
ਕੀ ਬੀਜਿਆ? ਤੇ ਅਸਾਂ ਕੱਟਿਆ ਕੀ?

ਹਿੰਦ ਦੀ ਚਾਦਰ- ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ

ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ

ਸਿੰਘ ਕੌਮ ਸ਼ਹੀਦਾਂ ਦੀ ਕੌਮ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਗੈਰਵਮਈ ਇਤਿਹਾਸ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਕਿ ਸ਼ਹੀਦੀਆਂ ਅਤੇ ਕੁਰਬਾਨੀਆਂ ਦਾ ਦੁਜਾ ਨਾਮ ਸਿੰਖੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਅਤਿ ਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਜਦੋਂ 2 ਜੁਲਾਂ ਨੇ ਅੰਗੜਾਈ ਲਈ ਤਾਂ ਜੁਲਾਂ ਦਾ ਮਲੀਆਮੇਟ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇ ਕੋਈ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ ਦੇ ਖੂਨੀ ਨੇਜ਼ਿਆਂ ਤੋਂ ਟੰਗੇ ਜਾਣ ਲਈ ਜੇ ਕਿਸੇ ਨੇ ਹੀ ਆ ਕੀਤਾ ਤਾਂ ਉਹ ਸਿੱਖ ਹੀ ਸਨ।

ਮਨੁੱਖਾ ਜਾਤੀ ਦ ਧਾਰਮਿਕ ਭਾਵਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਤੇ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਚੇਤਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੇ ਮਨਰੋਥ ਨਾਲ ਨੌਵੇਂ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਸਮੁੱਚੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੋਨੇ ਕੋਨੇ ਚ ਘੁੰਮੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਜ਼ਾਦੀ ਲਈ ਜਨ-ਜਨ 'ਚ ਸੁਨੇਹਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਡਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣਾ ਠੀਕ ਹੈ। ਪ੍ਰਮਾਤਮਾ ਦੀ ਭਗਤੀ ਨਾਲ ਇਨਸਾਨ ਵੱਡੀ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਤਾਕਤ ਨੂੰ ਨਿੱਡਰਤਾ ਨਾਲ ਤੱਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਚ ਫੇਵੇਂ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਘਰ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ 1621 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਅਵਤਾਰ ਧਾਰਨ ਕੀਤਾ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ 'ਨਾਨਕੀ ਜੀ' ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਚਪਨ ਦੇ ਦਸ ਵਰ੍਷ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਚ ਗੁਜ਼ਾਰੇ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਨੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਤੇ ਸੈਨਿਕ ਸਿੱਖਿਆ ਦਾ ਸੁਰੱਜਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੀਤਾ। ਸਿਰਫ 11 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਚ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਵਿਆਹ 'ਗੁਜਰੀ' ਜੀ ਨਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

13 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਚ ਜੰਗ ਚ ਜੱਹੜ ਦਿਖਾਉਣ ਤੇ ਜਿੱਤਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਨਾਂ ਤਿਆਗਮੱਲ ਤੋਂ ਬਦਲ ਕੇ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਰੱਖ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਭਗਤ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਵਾਲੇ ਸਨ। ਆਪਣੀ ਉਦਾਰ ਪ੍ਰਵਿਰਤੀ ਕਾਰਨ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅੰਰਗਜੇਬ ਦੀ ਕੋਟੜਤਾ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਮੁਗਲ ਸਮਰਾਟ ਅੰਰਗਜੇਬ ਹਿੰਦੂ ਪਰਮ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਸਵਾ ਮਣ ਜਨੋਉ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗਲਾਂ ਚੋਂ ਉਤਰਵਾ ਰਿਹਾ

ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਗਵਰਨਰ ਨੂੰ ਆਗਿਆ ਦੇ ਰੱਖੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਸਲਾਮ ਧਰਮ ਕਸ਼ਲ ਨਾ ਕਰੋ, ਜਾਣੋ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਮੁਸਲਿਮ, ਉਸ ਦਾ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿਓ। ਉਸ ਨੇ ਕਈ ਹਿੰਦੂ ਫਕੀਰਾਂ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮਾਨ ਪੀਰਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਕਤਲ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਿੰਦੂ ਤੇ ਮੁਸਲਿਮਾਨ ਦੋਵੇਂ ਹੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੋ ਗਏ ਸਨ ਪਰ ਸਦੀਆਂ ਤੋਂ ਦਾਸਤਾ 'ਚ ਜਕੜੇ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅੰਰਗਜੇਬ ਖਿਲਾਫ਼ ਬੋਲਣ ਦੀ ਹਿੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ।

ਜਦੋਂ ਧਾਰਮਿਕ ਆਜ਼ਾਦੀ ਨੂੰ ਕੁਚਲਣ ਲਈ ਮੁਗਲ ਸ਼ਾਸਕ ਐਨੀ ਨੀਚਤਾ ਤੇ ਉਤਰ ਆਇਆ ਤਾਂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਅਪਣੇ ਨਾਨਕੇ ਪਿੰਡ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ 'ਚ ਇੱਕ ਛੇਟੇ ਜਿਹੇ ਹਨੁਰ ਕਮਰੇ ਚ ਰਹਿ ਕੇ 20 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਤੱਕ ਘੋਰ ਤਪਸਿਆ ਕੀਤੀ। ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਆਪ ਦੀ ਬਚਪਨ ਤੋਂ ਹੀ ਬੜੀ ਚਿੰਤਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਆਪ ਜੀ ਘੰਟਿਆਂ ਬੱਧੀ ਅੱਖਾਂ ਬੰਦ ਕਰਕੇ ਹੱਥ ਜੋਤ ਕੇ ਭਗਤੀ ਚ ਬੈਠੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ। ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਪਿਤਾ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਦੇ ਮਾਤਾ ਜੀ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਸਾਡਾ ਪੁੱਤ ਹੁਣ ਤੋਂ ਹੀ ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੇ ਬਹੁਤ ਮਹਾਨ ਕੰਮ ਕਰਨਾ ਹੈ।

30 ਮਾਰਚ 1664 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਹਰਿਕਿਸ਼ਨ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਚ ਜੋਤੀ-ਜੋਤ ਸਮਾਉਣ ਵੇਲੇ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਬਾਬਾ ਬਕਾਲੇ ਦਾ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਪਰ ਉਥੇ 22 ਗੁਰੂ ਬਣੇ ਬੈਠੇ ਸਨ। ਮੱਖਣ ਸ਼ਾਹ ਵਪਾਰੀ ਨੂੰ ਆਪ ਜੀ ਬਾਰੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਗਿਆਨ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਸਮਾਨ ਨਾਲ ਲੱਦਿਆ ਸਮੁੰਦਰ ਚ ਅਟਿਕਿਆ ਜਹਾਜ਼ ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਤੇ ਪਾਰ ਲਾਇਆ ਸੀ।

ਪੰਜ ਅਪ੍ਰੈਲ 1665 ਈਸਵੀ ਨੂੰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੂੰ 44 ਵਰ੍ਹਿਆਂ ਦੀ ਉਮਰ ਚ ਗੁਰਗੋਦੀ ਮਿਲੀ ਤੇ ਬੈਠਣ ਉਪਰੰਤ ਆਪ ਜੀ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਵੱਖ-2 ਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਦੌਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਕਲ ਪਏ। ਆਪ ਜੀ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਦੇ ਨੌਵੇਂ ਰੂਪ ਬਣ ਕੇ ਗੁਰੂਦੁਆਰਾ ਖੜ੍ਹਰ ਸਾਹਿਬ, ਗੋਇਂਦਵਾਲ, ਤਰਨਤਾਰਨ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਹੁੰਦੇ

ਹੋਏ ਬਾਬਾ ਬਕਲੇ ਪੁੱਜੇ। 1666 ਈਸਵੀ ਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਘਰ ਇੱਕ ਸ਼ਹਿਜ਼ਾਦੇ ਨੇ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਜੋ ਅੱਗੇ ਚੱਲ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਦਸਵੇਂ ਗੁਰੂ ਬਣੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਖਾਲਸਾ ਪੰਥ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੀ ਲੰਬੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਤਰਾ ਕੀਤੀ। 1722 ਈਸਵੀ ਚ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਨੇ ਰਾਜਾ ਕਹਿਲੂਰ ਤੋਂ ਮਾਖੇਵਾਲ ਚ 8000 ਚ ਜ਼ਮੀਨ ਖਰੀਦ ਅਤੇ ਗਾਵਾਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਤੇ ਆਨੰਦਪੁਰ ਨਗਰ ਵਸਾਇਆ। ਯਾਤਰਾ ਦੌਰਾਨ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਕਾਂਸੀ ਤੇ ਜੌਨਪੁਰ 'ਚ ਵੀ ਤਪੱਸਿਆ ਕੀਤੀ। ਕਾਸ਼ੀ ਤੇ ਜੌਨਪੁਰ 'ਚ ਵੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਤੇ ਸਥਾਨ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਿਤ ਹੈ। 1675 ਈਸਵੀ ਚ ਜਿਸ ਵੇਲੇ 500 ਕਸ਼ਮੀਰੀ ਪੰਡਤ ਆਪਣੇ ਮੁੱਖੀ ਤਿਰਲੋਕ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਆਏ ਤੇ ਸਹਾਇਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਬਲੀਦਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਲਿਆ। ਪੰਡਿਤ ਮਦਨ ਮੌਹਨ ਮਾਲਵੀ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਚ ਜੇਕਰ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਜੀ ਬਲੀਦਾਨ ਨਾ ਦਿੰਦੇ ਤਾਂ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਨਾਲੋਂ ਹਿੰਦ ਅੱਖਰ ਹੀ ਮਿੱਟ ਜਾਂਦਾ। ਆਖੀਰ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਆਪ ਨੇ ਖੁਦ ਆਗਰਾ ਜਾ ਕੇ ਗਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਕੇ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਕੋਲ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਚਮਤਕਾਰ ਵਿਖਾਉਣ ਜਾਂ ਇਸਲਾਮ ਕਬੂਲ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਸਭ ਕਰਨ ਤੋਂ

ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਅਟੱਲ ਨਿਸਚੈ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਅੰਰੰਗਜੇਬ ਗੁਸੇ ਵਿੱਚ ਕੰਬ ਉਠਿਆ। ਉਸ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੂੰ ਲੋਹੇ ਦੇ ਪਿੰਜਰੇ ਵਿੱਚ ਬੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਮੁਰੀਦਾਂ ਨੂੰ ਤਸੀਹੇ ਦੇ ਕੇ ਮਾਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। 11 ਨਵੰਬਰ 1675 ਈ: ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਂਦਨੀ ਚੌਂਕ ਵਿਖੇ ਕਾਜ਼ੀ ਅਬਦੂਲ ਵਹਾਬ ਬੋਰਾ ਨੇ ਫਤਵਾ ਪਹੁੰਚਾ। ਜਲਾਦ ਜਲਾਲਦੀਨ ਨੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਤੇ ਤਲਵਾਰ ਨਾਲ ਵਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਸੀਸ ਪੜ ਨਾਲੋਂ ਵੱਖ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਹੀਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀ ਹਨੇਰੀ ਫੁੱਲੀ, ਸਭਾਪਣੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਲਈ ਭੱਜ ਉਠੇ। ਅੱਖ ਬਚਾ ਕੇ ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਸੀਸ ਲੈ ਕੁ ਆਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਪਹੁੰਚ ਗਏ। ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਪੜ ਭਾਈ ਲੱਖੀ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਆਪਣੇ ਘਰ ਲੈ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਘਰ ਨੂੰ ਅੱਗ ਲਗਾ ਕੇ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਦਾਹ ਸਸਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪ ਜੀ ਦੀਆਂ ਅਸਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗਾਗਰ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਉਥੇ ਹੀ ਦੱਬ ਦਿੱਤਾ। ਵਿਸ਼ਵ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਕੁਰਬਾਨੀ ਵਿਲੱਖਣ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਰਥਾਂ ਦੀ ਧਾਰਨੀ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਨੇ ਇਹ ਕੁਰਬਾਨੀ ਆਪਣੇ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਆਪਣੇ ਭਾਈ ਚਾਰੇ ਲਈ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਮਾਨਵਤਾ ਨੂੰ ਬਚਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ।

9876262642

ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਮਕਸਦ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਵਿਚਾਰਧਾਰਾ, ਕੌਮ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਹਨਾਂ ਵਲੋਂ ਵਡੇਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਕੋਨੇ ਤੱਕ ਪੁੱਜਦਾ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਦੇਣ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਰਾਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਹਰ ਪੰਜਾਬੀ ਪਾਠਕ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਾਉਣਾ ਹੈ। ਅਜੇ ਤੱਕ ਸੰਪਾਦਕੀ ਮੰਡਲ ਹੀ ਆਪਣੇ ਸੀਮਤ ਵਿੱਤੀ ਸਾਧਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿੱਚ 90% ਪਾਠਕਾਂ, ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀਆਂ, ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨਾਂ ਆਦਿ ਨੂੰ ਬਿਲਕੁਲ ਮੁਫਤ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਲਗਾਉਣ ਭੇਜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਤੇ ਅਗੋਂ ਵੀ ਜਾਰੀ ਰਹੇਗੀ। ਜੋ 10% ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਚੁੱਕੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਹੁਤ 2 ਧੰਨਵਾਦਿ। ਜੋ ਲੇਖਕ ਤੇ ਪਾਠਕ ਆਪਣੀਆਂ ਰਚਨਾਵਾਂ ਤੇ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਚੜ੍ਹਦੀ ਕਲਾ ਲਈ ਆਪਣੇ ਉਸਾਰੂ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜਦੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਵੀ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਧੰਨਵਾਦਿ। ਬਾਕੀ ਰਹਿੰਦੇ ਪਾਠਕਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਠੀਕ ਸਮਝਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਤੁਸੀਂ ਆਪ ਵੀ ਮੈਂਬਰ ਬਣ ਸਕਦੇ ਹੋ ਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਧੰਨਵਾਦਿ ਸਾਹਿਤ।

ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ

ਸਰਬਪੱਖੀ ਇਨਕਲਾਬ ਲਿਆਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ

ਗਿਆਨੀ ਧਰਮ ਸਿੰਘ, ਭੰਖਰਪੁਰ

ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਪਰਦਾ ਛੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਏ, ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦਾ ਅਮੁੱਕ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਅਮੋਲਕ ਰਤਨਾਂ ਨਾਲ ਲਬਾ-ਲਬ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਏ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ?

ਗੁਣਾਂ ਵਿਹੁਣੀ, ਕੌਲਰ ਸਮਾਨ, ਵੈਰਾਨ ਹੋਈ ਸਮੁੱਖਤਾ-ਰੂਪੀ ਧਰਤੀ ਵਿੱਚ, ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਨੇ ਉਪਜਾਉ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤੱਤ ਜੋ ਗੁਰਬਾਣੀ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੇ, ਸਮੁੱਚੇ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਬਿਖੇਰ ਦਿੱਤੇ ਤੇ ਇਸ ਉਪਜਾਉ-ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਤੱਤ ਭਰਪੂਰ ਹੋਈ, ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖੀ ਦਾ ਬੀਜ ਬੀਜਿਆ ਜਿਸ ਤੋਂ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੋਈ ਬਾਗਵਾੜੀ ਨੇ ਸਰਬ ਗੁਣਾਂ ਭਰਪੂਰ ਵਾਸ਼ਨ ਖਿਲਾਰ ਕੇ ਖੰਡਾਂ-ਬੁਹਾੰਡਾਂ ਨੂੰ ਮਹਿਕਮਈ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ।

ਸਮੁੱਚੇ ਅਤਰ-ਫਲੇਲਾਂ, ਮੁਸ਼ਕ-ਕਪੂਰ, ਕਸਤੂਰੀ ਆਦਿ ਮਿਲਾ ਕੇ ਜਿਵੇਂ “ਅਰਗਜ਼ਾ” ਅਖਵਾਉਂਦਾ ਏ ਇਵੇਂ ਹੀ ਜਿਸ ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਕਰਕੇ ਸਰਬ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਸੁਗੰਧੀ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕਰ ਜਾਏ, ਉਸੇ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ (ਗੁਰਮਤਿ) ਦੀ ਕਸਵੱਟੀ ‘ਸੰਪੂਰਨ ਮਨੁੱਖ’ ਦਾ ਨਾਂ ਦਿੰਦੀ ਏ। ਸਿੱਖ ਵੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਨੇ ਤੇ ਖਾਲਸਾ ਵੀ ਇਸੇ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਏ। ਸਤਿਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿਜੇ ਸਹਿਜੇ ਉਤਾਰ ਲੈਣਾ, ਏਸੇ ਨੂੰ ਤਾਂ ਸਿੱਖੀ ਆਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਏ।

ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਆਸਲ ਰੂਪ ਵੀ ਤਾਂ ਇਹੋ ਹੈ। ਮੂੰਹ ਨਾਲ ਮੀਆਂ ਮਿੱਠੂ ਬਣਨ ਨਾਲ ਤਾਂ ਕੋਈ ਸਿੱਖ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਦਾ। ਗੁਰੂ ਆਖੇ, ਤੇ ਸਿੱਖ ਮੰਨੇ। ਆਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੁਰਦਾ ਰਹੇ-ਤਕਦਾ ਰਹੇ-ਇਹੋ ਈ ਸਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਤੇ ਇਹੋ ਈ ਸਿੱਖ ਦੀ ਪੂਜਾ।

ਏਸ ਮਾਰਗ ‘ਤੇ ਜਿਹੜੇ ਗੁਰਮੁਖ-ਸਨਮੁਖ ਹੋ ਕੇ ਤੁਰੇ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਥਾ ਬੜੀ ਲੰਮੀ ਏ। ਬੇਬੇ ਨਾਨਕੀ ਤੋਂ ਗੱਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ

ਤੇਰਾਂ ਜਾਂ ਭਾਈ ਮਰਦਾਨਾ ਜੀ ਤੋਂ? ਏਸ ਅਮਰ ਕਥਾ ਦਾ ਆਦਿ ਲੱਭਣਾ ਵੀ ਅੱਖਾ ਤੇ ਸੱਧ ਲਾਉਣਾ ਵੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਅਤੇ ਅੰਤ...।

ਸ਼ਾਇਦ ਅਨੰਤ ਤੋਂ ਵੀ ਪਰੇ ਨਾ ਮਿਲੇ, ਅਕੱਥ-ਕਥਾ ਜੁ ਹੋਈ। ਇਸ ਅਕੱਥ-ਕਥਾ ਦੇ ਪਾਤਰਾਂ ਨੇ ਕਦੇ ਚੱਕੀਆਂ ਪੀਸੀਆਂ, ਕਦੇ ਤੱਤੀ ਤਵੀ ‘ਤੇ ਚੌਂਕੜੇ ਮਾਰੇ, ਕਦੇ ਉਬਲਦੀਆਂ ਦੇਗਾਂ ਵਿੱਚ ਉਬਲੇ ਖਾਧੇ, ਕਦੇ ਆਗੇ ਦਿਆਂ ਦੰਦਿਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਕਦੇ ਜ਼ਿਉਂਦਿਆਂ ਅੱਗ ਦੇ ਭਾਂਬੜਾਂ ਦੀਆਂ ਭੇਟਾਵਾਂ ਹੋ ਗਏ, ਸਰਹੰਦ ਦੀਆਂ ਦੀਵਾਰਾਂ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਸ਼ਹੀਦ ਗੰਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿਥੇ-ਕਿਥੇ, ਕਿਹੜੇ-ਕਿਹੜੇ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਦੇ ਰਹੇ।

ਜੁਲਮ ਦੀਆਂ ਹਨੁੰਗੀਆਂ ਝੁਲੀਆਂ, ਪਰ ਅਕੱਥ ਕਥਾ ਦੇ ਪਾਤਰ ਅਡੋਲ ਰਹੇ, ਅੱਗ ਸਾੜ ਨਾ ਸਕੀ ਤੇ ਪਾਣੀ ਡੋਬ ਨਾ ਸਕਿਆ। ਸਿਦਕ-ਅਕੀਦਾ ‘ਪਰਬਤ ਮੇਰਾਣੁ’ ਬਣ ਕੇ ਅਹਿੱਲ ਰਿਹਾ। ਸਿਦਕੀ ਅਤੇ ਅਕੀਦਾਵੰਦ ਸੂਰਬੀਰ, ਜੁਲਮ ਕੋਲੋਂ ਨਾ ਸਾੜੇ ਗਏ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਾਣੀਆਂ ਵਿੱਚ ਡੋਬੇ ਜਾ ਸਕੇ, ਮਾਰਿਆਂ ਮਰੇ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਅਮਰ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਾਥਾ ਵੀ ਅਮਰ ਗਾਥਾ ਬਣ ਗਈ-ਗਾਥਾ ਗੁੜ ਅਪਾਰੰ॥

ਸਿੱਖੀ ਦੀ ਇਸ ਅਮਰ-ਕਥਾ ਦਾ ਇਕ ਅਧਿਆਏ ਉਹ ਵੀ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਦੀ ਤਖਤਿਆਂ ‘ਤੇ ਲਟਕਦੀ ਦਿੜ੍ਹ ਵਿਸਵਾਸੀ ਹੋ, ਤਖਤਾਂ ਤਜਾਂ ਦੀ ਮਾਲਕ ਵੀ ਬਣੀ। ਜਾਬਰ ਹੁਕਮਗਾਨਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ, ਜਿੰਦਾਦਿਲੀ ਨਾਲ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੀ ਹੋਈ, ਆਜ਼ਾਦ ਹਸਤੀ ਦੇ ਡੰਕੇ ਵਜਾਂਦੀ ਰਹੀ ਪਰ

ਅਧੀਨਗੀ ਨਾ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ। ਸਗੋਂ ਖੁਦ ਹੁਕਮਰਾਨੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਸੀ ਪੰਚ ਪਰਵਾਣੀ ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਅਮਲ ਕਰਨ ਦਾ। ਰੋੜੀ ਦੇ ਫੇਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਚੁੱਕ ਗਏ ਤੇ ਹੁਣ ਤਾਂ ਉਸ ਹੋਈ ਭੁੱਲ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਭੁਗਤ ਰਹੀ ਹੈ-ਸਿੱਖ ਕੌਮ।

ਰਾਜਨੀਤਕ ਪੈਂਤੜਿਆਂ ਤੋਂ ਲਗਾਤਾਰ ਬਿੜਕਦੀ ਆ ਰਹੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਅੱਜ ਦਲਾਂ ਦੀ ਦਲਦਲ ਵਿੱਚ ਨਿੱਘਰਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸੱਚ ਆਖਾਂ? ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਅਜੋਕੇ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਦਾ ਮੁੱਖ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਾਕੀ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀਆਂ ਵਾਂਗ ਕੇਵਲ 'ਕੁਰਸੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ' ਰਹਿ ਗਿਆ ਹੈ।'

ਕੁਰਸੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਾਤਰ ਭਾਵੇਂ ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਬੇਰੁ 2 ਹੋਏ ਜਾਂ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਪਾਟਕ ਪੈਣ, ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਪਵੇਂ ਫੱਠੇ ਖੂਹ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵਾਸਤਾ ਨਹੀਂ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਪਾਰਮਕ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦਾ ਬੇ-ਸਰਾ ਸੰਗੀਤ ਬਿਰਤੀ/ਸੁਰਤੀ ਲਿਵਲੀਨ ਕਰਨ ਦੀ ਥਾਂ ਬਿਰਤੀ-ਬਖੇੜਾ ਬਣਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਕਿਤੇ ਕੱਚੀ ਬਾਣੀ ਤੇ ਕਿਤੇ ਪੱਕੀ ਬਾਣੀ ਦਾ ਬਖੇੜਾ, ਕਿਤੇ ਅਰਦਾਸ ਦਾ ਤੇ ਕਿਤੇ ਰਹਗਾਸਿ ਦਾ ਚੱਕਰ-ਹਰ ਇੱਕ ਦੀ ਢਾਈ ਇੱਟ ਦੀ ਮਸੀਤ ਵੇਖਰੀ 2।

ਅਲੱਗ 2 ਢੋਲਕੀ ਖੜਕ ਰਹੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਰ-ਸਰਾਬਾ ਬੜਾ ਏ ਪਰ ਕਿਸੇ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਲੇ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ। ਹਰ ਇੱਕ ਦਾ ਆਪਣਾ ਹਲਵਾ ਮੰਡਾ ਤੁਰ ਰਿਹਾ ਏ-ਭੀੜ ਹਰ ਪਾਸੇ ਹੈ।

ਆਮ ਸਿੱਖ ਦੀ ਇਹ ਹਾਲਤ ਬਣੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਬਈ ਗੁਰਬਾਣੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਸੋਝੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭੰਬਲੂਸੇ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਹੋਇਆ, ਕਦੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਵੱਲ ਵੇਖਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵੱਲ ਤੇ ਕਦੇ ਧਾਰਮਕ ਬਾਣਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੁੱਕੇ ਸੋਮੋਠਗਣੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਵੱਲ। ਸੱਚ ਕਿਨਾਰੇ ਰਹਿ ਗਿਆ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਤੇ ਝੂਠੇ ਨਾਟਕਕਾਰਾਂ ਮਹਾਰ ਭੀੜ ਲੋਗੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਝੂਠੇ ਨਾਟਕ-ਚੇਟਕ ਰਚ ਕੇ ਭੋਲੀ ਭਾਲੀ ਸਿੱਖ ਸੰਗਤ ਨੂੰ ਮੰਤਰ-ਮੁਗਧ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਤੋਰੀ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਕਿਸੇ ਭਿਆਨਕ ਬੀਆਬਾਣ ਵੱਲ, ਬਿਖੜੀਆਂ ਬਾਵਾਂ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਣ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਲੱਗਦੀ ਹੈ।

ਪਰ ਅਫਸੋਸ! ਸਿੱਖ ਸਮਾਜ ਉੱਘ ਰਿਹਾ ਏ, ਜਿਵੇਂ ਕਿਸੇ ਨਸੇ ਵਿੱਚ ਮਦਹੋਸ਼ ਹੋਇਆ, ਨਸ਼ਟੀ। ਝੰਜੋਤਨ ਲਈ

ਕਿਸੇ ਤਕੜੇ ਹਲੂਣੇ ਦੀ ਲੋੜ ਏ। ਨਸੇ ਵਿੱਚ ਅੜਿੰਗ-ਬੜਿੰਗ ਹੋਇਆ ਮਨੁੱਖ ਚੁੱਕਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਏ। ਨਾਮ ਪਰੀਕ ਬਣੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਆਪਣੇ ਫਰਜਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਸਾਰ ਕੇ ਕੇਵਲ ਚੋਧਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੋਚ ਅਤੇ ਕਾਰਜ ਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਟੰਟ ਖੜੋਤ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ।

ਇਸ ਆਈ ਖੜੋਤ ਨੂੰ ਤੱਤਨ ਲਈ ਪੱਕੇ ਪੇਰੋਂ ਤੁਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਏ। ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਚਾਨਣ, ਰਹਿਤ ਮਰਯਾਦਾ ਦਾ ਮਾਰਗ, ਹਿੰਮਤ ਅਤੇ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਦਾ ਸਲੋਤਰ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਫ਼ਿੜਿਆਂ ਈ ਮੰਜਲ 'ਤੇ ਪੁੱਜਿਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

ਕਿਸੇ ਸੰਸਥਾ ਦੀ ਵਾਟ ਉਡੀਕਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਈ ਹਰ ਕੋਈ ਪੰਥ ਦਰਦੀ ਕਮਰਕਸਾ ਕਰੇ। ਨਿੱਜੀ ਕੰਮ ਪੰਦੇ ਕਰਦਿਆਂ, ਗੁਹਿਸਤ ਵਿੱਚ ਵਿਚਰਦਿਆਂ, ਚਤੁਆ ਰਹੇ ਗੁਰਮਤਿ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੌਰਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਆਪਾ ਸੰਵਾਰੇ, ਘਰ ਪਰਵਾਰ ਠੀਕ ਕਰੇ, ਆਂਢੀਆਂ-ਗੁਆਂਢੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰੂ ਦੇ ਘਰ ਦੀ ਗੱਲ ਸੁਣਾਵੇ।

ਆਲੇ - ਦੁਆਲੇ ਵਿੱਚ ਪਸਰ ਜਾਏ, ਸਿੱਖ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਦੀ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਤੇ ਸਮੁੱਚਾ ਸਮਾਜ ਮਜਬੂਰ ਹੋ ਜਾਏ, ਸਿੱਖ ਤੋਂ ਖੁਸ਼ਬੋਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ। ਲੰਮੀਆਂ ਲੰਮੀਆਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਦਾਸੀਆਂ ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਨੇ ਕੀਤੀਆਂ ਨੇ।

ਅਸੀਂ ਦੂਰ ਨਾ ਜਾਈਏ, ਆਪਣੇ ਘਰ ਪਰਵਾਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਉਦਾਸੀ ਆਰੰਭ ਕਰੀਏ- ਇਉਂ ਸਤਿਨਾਮੁ ਦਾ ਚੱਕਰ ਫਿਰ ਜਾਏ ਮਨੁੱਖੀ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ।

ਸਮੁੱਚੀ ਮਨੁੱਖਤਾ ਦੇ ਹਿਰਦਿਆਂ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮਤਿ ਸੰਗੀਤ ਦੀ ਅਨਹਦ ਧੁਨੀ ਉਤਪਨ ਹੋ ਜਾਏ ਅਤੇ ਸਾਰਾ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਗੁੰਜ ਉਠੇ-ਏਕੁ ਪਿਤਾ ਏਕਸ ਕੇ ਹਮ ਬਾਰਿਕ....॥

ਅਗਿਆਨਤਾ ਦਾ ਪਰਦਾ ਚੁੱਕਣ ਦੀ ਲੋੜ ਏ, ਗੁਰੂ ਬਾਬੇ ਦਾ ਅਮੁੱਕ ਖਜ਼ਾਨਾ, ਅਮੇਲਕ ਰਤਨਾਂ ਨਾਲ ਲਬਾ-ਲਬ ਭਰਿਆ ਪਿਆ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਕਿਹੜੀ ਸਮੱਸਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਹੱਲ ਗੁਰਮਤਿ ਸਿਧਾਂਤ ਵਿੱਚੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਾ ਹੋਵੇ?

ਘੋਣ ਦੀ ਲੋੜ ਏ, ਸੋਚ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਏ, ਸਮਝਣ ਅਤੇ ਸਮਝਾਉਣ ਦੀ ਘਾਟ ਏ-ਏਸ ਘਾਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੰਭਲਾ ਮਾਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਏ।

ਚਾਰ ਮੁਏ ਤੋਂ ਕਿਆ ਭਇਆ

ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਸੈਂਟਰਲ ਐਕਸਾਈਜ ਤੇ ਕਸਟਮ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ)

ਅਕਤੂਬਰ
ਅੰਕ ਤੋਂ ਅੱਗੇ

ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਦੇ ਕਵੀ ਸ. ਮੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਕਿਰਤ ਨੂੰ ਕਾਫੀ ਸਲਾਹਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਪਾਠਕਾਂ ਨੇ
ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਛਾਪਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ ਸੋ ਉਪਰੋਕਤ ਮਹਾਂ ਕਾਵਿ ਹਰ ਅੰਕ ਵਿੱਚ ਲੜੀ ਜੋੜ
ਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਇਆ ਕਰੇਗਾ।

ਸੰਪਾਦਕ

ਚਮਕੌਰ ਦੀ ਗੜੀ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਤੇ ਮੁਗਲ ਫੌਜ ਦਾ ਚੜ੍ਹ ਆਉਣਾ

ਜਵਾਬ - ਦਯਾ ਸਿੰਘ

11- ਮਰਨਾ ਸੱਚ ਤੇ ਹੋਰ ਸਭ ਚੂਠ ਇਥੇ,
ਸੱਚੀ ਸੌਤ ਦਾ ਕਰੋ ਵਧਾਰ ਮੀਆਂ।
ਖਾਤਿਰ ਦੇਸ ਤੇ ਧਰਮ ਦੀ ਮਰੇ ਜਿਹੜਾ,
ਰਹੇ ਚਮਕਦਾ ਚਰਖ ਵਿਚਕਾਰ ਮੀਆਂ।
ਗੁਰੂ ਵਾਸਤੇ ਜਾਨ ਕੁਰਬਾਨ ਹੋਵੇ,
ਚੌਦਾਂ ਤਬਕ ਦਾ ਬਣੇ ਸਰਦਾਰ ਮੀਆਂ।
ਆਈ ਕੌਸਰਿ-ਜੱਨਤ ਘਰੇ ਤੇਰੇ, (ਬਹਿਸਤ ਦੀ ਨਦੀ)
ਵਾਰ ਵਾਰ ਨਾ ਕਰੋ ਇਨਕਾਰ ਮੀਆਂ।

ਗਰੀਬੂ ਦਾ ਆਉਣਾ

12- ਜਗਤ ਰਾਏ ਨਾ ਟੋਸ ਤੋਂ ਮੌਸ ਹੋਇਆ,
ਦੋਵੇਂ ਹਾਈਆਂ ਜ਼ੋਰ ਲਗਾਇਆ ਈ। (ਚੂਤ)
ਹੈਸੀ ਸਿਤਮ-ਆਜ਼ਾਰ ਵਜੀਦ ਡਾਢਾ (ਛੁਲਮ)
ਸਾਰੀ ਮੁਲਕ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਡਰਾਇਆ ਈ। ,
ਸੁਣਕੇ ਗੁਫ਼ਤਗੁ ਹੋਵਦੀ ਰਦਾਂ ਅੱਗੇ, (ਗੱਲਬਾਤ)
ਆਇ ਅਦਬ ਗਰੀਬੂ ਬੁਲਾਇਆ ਈ,
ਦਸਤ-ਬਸਤ ਹੋ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਖੜਾ ਅੱਗੇ, (ਹੱਥ ਜੋੜਕੇ)
ਮੇਜ਼ਬਾਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਇਆ ਈ।

ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਬਾਬਤ

13- ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਸੀ ਜਗਤ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਛੋਟਾ,
ਸਬਕੇ-ਸੈਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਭਰਪੂਰ ਆਹਾ। (ਚੰਗਾ ਝਰਤਾਓ)

ਆਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਇਕੋ ਵੇਲ ਦੇ ਸਨ ਤਰਬੂਜ ਦੇਵੇਂ,
ਵੱਡਾ ਤੂਬੜਾ ਛੋਟਾ ਅੰਗੂਰ ਆਹਾ।
ਹੈਸੀ ਬਹੁਤ ਗਰੀਬੜਾ ਧਨ ਬਾਝੇਂ,
ਤਨੋਂ ਮਨੋਂ ਅਮੀਰ ਜ਼ਰੂਰ ਆਹਾ।
ਸੱਦ ਦੋਹਾਂ ਮਹਿਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰੇ ਆਪਣੇ,
ਸੇਵਾ ਕਰੇ ਨਾ ਰਤਾ ਮਗਰੂਰ ਆਹਾ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦੀ ਭੁਸੀ

14- ਗਰੀਬ ਦਾਸ ਦਾ ਵੇਖ ਵਰਤਾਓ ਐਸਾ,
ਦੋਵੇਂ ਸਿੰਘ ਸੀ ਅਤਿ ਨਿਹਾਲ ਹੋਏ।
ਜ਼ਰਾ ਭੋੜ ਨਾ ਮੁਗਲ ਜਰਵਾਹਿਆ ਦਾ,
ਜੇਰਾ ਵੇਖ ਕੇ ਭੁਸੀ 'ਚ ਲਾਲ ਹੋਏ।
ਆਈ ਵਿਖਿਆ ਬੋਲੁ ਗੋਬਿਧ ਵਾਲੀ,
ਸੁਣ ਕੇ ਭਾਈ ਗਰੀਬੂ ਮਲਾਲ ਹੋਏ।
ਮੈਨੂੰ ਦਰਸ ਕਰਵਾ ਦਿਓ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਦੇ,
ਖਾਤਿਰ ਪੰਥ ਜੋ ਐਡ ਕੰਗਾਲ ਹੋਏ।

ਗਰੀਬੂ ਦਾ ਗੁਰੂ ਪਾਸ ਜਾਣਾ

15- ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸੰਤ ਸਿਉਂ ਟੁਰੇ ਅੱਗੇ,
ਪਿੱਛੇ ਪਿੱਛੇ ਗਰੀਬੂ ਤਿਆਰ ਹੋਇਆ।
ਗਰਮ ਦੁੱਧ ਦੀ ਬਾਲਟੀ ਨਾਲ ਚੁੰਕੀ,
ਜਾਪੇ ਗੁਰਾਂ ਦੇ ਉਤੋਂ ਨਿਸਾਰ ਹੋਇਆ। (ਕੁਰਬਾਨ)

ਚੜ੍ਹੇ ਘੋੜਿਆਂ ਦੇ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਦੋਵੇਂ,
ਐਪਰ ਬੁਦ ਗਰੀਬੂ ਰਹਵਾਰ ਹੋਇਆ। (ਘੋੜਾ)
ਪਹੁੰਚ ਗੁਰੂ ਦੇ ਤਾਈਂ ਤਸਲੀਮ ਕੀਤਾ, (ਮੱਥਾ ਟੇਕਣਾ)
ਸੇਵਕ ਸਚੜਾ ਤਾਬਿਆਦਾਰ ਹੋਇਆ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਖੁਸ਼ੀ

16- ਕਰ ਕੇ ਨਿਗ੍ਰਾ ਸਵੱਲੜੀ ਝਾਤ ਮਾਰੀ,
ਦੁਸ਼ਟ ਦਮਨ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ੀ ਅਪਾਰ ਹੋਈ।
ਭੇਟਾ ਹੱਸ ਕੇ ਆਪ ਪਰਵਾਨ ਕੀਤੀ,
ਬਾਗਾ-ਏ-ਅਦਨ ਦੇ ਵਿੱਚ ਬਹਾਰ ਹੋਈ।
(ਬਹਿਸਤ ਦਾ ਬਾਗ)

ਸਭੇ ਸਿਖਾਂ ਨੇ ਦੁੱਧ ਦਾ ਲੁਤਫ ਲੀਤਾ,
ਸੁੱਤੀ ਹੋਈ ਤਕਦੀਰ ਬੇਦਾਰ ਹੋਈ। (ਜਾਗਣਾ)
ਤੇਰੀ ਸੇਵਾ ਗਰੀਬੂਆ ਸਫਲ ਹੋਈ,
ਜਨਮ ਮਰਨ ਦੇ ਦੁਖੋਂ ਛੁਟਕਾਰ ਹੋਈ।

ਗਰੀਬੂ ਦਾ ਚਰਨੀ ਡਿੱਗਣਾ

17- ਸੁਣ ਕੇ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਮੁੱਖ 'ਚੋਂ ਨਾਂ ਅਪਣਾ,
ਕੱਟੇ ਗਏ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਦੁੱਖ ਸਾਰੇ।
ਚਰਨੀਂ ਡਿੱਗਿਆ ਤੇ ਰੁਨਾਂ ਮਾਰ ਭੁੱਬੀਂ,
ਹਾਸੀ ਭਰ ਰਹੇ ਨੇਂਹੁ ਦੀ ਰੁੱਖ ਸਾਰੇ।
ਜੀਕੂੰ ਕਾਹਨ-ਸੁਦਾਮਾ ਦਾ ਮੇਲ ਹੋਇਆ,
ਸਾਂਝੇ ਹੋ ਗਏ ਦੁੱਖ ਤੇ ਸੁੱਖ ਸਾਰੇ।
ਜਾਪੇ ਪਿਛਲੇ ਜਨਮ ਦੀ ਸਾਂਝ ਕੋਈ,
ਪਾਉਂਦੇ ਵੇਖਕੇ ਉੱਗਲਾਂ ਮੁੱਖ ਸਾਰੇ।

ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਲੋਂ ਗਰੀਬੂ ਨੂੰ ਗਲੇ ਲਗਾਉਣਾ

18- ਬਾਹੋਂ ਪਕੜ ਗਰੀਬੂ ਨੂੰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਨੇ,
ਨਾਲ ਪਿਆਰ ਦੇ ਗਲੇ ਲਗਾਇਆ ਈ।
ਭਰਕੇ ਅੱਖਾਂ ਗਰੀਬੂ ਨੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ,
ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਕੀ ਭਾਣਾ ਵਰਤਾਇਆ ਈ।
ਦੀਨ-ਦੁਨੀਂ ਦੇ ਵਾਰਸਾ ਅੱਜ ਤੁਸੀਂ,
ਕੈਸਾ ਅਪਣਾ ਹਾਲ ਬਣਾਇਆ ਈ।
ਛੱਡ ਤਖਤ ਤੇ ਤਾਜ ਅਨੰਦਪੁਰ ਦਾ,

ਡੇਰਾ ਵਿੱਚ ਵੀਰਾਨਿਆਂ ਲਾਇਆ ਈ।

ਜਵਾਬ-ਗੁਰੂ ਜੀ

19- ਇਹੋ ਹੁਕਮ ਅਕਾਲ ਦਾ ਹੋਇਆ ਸਾਨੂੰ,
ਰਾਤ ਅੱਜ ਦੀ ਤੇਰੇ ਮਹਿਮਾਨ ਹੋਣਾ।
ਸ਼ਾਮੀਂ ਛੱਕਣਾ ਅਸਾਂ ਨੇ ਰਿਜ਼ਕ ਤੇਰਾ,
ਦਰ ਤੈਂਡੜਾ ਸਾਡਾ ਕਾਸ਼ਾਨ ਹੋਣਾ। (ਆਲੁਣਾ)
ਭਾਣਾ ਵਰਤਣਾ ਕੋ ਸਹਰ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੀ, (ਸਵੇਰ)
ਅਸੀਂ ਕਿਧਰੇ ਹੋਰ ਰਵਾਨ ਹੋਣਾ।
ਚਲੋ ਚੱਲੀਏ ਵਕਤ ਹੈ ਬਹੁਤ ਬੋੜਾ,
ਕੋਠਾ ਤੈਂਡੜਾ ਜੰਗ-ਏ-ਮੈਦਾਨ ਹੋਣਾ।

ਸਾਰਿਆਂ ਦਾ ਕੂਚ ਕਰਨਾ

20- ਟੁਰੇ ਸਿੰਘ ਸਭ ਕੂਚ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੋਇਆ,
ਅੱਗੇ ਅੱਗੇ ਗਰੀਬੂ ਰਵਾਨ ਹੋਇਆ।
ਭਰਿਆ ਫਲਕ ਸੀ ਨਾਲ ਸਿਤਾਰਿਆਂ ਦੇ,
ਉਹਲੇ ਅੱਖੀਓਂ ਅੱਜ ਦਾ ਭਾਨ ਹੋਇਆ।
ਭਰੇ ਗੈਜ਼ ਥੀਂ ਜਾਪਦੇ ਸੇਰ ਸਾਰੇ, (ਗੁੱਸਾ)
ਬੱਚਾ ਬੁੱਢਾ, ਸਭ ਵੇਖ ਹੈਰਾਨ ਹੋਇਆ।
ਕੀਤਾ ਆਣ ਉਤਾਰਾ ਸੀ ਗੜ੍ਹੀ ਅੱਗੇ,
ਬੇਕਸ਼ ਪਨਾਹੇ-ਜਹਾਨ ਹੋਇਆ।
(ਬੇਕਸ਼ ਪਨਾਹੇ-ਜਹਾਨ ਦਾ ਵਾਲੀ)

ਗੜ੍ਹੀ ਵਿੱਚ ਗਰੀਬੂ ਦੇ ਘਰੇ ਪਹੁੰਚਣਾ

21- ਹੱਥ ਜੋੜ ਗਰੀਬੂ ਨੇ ਅਰਜ ਕੀਤੀ,
ਇਹੋ ਸਾਹਮਣੇ ਖੜਾ ਹੈ ਬਾਮ ਮੇਰਾ। (ਕੇਨਾ)
ਤੁਸੀਂ ਮਾਲਕ ਅੱਜ ਤੋਂ ਹੋਏ ਇਹਦੇ,
ਅੱਜ ਤਕ ਸੀ ਇਹੋ ਕਿਯਾਮ ਮੇਰਾ। (ਸਹਾਰਾ)
ਤੇਰੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਨਹੀਂ ਅਜ਼ਾਬ ਕੋਈ, (ਤਕਲੀਫ)
ਭਾਵੇਂ ਵੈਰੀ ਹੈ ਸਾਰਾ ਇਸਲਾਮ ਮੇਰਾ।
ਅੱਧੀ ਗੜ੍ਹੀ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਗਤ ਰਾਏ,
ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਨਾ ਦੁਆ-ਸਲਾਮ ਮੇਰਾ।

9814710668

ਟੁਰੋ-ਨੋਂਡਿੰਗ ਦੀ ਮਾਮੂਲਾ

ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ 'ਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਸਲਾਹੁਣਯੋਗ ਰਹੀ।

19ਵੀਂ ਅਤੇ 2010 ਤੱਕ ਭਾਰਤ ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ। 3 ਅਕਤੂਬਰ ਦਾ ਉਦਘਾਟਨੀ ਸਮਾਰੋਹ ਤੋਂ 14 ਅਕਤੂਬਰ ਦੇ ਸਮਾਪਤੀ ਸਮਾਰੋਹ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਭਾਰਤ ਕੋਲ ਅਜੇਹੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੇ ਸਮਾਗਮਾਂ ਨੂੰ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਕਰਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੈ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਖੇਡਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਮੀਡੀਏ ਰਾਹੀਂ ਨਮੋਸ਼ੀ ਭਰੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਤੇ ਕਈ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਿੱਤੇ ਸਨ, ਪਰ ਜਿਉਂ ਹੀ ਇਹ ਖੇਡਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈਆਂ ਤਾਂ ਸਾਰੇ ਹੈਰਾਨ ਰਹਿ ਗਏ ਤੇ ਹਰ ਇੱਕ ਨੇ ਤਾਰੀਫ ਕਰਨੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸ਼ਾਨੋ-ਸੋਕਤ ਨਾਲ ਸੰਪੂਰਨ ਹੋਈਆਂ ਖੇਡਾਂ ਯਾਦਗਾਰੀ ਹੋ ਨਿਭੀਆਂ। ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਵਾਧੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੱਖ ਲੱਖ ਵਾਧੀ ਦੇ ਪਾਤਰ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰ ਵਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਵਾਕਿਆ ਹੀ ਸਿੰਘ ਇਜ਼ ਕਿੰਗ ਹੈ।

ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹਨਾਂ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੇ ਖਿੱਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਵੀ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਇਤਹਾਸ ਸਿਰਜਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਈ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ 76 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਭਾਰਤ 100 ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਮਗੇ ਜਿੱਤਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਇਆ ਹੈ ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹੀ ਦੂਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਕੇ ਨਾਮਣਾ ਖੱਟਿਆ ਹੈ। ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡ ਫੈਡਰੇਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁੱਖ ਸ਼ੀ ਫੈਨਲ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਸਫਲ ਮੇਜ਼ਬਾਨੀ ਦੀ ਸਲਾਘਾ ਕਰਦਿਆਂ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਸਫਲ ਖੇਡਾਂ ਦੱਸਿਆ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰੀ ਸਟੇਡੀਆਮਾਂ ਨੂੰ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਮੰਨਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਅਦਭੂਤ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਭਾਰਤ

ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਦੇ ਉਚ ਦਰਜੇ ਦੇ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਣਿਆ ਹੈ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਕੁੱਲ 101 ਤਮਗੇ ਜਿੱਤੇ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ 38-ਸੇਨਾ, 27- ਚਾਂਦੀ ਤੇ 36- ਕਾਂਸੇ

ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਿਸ਼ਾਨੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 14 ਸੋਨੇ, 11 ਚਾਂਦੀ ਤੇ 5 ਕਾਂਸੇ, ਕੁੱਲ 30 ਤਮਗੇ ਜਿੱਤੇ ਹਨ।

ਕੁਸ਼ਤੀ ਵਿੱਚ 10 ਸੋਨੇ, 5 ਚਾਂਦੀ ਤੇ 4 ਕਾਂਸੇ ਕੁੱਲ 19 ਮੁਕੇਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ 7, ਐਥਲੈਟਿਕਸ ਵਿੱਚ 12।

ਇਨ੍ਹੇ ਤਮਗੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸੁਹਿਰਦਤਾ ਨਾਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਭਾਰਤ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੀ ਵਧੀਆ ਕਾਰਗੁਜਾਰੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹਾਕੀ ਦੇ ਚੰਗੇ ਦਿਨ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਵੇਂ ਹਾਕੀ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਚਾਂਦੀ ਦਾ ਮੈਡਲ ਹੀ ਮਿਲ ਸਕਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਵੀ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਵੱਡੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਿਛਲੇ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਹਾਕੀ ਦਾ ਮਿਆਰ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਡਿਗਦਾ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਖੇਡ ਹਾਕੀ ਦਾ ਹਾਲ ਦਿੱਤਾ ਮਾੜਾ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲੋਕਾਂ ਇਹ ਭੁੱਲਦੇ ਜਾ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਹਾਕੀ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਵੱਡੀਆਂ ਮੱਲਾਂ ਮਾਰ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। 19ਵੀਂ ਅਤੇ 2010 ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਕੀ ਦੇ ਗਭਰੂਆਂ ਨੇ ਜੋ ਜੋਸ਼ ਤੇ ਖੇਡ ਸੈਲੀ ਵਿਖਾਈ ਹੈ ਉਸ ਨਾਲ ਭਾਰਤ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਅੰਦਰੋਂ ਖੁਸ਼ੀ ਮਿਲੀ ਹੈ। ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦੇਸ਼ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ 7-4 ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਹਰਾਉਣਾਂ ਹੀ ਸਮਝੇ ਵਿਸ਼ਵ ਕੱਪ ਜਿੱਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਯੂ.ਪੀ. ਏ ਦੀ ਚੇਅਰ ਪਰਸਨ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸੋਨੀਆ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਹਾਕੀ ਦੇ ਖਾਸ ਮੈਚਾਂ ਵਿੱਚ ਆਪ ਸਿਰਕਤ ਕਰਕੇ ਖਿੱਡਾਰੀਆਂ ਦੀ ਹੱਸਲਾ ਅਫਜ਼ਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਇਸਦੇ

ਚੰਗੇ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਆਉਣ ਦਾ ਸੰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਆਸਟਰੋਲੀਆ ਕੋਲੋਂ ਫਾਈਨਲ ਵਿੱਚ ਹਾਰ ਜਾਣਾ
ਕੋਈ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਲਗਭਗ
ਸਾਰੇ ਹੀ ਜਾਣਦੇ ਸਨ ਕਿ ਵਿਸ਼ਵ ਜੇਤੂ ਆਸਟੋਲੀਆ ਦਾ
ਭਾਰਤ ਅਜੇ ਮੁਕਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਪਰ ਫੇਰ ਵੀ ਭਾਵੇਂ
8-0 ਨਾਲ ਹਾਰ ਮਿਲੀ, ਪਰ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਮ
ਤੱਕ ਜੂਝਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਹੌਸਲੇ ਨੇ ਇਹ ਸੁਨੇਹਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ
ਕਿ ਉਹ ਦਿਨ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਇੱਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ
ਹਾਕੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਤੇ ਆਪਣਾ ਨਾਂ ਲੈ ਆਵੇਗਾ।
ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਦੇ ਜੇਤੂਆਂ ਨੂੰ
ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹਾਕੀ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਵਧਾਈ ਭੇਜੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤੇ ਉਮੀਦ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਕੀ ਟੀਮ
ਜਲਦੀ ਹੀ ਮੁੜ ਬੁਲੰਦੀਆਂ ਤੇ ਪੁੱਜ ਜਾਵੇਗੀ।

ਲੋੜ ਹੈ ਹਾਕੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣ ਦੀ

ਜੇ ਇਹ ਕਹਿ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਕਿ ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੇ ਜਨੂੰਨ ਨੇ
ਬਾਕੀ ਖੇਡਾਂ ਦੀ ਹੋਂਦ ਨੂੰ ਖੁੱਜੇ ਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ
ਕੋਈ ਅਤਕਥਨੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਕ੍ਰਿਕਟ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਨਹੀਂ
ਕਰਦੇ ਪਰ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਤੇ
ਸਿਰਫ਼ ਕ੍ਰਿਕਟ ਨੂੰ ਹਰ ਪੱਖੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਵੀ ਕੋਈ ਚੰਗੀ
ਗੱਲ ਨਹੀਂ। ਸੋ ਲੋੜ ਹੈ ਹਾਕੀ ਸਮੇਤ ਬਾਕੀ ਖੇਡਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ
ਬਹੁਤੀਆਂ ਮਸ਼ਹੂਰ ਨਾ ਹੋਣ ਪਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਤਮਗੇ ਹਾਸਲ
ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਨੂੰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਦਰਜਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ
ਹੈ।,ਜਿਵੇਂ ਰੋਲਰ ਸਕੇਟਿੰਗ ਸਪੀਡ ਤੇ ਰੋਲਰ ਹਾਕੀ, ਭਾਰਤ
ਦੇ ਤਮਗਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ
ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰੋਲਰ ਸਕੇਟਿੰਗ ਸਪੀਡ ਤੇ
ਰੋਲਰ ਹਾਕੀ ਨੇ ਏਸੀਆ ਈਪੀਅਨਿਸ਼ਪ ਵਿੱਚ ਕਈ ਵਾਰੀ
ਦੂਜਾ, ਤੀਜਾ ਸਥਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਤੇ ਵਿਸ਼ਵ
ਕੱਪ ਦੀ ਰੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ 90ਵੇਂ ਨੰਬਰ ਤੱਕ ਆ ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪਰ
ਅਫਸੋਸ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ ਖੇਡ ਨੂੰ ਅਜੇ ਤੱਕ
ਆਸਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ
ਗਿਆ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਲੋਂ ਵੀ
ਰੋਲਰ ਸਕੇਟਿੰਗ ਨੂੰ ਆਸਟਰੀ ਖੇਡਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ
ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਤਾਂ ਜਨਵਰੀ 2007 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਹੋ ਚੁਕੇ

ਹਨ। ਸੋ ਚਾਹੀਦਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਇੱਕ ਖੇਡ ਨੂੰ ਉਸਦਾ
ਬਣਦਾ ਹੋਕ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਖਿਡਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਬਣਦਾ ਮਾਣ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਾਰੀਆਂ ਖੇਡਾਂ ਨੂੰ
ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਵੀ ਮਿਲੇਗੀ ਤੇ ਭਾਰਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ਵ ਪੱਧਰ ਦੀ
ਤਮਗਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵਾਪਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਕ ਵਾਰੀ ਫੇਰ
ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਖੇਡ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ, ਸਮੁੱਚੇ
ਖਿਡਾਰੀਆਂ, ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ,
ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ, ਖੇਡ ਮੰਤਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੇ
ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੁਰੋਸ ਕਲਮਾਡੀ ਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੂੰ ਲੱਖ ਲੱਖ
ਵਧਾਈ ਦੇਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਅੱਗੇ ਤੋਂ ਹੋਰ ਵਧੀਆ ਕਾਰਜਗੁਜਾਰੀ
ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਮਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਹਰਿਕਿਰਨ ਸਿੰਘ 'ਨਿੱਧੀ'
ਨਿਊਜ਼ ਐਡੀਟਰ

ਅੰਤਰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਸਕੇਟਰ/ਆਸਟਰੀ ਈਪੀਅਨ
ਤੇ ਸਾਬਕਾ ਕਪਤਾਨ ਭਾਰਤੀ ਰੋਲਰ ਸਕੇਟਿੰਗ ਟੀਮ

ਡਾ ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਰਲਡ ਸਟੇਟਸਮੈਨ ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ ਨਿਵਾਜਿਆ

ਨਿਊਯਾਰਕ, 23 ਸਤੰਬਰ, ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਅੰਤਰ ਧਰਮ
ਜਥੇਬੰਦੀ ਨੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਲੋਕਤੰਤਰ,
ਆਜ਼ਾਦੀ, ਮਨੁੱਖੀ ਹੋਰਕਾ ਲਈ ਆਵਾਜ਼ ਬੁਲੰਦ ਕਰਨ ਅਤੇ
ਸ਼ਾਂਤੀ ਯਤਨਾਂ ਲਈ "ਵਰਲਡ ਸਟੇਟਸਮੈਨ" ਐਵਾਰਡ ਨਾਲ
ਨਿਵਾਜਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਵਲੋਂ ਇਹ ਅਵਾਰਡ
ਅਮਰੀਕਾ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਫ਼ੀਰ ਮੀਰਾ ਸ਼ੰਕਰ ਨੇ ਹਾਸਲ
ਕੀਤਾ। ਇਸ ਮੌਕੇ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਉਪ ਮੰਤਰੀ ਵਿਲੀਅਮ
ਬਰਨਜ਼ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਇਹ
�ਵਾਰਡ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਨਹੀਂ
ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੁਨੀਆਂ ਵਿੱਚ ਕੱਦਾਵਰ ਆਗੂ ਵਜੋਂ ਅਪਣੀ
ਪਛਾਣ ਬਣਾਈ ਹੈ। ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਮੰਤਰੀ ਹੈਨਰੀ
ਕਿਸਿੰਗਰ ਨੇ ਡਾ. ਮਨਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ
ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਆਰਥਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਦੇ
ਰਹ 'ਤੇ ਵੱਧ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਧੰਨਵਾਦ ਸਹਿਤ, ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਸਪੋਕਸਮੈਨ ਵਿਚੋਂ

ਈ-ਮੇਲ ਰਾਹੀਂ ਤੇ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੇ ਖਾਸ ਸੁਨੇਹੇ

ਧੰਨਵਾਦਿ ਸ. ਪਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਸਰਨਾ, ਪ੍ਰਧਾਨ
ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ

ਫੋਨ ਰਾਹੀਂ ਮਿਲੇ ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਨਿੱਧੇ ਤੇ ਮਿਠੇ ਸੁਨੇਹੇ ਨੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਨੂੰ ਬੱਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਤੀ ਕੁਝ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੇ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੇ ਹੌਸਲੇ ਬੁਲੰਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਪਹਿਲਾਂ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਸਿੱਖ ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਵੱਲੋਂ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਜੀਵਨੀ ਪੈਂਡਲਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੁਣ ਆਪ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਹੋਰ ਵੱਡੇਰੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ ਤੇ ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨਾ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਪ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਕੀਤੇ ਵੱਡਮੁੱਲੇ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੋਂ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋ। ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਪ੍ਰਤੀ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਪ੍ਰਤੀ ਇਹ ਆਪ ਜੀ ਦੀ ਨੇਕ ਦਿਲੀ ਨਾਲ ਕੁਝ ਉਸਾਰੂ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸੱਚਾ ਸੁਨੇਹਾ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਪ ਜੀ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬਹੁਤ ਧੰਨਵਾਦਿ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਸ. ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ ਜੀ,
ਸਤਿ ਸ਼੍ਰੀ ਅਕਾਲ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦਾ ਅਕਤੂਬਰ ਅੰਕ ਮਿਲਿਆ। ਮੁੱਖ ਪੰਨਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਜੀ ਦੀ ਤਸਵੀਰ ਲੇਅ ਆਉਟ ਬੇਹੋਂਦ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੀ। ਤੁਹਾਡੀ ਸੰਪਾਦਕੀ ਬਹੁਤ ਖੇਜ ਭਰਪੂਰ ਤੇ ਗਿਆਨ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਪਰਚੇ ਦਾ ਭਵਿੱਖ ਉਜੱਲ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਕੌਮ ਹੇਤੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਡਾ. ਸ਼ੇਰ ਜੀ ਕਵੀ ਤੇ ਚਿੱਤਰਕਾਰ ਵਧਾਈ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਪਲਾਣਾ ਤੇ ਸਾਹਿਤਕ ਪਹਿਰਾ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਲਖਨਪਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਪੂਰੀਵਰਸਿਟੀ ਸਿੱਖ ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਰੱਕੇ ਯੋਜਨਾਬੰਦ ਸੰਘਰਸ਼ ਨਾਲ ਕਰਾਂਵਾਂਗੇ। ਇਸ ਸਬੰਧੀ ਲੇਖ ਛੋਤੀ ਹੀ ਭੇਜ ਰਿਹਾ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

ਸਰਵ ਸ਼੍ਰੀ. ਲਖਨਪਾਲ ਜੀ ਤੇ
ਬੀਬੀ ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਸ਼ੇਰ, ਲਖਨਪਾਲ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦਿ

ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਸਪੁੱਤਰ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ ਦੀ ਸਪੁਤਰੀ ਬੀਬੀ ਉਸ਼ਾ ਰਾਣੀ ਸ਼ੇਰ ਲਖਨਪਾਲ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪਤੀ ਸ਼੍ਰੀ ਸਰਵ ਕਿਸ਼ਨ ਲਖਨਪਾਲ ਜੀ ਦੇ ਬੇਹੋਂਦ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਈ-ਮੇਲ ਤੇ ਫੋਨਾਂ ਰਾਹੀਂ ਲਗਾਤਾਰ ਸੰਪਰਕ ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਲਾਈਫ ਮੈਂਬਰ ਬਣਕੇ ਸ਼੍ਰੀ ਲਖਨਪਾਲ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਿਲੀ ਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਉਹਨਾਂ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ ਕਰਨੀ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਦੀ ਕਾਰਜ ਸੈਲੀ ਤੇ ਮੋਹਰ ਲਾਉਣ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ।

ਜਨਵਰੀ 2011 ਸਪੈਸ਼ਲ ਅੰਕ ਜੋ ਕਿ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੋਵੇਗਾ ਲਈ ਜੋ ਉਹ ਸਮੱਗਰੀ ਤੇ ਤਸਵੀਰਾਂ ਭੇਜਦੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵੱਲੋਂ ਧੰਨਵਾਦਿ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਹਾਂ। ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ -- ਤੇ ਸਾਹਿਤ ਨੂੰ ਵੱਡਮੁੱਲੀ ਦਾਤ ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਹੈ। ਮੈਂ ਤੁਹਾਡੇ ਪਰਚੇ ਲਈ ਨਿਰੰਤਰ ਲਿਖਾਗਾਂ ਤਾਂ ਕਿ ਮਿਆਰ ਤੇ ਨਿਰੰਤਰਤਾ ਨਹੀਂ ਰਹੇ। ਸਾਕਾ ਪੰਜਾ ਸਾਹਿਬ, ਸ. ਬਾਠ ਜੀ ਦਾ ਲੇਖ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਹੈ। ਤਮਨਾ ਹੈ ਕਿ ਸ. ਗੁਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਡੇਰਾਬਸੀ ਵਾਲਿਆ ਬਾਰੇ ਜੀਵਨੀ ਪਰਚੇ ਵਿੱਚ ਛਾਪੀ ਜਾਵੇ। ਸੇਵਕ ਜੀ ਤੁਹਾਡੀ ਵਿਚਾਰਪਾਰਾ ਬਹੁਤ ਢੁੰਘੀ ਤੇ ਮੰਨਬਾਂਉਂਦੀ ਹੈ। ਤੁਸੀਂ ਇੱਕ ਚੰਗੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਤੇ ਪਹਿਰਾ ਦੇ ਰਹੇ ਹੋ। ਕੁਝ ਕਾਹਿ ਸਤਰਾਂ:- ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਬਾਨੀ, ਪੰਜਾਬੀ ਸਾਹਿਤ ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਵਹਾਨੀ, ਖਾਲਸਾ ਅਖਬਾਰ ਲਾਹੌਰ ਸੰਪਾਦਕ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਨ ਗਿਆਨੀ, ਪੂਰੀਵਰਸਿਟੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਬਣਾਉਣੀ, ਬੁਧੀਜੀਵੀ ਰੱਕੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਚਲਾਉਣੀ।

ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਪੱਟੀ
ਗਸ਼ਿਆਰਪੁਰ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

(ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ)

ਵਲੋਂ

ਪਹਿਲਾ ਮਹਾਨ ਕੀਰਤਨ ਦਰਬਾਰ ਮਿਤੀ 16 ਜਨਵਰੀ 2011 ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ

ਸਥਾਨ:- ਗੁ. ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਾਹਿਬ ਸੈਕਟਰ-੩੪ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ
ਸਮੂਹ ਸਾਧ ਸੰਗਤ ਜੀਓ,

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕਾ ਖਾਲਸਾ। ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਿਹ।

ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਅਤੀ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਦੇ ਮਾਣਮੱਤੇ, ਗੌਰਵਮਈ, ਲਾਸਾਨੀ ਵਿਦਵਾਨ ਪੰਥ ਰਤਨ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਚੱਲ ਰਹੀ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ (ਮਾਸਿਕ, ਪੰਜਾਬੀ) ਦੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਪੂਰਾ ਹੋਣ ਉਪਰੰਤ ਅਤੇ ਡਾ. ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਸ਼ੇਰ (ਸਪੁੱਤਰ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਜੀ ਦੇ 128ਵੇਂ ਜਨਮ ਦਿਵਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾ ਕਥਾ, ਕੀਰਤਨ ਤੇ ਢਾਡੀ ਦਰਬਾਰ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੌਮ ਦੇ ਉਥੇ ਰਾਗੀ, ਢਾਡੀ ਤੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਸ਼ਿਰਕਤ ਕਰਨਗੇ।

ਹੋਰ ਵੀ ਖੁਸ਼ੀ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੀ ਪੋਤਰੀ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਸਮੇਤ ਕਨੇਡਾ ਤੋਂ ਪੁੱਜ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ ਵਲੋਂ ਫਖਰ-ਏ-ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਗਿਆਨੀ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ “ਐਵਾਰਡ 2010-11” ਨਾਲ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ‘ਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਦਵਾਨਾਂ ਨੇ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਐਵਾਰਡ ਸਮੇਤ 5100/- ਦਾ ਕੈਸ਼ ਐਵਾਰਡ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਏਗਾ।

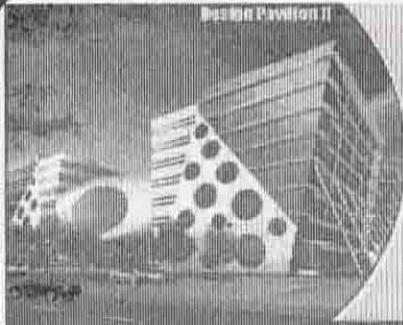
ਗੁਰੂ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ
ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ

ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਇੰਜ. ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੱਸਲ
ਸਹਿ ਸੰਪਾਦਕ

Design Pavillion II

Construction of Design Pavillion-II

Invest as low as
Rs. 2.5 Lacs
(Get assured
rental income of
12% p.a.)

Starting immediately with limited offer

Completion Date: 30th June 2010

RARE OPPORTUNITY FOR SMALL INVESTORS

Invest in
Design &
Designer-Wear
Studios

In Design Pavillion II

List of Fashion Businesses in Studios:-

1. Design & Designer-Visual Studios, for Design and Samples for Fashion Manufacturing, Exclusive Designer-Visual for Textiles and exclusively designed Wearing-Wear.
2. Fashion Design Studio-Designing of Tailors, Knit-Wear, Leather, Text & Jewellery.
3. Fashion Shows Organizers, Modeling Agencies, Photographers, Cinematographers, Light & Sound Specialists, Audio & Video Studios.
4. Exporters - Traders, Distributors, Boutiques, Embroiders (Hand made & Machine made), Fine Tailors, Butterflies and Counters.

FASHION TECHNOLOGY PARK

MOHALI LANDPARK ROAD, SECTOR 80, MOHALI. VISIT: www.ftpmohali.com

91626322030, 9888151167, 9615511552, 9267206704

CORPORATE OFFICE: SCO 113 107, TOP FLOOR, SECTOR 34 A, CHANDIGARH
0172-5201170, 5001180, 9592261011

RKM
HOUSING LTD.

RKM

HOUSING LTD.

Corp. Off: - SCO 673, 11nd Floor, Sector 70, Mohali
Phone No. 0172-4655654, 4655653. Email: rkmhousing@gmail.com
Fax: 0172-4655654, website: www.rkmhousing.com

RKM
HOUSING LTD.

RKM CITY
SECTOR 112

ਇਕ ਨਾਲ ਜੀਅ ਨਹੀਂ ਭਰਦਾ ।

ਹੁਣ ਲਓ ਬੱਚਤ, ਨਿਵੇਸ਼ ਅਤੇ ਬੀਮਾ, ਸਭ ਕੁਝ ਇਕ ਹੀ ਪਲਾਨ ਵਿਚ ।

ਪੇਸ਼ ਹੈ

ਸੈਲਾਈਸੀ ਦੀ

ਐੱਡੋਵਮੈਟ ਪਲੱਸ

ਫੋਨ ਨੰ. ੫੦੧

ਡਾਕਿਤ ਲਿਵੀਂਗ ਪਲੱਸ

ਫੋਨ ਨੰ. ੫੧੨-੨੬੧੬੬੧੬੬

- ਸੇਧਸ ਜਵਾਬਿਕਾਰੀ ਸਾਲ ੫ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੈ ੩੦ ਹੁਣਕਾਰ
- ਰਾਖਣੇ ਦੀ ਮੁੱਲ - ੨ ਮਾਈਂ ਤੋਂ ੬੦ ਮਾਈਂ ਤੱਕ
- ਫੈਲ ਦੇ ੫ ਲਿੰਗਾਂ ਦੀ ਸਹੂਲਤ
- ਅਟੋਵਿਲਾਵ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦੀਪਾ - ਪ੍ਰਦੀਪਾ (ਹੁਣ ਸਾਲ ਪਾਰਿਵਾਰਿਕ ੫ - ਸੁਕਾਰ ।)
- ਜਵਾਬ / ਗਾਇਨ ਪ੍ਰੈਸ ਕਾਲਾਵਾਇਦ ਦੀ ਸਹੂਲਤ
- ਦੁਨਿਆਦਾਨ ਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼੍ਰੀਵਿਸ਼ ਸਿਕੌਦ ਦਾ ਸੀਨੀਅਰ ਪਾਰਿਵਾਰ

LIC

ਲਾਈਕ ਇੰਸੁਰੇਨਸ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਾਈਕ ਵਿੰਸ਼ੀਲ

LIFE INSURANCE CORPORATION OF INDIA

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ

ਵਧੇਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ
ਪਰਮਜੀਤ ਮਹਿਤਪੁਰੀ

93161-33498, 0172-2609388

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਿਕਾ

19ਵੀਂ ਰਾਸ਼ਟਰ ਮੰਡਲ ਖੇਡਾਂ ਦੀਆਂ ਅਹਿਮ ਝਲਕੀਆਂ

ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਕਿਵੇਂ ਬਣੇਗੀ?

ਆਪਣੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਪਿਛਲੇ ਇੱਕ ਦਹਾਕੇ ਤੋਂ ਗੱਲ ਤੁਰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਗਿਆਨੀ ਜੀ ਦੇ ਨਾਂ ਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਜਨਮ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਬਣਾਈ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਅਜੇ ਤੱਕ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੁੰਗਾਰਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਹੁਣ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਨੇ ਇਸ ਅਹਿਮ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ ਤੇ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਦੀ ਸਥਾਪਤੀ ਲਈ ਮੋਹਰੀ ਰੋਲ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਪੱਕਾ ਨਿਸਚਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਸੋ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਸਿੱਖ ਕੌਮ, ਉਥੇ ਵਿਦਵਾਨਾਂ, ਸਮਾਜ ਸੇਵੀ ਸੰਸਥਾਵਾਂ, ਸਕੂਲਾਂ, ਕਾਲਜਾਂ, ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਆਪਕਾਂ, ਪ੍ਰੋ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਸਾਰੂ ਸੋਚ ਤੇ ਸਿੱਖ ਕੌਮ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਬੇਨਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਡੇਰੇ ਕਾਰਜ ਲਈ ਆਪਣੇ ਵਡਮੁੱਲੇ ਵਿਚਾਰ ਭੇਜੋ ਤੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਲਈ ਅਦਾਰਾ ਭਾਈ ਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਪੱਤ੍ਰਕਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

ਹੁੰਗਾਰੇ ਦੀ ਉਡੀਕ ਵਿੱਚ....

ਅਵਤਾਰ ਸਿੰਘ ਮਹਿਤਪੁਰੀ
ਸਹਿ. ਸੰਪਾਦਕ

ਨਸੀਬ ਸਿੰਘ ਸੇਵਕ
ਮੁੱਖ ਸੰਪਾਦਕ

ਦਿੰਜ ਸੁਰਜਨ ਸਿੰਘ ਜੌਸਲ
ਸਹਿ. ਸੰਪਾਦਕ